

ДАВАР

ГОДИНА 2009.

БРОЈ 40

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА - БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

НЕВОЉЕ

Невоље, напасти и искушења неопходни су за наше спасење. Они служе очишћењу душе свима који их примају и подносе са захвалношћу...

(Златоуст).

Ако Бог хоће да помилује душу, а она остаје упорна и не повинује се, него поступа по овојој грешној вољи, Бог попушта на њу невоље, које она не жели, да би на тај начин та душа зажелела Бога.

(ава Исаија)

*Нови храм Св. Николаја Жичког
у селу Миоче, ошћина Рудо*

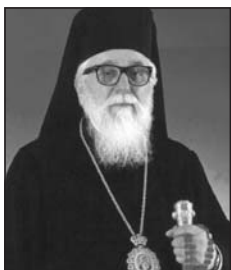

БУДИМО ЉУДИ...

ПАТРИЈАРХ ПАВЛЕ
(1914 - 2009)

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

Јул

1. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у опрштајну посјету амбасадора Руске Федерације у БиХ г. Константина Шувалова.
2. У Амбасади Сједињених Америчких држава у Сарајеву присуствовао свечаном пријему поводом 233-годишњице независности САД, који је уприличио амбасадор Чарлс Инглиш.
7. На празник Рођења св. Јована Крститеља служио св. Литургију у храму св. Јована Крститеља у Билешеву и обавио славски обред.
11. На празник св. Свештенومученика Дабробосанских и Милешевских служио св. Литургију у храму св. Петра и Павла у Рудом.
- У порти храма св. Великомученика Георгија у Копачима код Горажда поздравео присутне на обиљежавању јубилеја 490-годишњице Горажданске штампарије и промоцији репринт издања ове штампарије с почетка 16. вијека.
12. На празник св. Апостола Петра и Павла служио св. Литургију у храму св. Великомученика Георгија у Копачима код Горажда.
15. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету премијера Федерације БиХ г. Мустафу Муџезиновића.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету новоименованог амбасадора Републике Аустрије у БиХ г. Донатуса Кека.
21. На празник св. великомученика Прокопија, поводом храмовне славе, у Високом служио св. Литургију и обавио славски обред.
24. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог амбасадора Републике Италије у БиХ г. Рајмонда Де Кардону.
25. У Бугојну обавио велико освећење обновљеног храма Рођења Пресвете Богородице и служио св. Литургију.
26. На празник Сабора св. архангела Гаврила, у Стогу код Завидовића обавио освећење обновљеног храма св. Великомученика Георгија и служио св. Литургију.
28. Путовао у италијански град Бари, гдје се поклонио моштина св. оца Николаја Мирликијског Чудотворца.
30. На празник св. Великомученице Марине - Огњене Марије, у Закому код Рогатице обавио освећење звона и крста за нови храм ове светитељке и обавио славски обред.

31. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио представника Министарства иностраних послова Републике Словеније г. Андреја Штера.

Август

2. На празник св. Пророка Илије, у Равном код Купреса обавио освећење обновљеног храма св. Пророка Илије, служио св. Литургију, те обавио славски обред.
8. На празник св. Преподобномученице Параскеве Римљанке служио св. Литургију у старој цркви у Бијелом Брду и обавио славски обред.
9. На дан св. Великомученика Пантелејмона, а поводом славе храма на Вучијој Луци, служио св. Литургију и обавио славски обред храма и Општине Источни Стари Град, те освештао нови парохиски дом.
10. Присуствовао вечерњем богослужењу у манастиру св. Великомученика Георгија на Равној Романији.
11. Поводом традиционалног народног сабора на Равној Романији, у манастиру св. Великомученика Георгија служио св. Литургију и присуствовао свечаној академији.
12. Поводом јубилеја 500-годишњице манастира Крушедола на Фрушкој Гори саслуживао на св. Литургији.
14. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог амбасадора Републике Словеније у БиХ г. Андреја Граселија.
19. На празник Преображења Господњег, у Преображењском храму у Сарајеву служио св. Литургију, те обавио освећење грожда и славски обред.
28. На празник Успења Пресвете Богородице, поводом храмовне славе и јубилеја 100-годишњице храма у Палама, служио св. Литургију и обавио славски обред.
30. У храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи служио св. Литургију и призив Светог Духа поводом почетка нове школске године у Богословији св. Петра Дабробосанског.

Септембар

6. У Устиколини обавио освећење обновљеног храма Св. Тројице и служио св. Литургију.
13. На празник Сабора Срба светитеља, обавио освећење новоподигнутог храма посвећеног Српским светитељима у Бранковићима на Бо-

рикама, те служио св. Литургију и обавио славски обред.

14. Посјетио грчког Митрополита Ларисе и Тирнаву г. Игњатија са којим је на празник Воздвижења Часног Крста служио св. Литургију у храму св. Константина и Јелене у Лариси.
17. На празник св. Свештеномученика Петра Дабробосанског, поводом храмовне славе у Војковићима служио св. Литургију и обавио славски обред.
20. Служио празнично вечерње уочи празника Мале Госпојине у храму Успења Пресвете Богородице у Чајничу.
21. Поводом храмовне славе, празника Рођења Пресвете Богородице, служио св. Литургију у Саборној цркви у Сарајеву и обавио славски обред.
- У Старој цркви св. Арханђела у Сарајеву присуствовао молитви за мир у свијету, те поздравео званице на пријему у црквеној порти.
23. Са члановима Св. архијерејског синода СПЦ и епископима СПЦ у БиХ посјетио највише представнике власти Републике Српске.
27. На Крстовдан служио св. Литургију у храму св. Саве у Блажују.

Октобар

3. У храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи служио св. Литургију и призив Светог Духа поводом почетка нове академске године на Богословском факултету св. Василија Острошког.
- У Фочи освештао звона за храм св. Саве у изградњи.
4. У селу Миоче код Рудог обавио велико освећење новоподигнутог храма св. Николаја Жичког и служио св. Литургију уз саслужење Епископа милешевског г. Филарета.
9. Посјетио епархије и епископе СПЦ у Сједињеним Америчким Државама:
10. 10. - присуствовао бденију у храму св. Саве у Бостону;
11. 10. - саслуживао у великом освећењу храма св. Саве у Бостону и на св. Литургији;
12. 10. - посјетио Грчки богословски факултет Часног Крста у Бостону;
13. 10. - служио св. Литургију у ставропигијалном манастиру Рођења Пресвете Богородице у Њу Карлајлу у држави Индијани, те

- посјетио храмове: св. Саве и св. Илије у Мериливи, св. Георгија у Шерилвилу и св. Георгија у Источном Чикагу, те присуствовао празничном бденију у манастиру Покрова Пресвете Богородице - Новој Грачаници код Чикага; посјетио епископа новограчаничко-средњезападноамеричког г. Лонгина;
- 14. 10. - на празник Покрова Пресвете Богородице, поводом славе манастира Нова Грачаница, саслуживао на св. Литургији и славском обреду;
- 15. 10. - посјетио митрополита либертивилско-чикашког г. Христифора; у манастиру св. Саве одржао помен блаженопочившег епископу америчко-канадском Мардарију Ускоковићу и краљу Петру I Карађорђевићу, а на Богословском факултету св. Саве одржао предавање професорима и студентима;
- 16. 10. - посјетио епископа источноамеричког г. Митрофана у Марсу, Пенсилванија;
- 17. 10. - посјетио храм св. Илије у Аликипи, гдје је одржао помен блаженопочившег епископу источноамеричком и канадском Стефану Ластавици, те потом посјетио храм св. Георгија - цркву Лазарицу у Мидленду;
- 18. 10. - служио св. Литургију у храму св. Георгија у Хермитаџу.
24. Посјетио манастир Радовашницу и одликовао архимандрита Авакума Росића сребрним орденом св. Петра Дабробосанског.
25. Поводом празника Иконе јерусалимске Пресвете Богородице, служио св. Литургију у храму св. Тројице у Озерковићима код Сокоца и обавио славски обред.
27. На празник св. Петке-Параскеве, поводом храмовне славе, у Бијелом Брду код Вишеграда служио св. Литургију и обавио славски обред.
31. На празник св. апостола Луке и св. Петра цетињског, поводом ктиторске славе манастира и славе Цетињске богословије, саслуживао на св. Литургији у цетињском манастиру.
- У амфитетатру Богословског факултета у Фочи присуствовао концерту хора "Станковић" и друштва "Оперетика".

Новембар

1. Служио св. Литургију у храму св. Василија Острошког у Добрињи.
- У сали Културног центра Источно Сарајево присуствовао концерту хора "Станковић" и друштва "Оперетика".

7. У парохијском дому на Вучијој Луци отворио изложбу икона - радова студената Академије СПЦ за умјетност и конзервацију из Београда.
8. На празник Митровдан служио св. Литургију у храму св. Великомученика Георгија у Трнову, обавио славски обред Борачке организације, те помен погинулим борцима Трнова у капели св. Великомученика Димитрија.
12. На Филозофском факултету у Палама присуствовао одбрани докторске дисертације епископа диоклијског г. Јована.
15. На бденију у манастиру Добруну у чин мале схиме замонашио искушеника Ђорђа Ђурића давши му име Гаврило.
16. Поводом храмовне славе, Обновљења храма св. Георгија, служио св. Литургију у Миљевићима - Источно Ново Сарајево, и обавио славски обред, те служио помен блаженопочившег Свјатјејшег патријарху српском Павлу.
19. У Саборној цркви у Београду саслуживао на заупокојеној св. Литургији, те опелу у храму св. Саве и сахрани у манастиру Раковица блаженопочившег Свјатјејшег патријарха српског Павла.
21. Поводом храмовне славе, сабора св. Арангела Михаила, у Старој цркви у Сарајеву служио св. Литургију на којој је у чин презвитера рукоположио ђакон Младена Видаковића, те обавио славски обред.
22. Служио св. Литургију у храму св. пророка Илије у Сокоцу.
23. У палати Предсједника Републике Српске у Бањој Луци присуствовао Другој сједници Сената Републике Српске.
25. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог амбасадора Руске Федерације у БиХ г. Александра Бочан-Харченка.
29. На празник св. апостола и јеванђелиста Матеја - славе Издавачке куће Митрополије дабробосанске "Дабар" обавио славски обред у новооснованом манастиру Светог Николаја у Добрунској ријеци.

Децембар

1. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог амбасадора Чешке Републике у БиХ г. Томаша Суњога.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио отправника послова Амбасаде Сједињених Америчких Држава у БиХ г. Џонатана Мура.

2. У манастиру Раковица код Београда служио помен на гробу блаженопочившег Свјатјејшег патријарха српског Павла.
3. Уочи празника Ваведења Пресвете Богородице, служио бденије у храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи.
4. На празник Ваведења Пресвете Богородице, служио св. Литургију у храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи, те причестио студенте Факултета и ученике Богословије.
8. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог амбасадора Краљевине Данске у БиХ гђу. Кирстен Гелан.
9. На празник св. Апостола Андреја Првозваног служио св. Литургију у храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи.
- У Културном центру Источно Сарајево отворио изложбу икона - радова студената Академије СПЦ за умјетност и конзервацију из Београда.
15. На празник св. Јоаникија Девичког, у манастиру Девичу, на Косову и Метохији, служио св. Литургију и обавио славски обред уз саслужење епископа: рашко-призренског г. Артемија и липљанског г. Теодосија.
19. На празник св. Николаја Мирликијског Чудотворца, у храму св. пророка Илије у Сокоцу служио св. Литургију.
- У митрополитској кући у Сокоцу, прославио своју Крсну славу св. Николаја Мирликијског Чудотворца.
20. У Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву служио св. Литургију.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву прославио други дан своје Крсне славе св. Николаја Мирликијског Чудотворца.
24. У храму св. Саве у Београду присуствовао св. Литургији и парастосу поводом 40 дана од упокојења блаженопочившег Свјатјејшег патријарха српског Павла.
26. На Врхбосанској католичкој теологији у Сарајеву присуствовао божићном пријему код надбискупа врхбосанског кардинала Винка Пуљића.
27. На Материце служио св. Литургију у манастиру Вазнесења Господњег у Вардишту.
30. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио амбасадора Уједињеног Краљевства Велике Британије г. Мајкла Тејтема.

Припрема:

Њројшћакон Мийлар
Танасић

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, живог Присуства Божјег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и Живот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА

**НИКОЛАЈ
ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ,
СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МИТРОПОЛИТ
ЕПАРХИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ,
СВЕМ СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И СВИМА
ДУХОВНИМ СИНОВИМА И КЋЕРИМА НАШИМ,
ОД БОГОМЛАДЕНЦА БЛАГОДАТ,
МИЛОСТ, МИР И БЛАГОСЛОВ,
СА СВЕРАДОСНИМ И ДРЕВНИМ ПОЗДРАВОМ:**

МИР БОЖИЈИ ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Пре нешто више од две хиљаде година, у овом свету појавио се у људском телу Син Божији - Господ Исус Христос. Он је назван, поред других имена, и Богочовек, јер је узео на себе све особине човека, сем греха. Зачет Духом Светим, у назаретској девојци Марији, на њено питање: „Како ће то бити када ја не знам за мужа?“ (Лк. 1,34), Арханђео Гаврило је одговорио: „Дух Свети доћи ће на тебе, и сила Вишњег осениће те; зато и оно што ће се родити биће свето и назваће се Син Божији“ (Лк. 1,35), а она одговори: „Ево слушкиње Господње - нека ми буде по речи твојој!“ (Лк. 1,38).

Анђео Божији је био први вестник Христовог Рођења, и испуњења Исаијиног пророштва. Исто тако, Гавриловог најављивања кад је рекао пастирима: „Не бојте се; јер вам, ево, јављам радост велику која ће бити свему народу. Јер вам се данас роди Спас, који је Христос Господ, у граду

Давидову. И ово вам је знак: „Наћи ћете Дете повијено где лежи у јаслама“ (Лк. 2,10-12). Поред ове радосне најаве, појавише се анђели и поздравише пастире песмом: „Слава на висини Богу, и на земљи мир, међу људима добра воља“ (Лк. 2,14).

Можда ће неко упитати, зашто је Христос рођен у пећини?

Одговор би био: „Царски дворови беху загађени грехом и криминалом. Златни двораци цара Соломона био је обесвећен паганским олтарима и идолима. Дворац цара Ахава од слонове кости

беше загађен одвратним неделима тога цара и његове жене. Мраморни двораци цара Ирода, децеубице, био је препун страшних злочина.“

Исус, најчистији међу децом икада рођеном, не би волео да буде рођен у таквим дворцима у којима греси и злочини смрде Богу непријатније од овчијег ђубрета у пећини. Рекао је Христос о Претечи Јовану: „Ето, шта сте изашли да видите? Човека у меке хаљине обучена? Ето, који меке хаљине носе по царским су дворовима“ (Мт. 11,8), пише Свети владика Николај Охридски и Жички.

Богомладенац је рекао: „Не бојте се, ја победих свет“ (Јн. 16,33). Он је победилац сатане, греха и смрти. Ово је рекао Светим Апостолома, а по своме васкрсењу додао им је и ове речи: „И ево ја сам са вама у све дане до свршетка века“ (Мт. 28,20). Треба запамтити ове речи: „Ја победих“ и „Ја сам са вама до краја“. Не памти се, да се неко, сем Њега, могао усудити да изговори ове речи. Нису то обичне речи, него стожери око којих се окреће живот целог човечанства. Ово је такође разлог Христовог рођења, живљења са нама у радости и у невољи - да не клонемо и будемо војници Непобедивог Војводе.

Браћо и сестре, свет нашег времена пун је наметљиваца који хитају да раде, да предлажу, да уче, да организују. Међутим, ако хоће човек поправити себе, нека проучава једну једину науку у свету, која се зове наука Јеванђеља:

„Извади најпре брвно из ока свога, па ћеш онда видети извадити трун из ока брата свога“ (Мт. 7,5), поручује Богомладенац.

Суштина Јеванђеља Христовог настоји на две ствари: бити и радити. Онај који хита радити без икаквог труда око бити, разоран је и за друштво и за себе. У нашим данима изгубљена је равнотежа између бити и радити. Свако пита шта радити, а ретко ко пита шта бити? Мислим да је дужност свију нас, следбеника Христових, да знамо најпре шта ће мо бити, а онда шта радити.

Ево једног позитивног примера: Према нацистичком закону, требало је да умре 2000 Срба за погинулих 20 немачких војника. Покупили су 2000 Срба и одвели на стрељање. Одвели су и једнога човека који има жену и шесторо деце. Та жена упита суседа: „Одвели су ми мужа да убију, а Ви знате да имамо шесторо деце. Можете ли Ви да га ослободите?“ „Хоћу“, одговорио је човек. Одмах је обукао најбоље одело и отишао на грозно стрелиште и рекао командујућем: „Хоћете ли ослободити овог човека, мога суседа, и убити мене уместо њега?“ Одговорио је командант: „Ја не марим ко је ко, само да имам пун број“. Тај човек је убијен, а осуђени ослобођен, отишао својој кући и својој деци.

Заиста, „нема веће љубави од ове, да ко живот свој положи за пријатеље своје“, рекао је Христос Господ (Јн. 15,13). Ја сам уверен да је убијени човек, који је себе жртвовао, био савршен и савршено радио. На овога човека могу се односити Господње речи: „Будите свети, јер сам и ја свет,

Господ ваш“ (3 Мој. 11,44). Ове речи је употребљавао често Свети Апостол Павле. Таквим или сличним епитетима оловљавао је хришћане у Ефесу, Филипима, Колоси, Коринту и у другим местима. Називајући их „светима“ (Еф. 1,1; Флп. 1,1; Кол. 1,2). Управо овим људима упућене су речи псалмопевца Давида: „Хвалите Господа на небесима, хвалите Га на висини. Хвалите Га сви Анђели Његови, хвалите Га све војске Његове! Хвалите Га, Сунце и Месече; хвалите Га све звезде сјајне!“ (Пс. 148,1-4).

Поред свих сјајних појава и многих сведочанстава о доласку Месије Христа, долазило је, по допуштењу Божијем, и до других уверавања и мишљења о Христу и следбеницима Његовим. То нису били догматски разлози, који ће се проучавати касније кроз историју Цркве, него недостаци моралних прегнућа и грехови хришћанских народа на Истоку. Ти противници покушавали су уништити духовне вредности човечанства: веру у Бога, достојанство човека, морал, породични живот, друштвени поредак, слободу, културу и цивилизацију. Ово је све и данас присутно, посебно кад је у питању хришћанска вера. Ви то и данас можете осетити у свакодневним збивањима и међусобним неразумевањима, па се сећамо речи Христових: „Кад сатана сатану изгони, сам се у себи поделио; како ће, дакле, опстати царство његово“ (Мт. 12,26). Срби треба да знају о својој светој земљи. Не може њој одолети ни безбоштво, ни лаж, ни насиље, ни вулгарност, ни бруталност завојевача нити икаква

несвета привремена сила. Свету земљу држи сам Бог Својом моћи и Својим благословом. Њој се не може одолети, и што год је више мучеништва, то је она чвршћа.

Божије очинство с Божије стране је увек присутно у нашем народу, а са људске стране присутно је човечије синовство (у односу према Оцу, као и човечије братство у односу према људима). У храму (цркви) Духа Светог обитава Дух Свети. То значи: и у мени, и у теби, и у нашим рођацима, у свима нама крштенима, који смо храмови Духа Светог, влада један исти Дух Свети. Тим Духом ми дишемо, и живимо и сједињујемо се у Тело Христово, зачето у Назарету без похоте човечије, преображено на Тавору, васкрсло на Голготи, вазнесено на небо и посађено са десне стране Бога Оца. Дакле, кроз бригу и љубав према свима и за све, један човек постаје као многи, па једнима бива као множини по сили Духа Светог и Свете љубави.

Када Христос сиђе с неба и роди се у царском граду Витлејему, када све људе (те свете храмове) уједини у једну Цркву Божију, онда људска памет и људска рука нема томе шта да дода, нити да одузме, него да све и сваког, са древним поздравом Празника Рођења Богомладенца поздрави:

ХРИСТОС СЕ РОДИ !
И
ЗАИСТА СЕ РОДИ !

Богом благословену Нову
2010. год. жели вам ваш смирени,
+ МИТРОПОЛИТ
ДАБРОБОСАНСКИ
НИКОЛАЈ

НАПАСТИ, НЕВОЉЕ, НЕСРЕЋЕ

Напасти и невоље су неизбежне

Сине, ако хоћеш да служиши Господу, припреми душу своју за искушење, исправи срце своје и њој пријави... Као што се у њећи искушава злато, и људи су пријављени Богу у њећи смирења.
(Сирах 2,1-2; 2,5)

За верујућег је неопходно да трпи невоље, зато што сви који хоће љубовно да живе у Христу биће љубљени од људи (II Тим. 3,12). У свету ћемо имати невоље, упозорио је Господ (Јн. 16,33).

Невоље, напасти и искушења неопходни су за наше спасење. Они служе очишћењу душе свима који их примају и подносе са захвалношћу... (Златоуст).

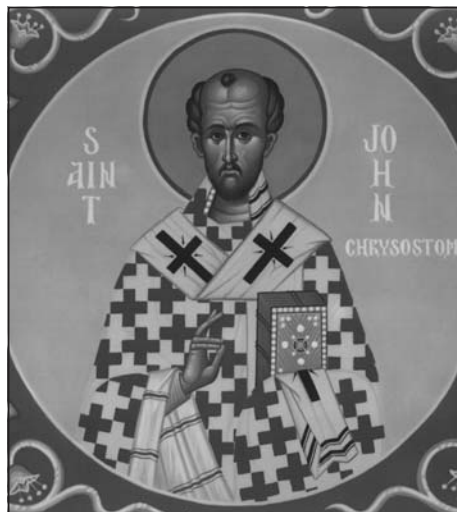
Невоље – педагошко средство и лекови у Божјим рукама

Ако Бог хоће да помилује душу, а она остаје упорна и не повињује се, него поступа по својој грешној вољи, Бог попушта на њу невоље, које она не жели, да би на тај начин та душа зажелела Бога (ава Исаија).

Прво зло јесу греси и пороци: блуд, прељуба, грамзивост и други; док није зло, иако се тако називају: глад, рана, болест, смрт и друго.

Бог је добар и човекољубив не само кад чини добро него и кад кажњава, зато што и казне Његове и карања сачињавају највећи удео доброчинства, најважнији облик промишљања. Зато кад видиш да се догодила неродица,

штета, суша, поплава, поремећаји у атмосфери, или други сличан бич људске природе, немој показивати тугу и негодовање, него се поклати Творцу, задиви се Његовом старању. Он то чини, и кажњава тело, да би уразумио и исцелио душу. У казнама које нам шаље Он пројављује најважнији облик свога Промисла. И телесни лекар често принуђава болесника да гладује, да лежи на постељи, препишује горке лекове, прибегава сечењу итд. Онда није чудо што тако чини и Бог. А Он је једини прави лекар душе и тела и најбоље зна кад који лек да употреби (Златоуст).

Невоље су корисне: приближавају нас Богу

Кад видиш да се умножавају невоље, не клони духом него се још више бодри. Бог их попушта зато, да би одагнао твоју безбрижност, да би те пробудио из сна. У невољама све излишно се одсеца и заборавља, тада човек постаје ревноснији у молитви (Без невоље

нема богомоље, вели наш народ) и презирању стомака, и свака страст лакше се побеђује... Невоље нас приморавају да будемо опрезни. И ако смо пажљиви, нећемо од њих претрпети никакве штете (Златоуст).

Колико је таквих који су невољама покренути на истинско покајање и тако се Богу повратили, о томе сведочи не само Свето писмо него и историја.

Невоља која је имала да дође одвратила је становнике Ниневије од злих дела и привела покајању (Књига пророка Јоне 3. глава).

Цар Јудин Манасија невољама се покренуо и тражио Господа смирењем и покајањем (II Днев. 33,11-13).

Невоље су покретале Јевреје да се обраћају Богу, како то нарочито књига о Судијама сведочи...

О, колико многи и данас у невољама траже Бога, кога су у срећи напуштали!

Колико многе сиромаштво смирава, које је богатство уздизало!

Колико многе жалост и туга покрећу на истинску молитву и срдечно уздисање, који се у светској радости нису сећали Бога!

Колико многе болест убеђује да презиру славу, част, богатство и сласт овога света, а који су пре болести у овима налазили утеху, и да траже царство Божје и правду његову, на које раније нису мислили.

Који је искусио зна ово (Тихон Зидонски).

Азбука сјасења

ОБРАДУЈ ГОСПОДА

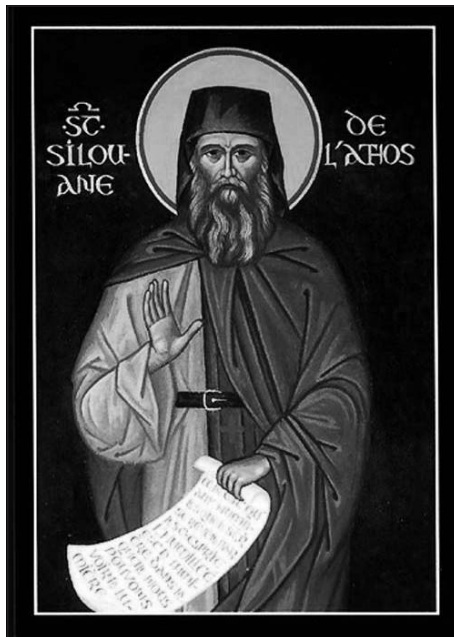
Ко воли Господа, увек Га се сећа, а сећање на Бога рађа молитву. Ако се не будеш сећао Бога, нећеш Му се ни молити, а без молитве душа неће истрајати у љубави Божијој, јер кроз молитву долази благодат Светога Духа. Молитвом се човек чува од греха, јер када је ум у молитви, заузет је Богом и у смирењу духа стоји пред лицем Господа, кога познаје душа његова.

Међутим, почетнику је потребан учитељ, јер док душа не прими благодат Духа Светог, има да издржи тешку борбу са злим дусима. Она се неће снаћи уколико јој ђаво принесе своју сладост. Ово може да разуме само онај који је опитом познао благодат Духа Светог. Онај ко је окусио Духа Светог, по укусу распознаје благодат.

Онај ко жели да се без духовника бави молитвом и самоуверено мисли да све може из књига да научи, те не одлази свом старцу, већ је на пола пао у прелест. Али, смиренима ће Господ помоћи. Они иду код духовника који се ту нађе, чак и ако није опитан наставник и Господ ће их због њиховог смирења сачувати.

Сећај се да у духовнику живи Дух Свети, и да ће он умети да ти каже шта треба да чиниш. Ако, пак, помислиш да твој старац живи немарно и да у њему нема благодати Божије, знај да ћеш због такве мисли силно пострадали и да ћеш сигурно пасти у прелест. Господ ће те тим путем смирити.

Молитва се даје ономе ко се моли, учи Свето Писмо. Али, молитва само из навике, без скрушености срца због учињених грехова - није угодна Господу.

Сѣарац Силуан Аѣонски

За тренутак ћу прекинути поуку о молитви.

Моја душа тугује за Господом и жељно Га тражи, и не подноси да о нечем другом мисли.

Моја душа тугује за живим Господом и дух се мој отима ка Њему као Свом Оцу небеском и рођеном. Господ се ородио с нама Духом Светим. Господ је мио срцу - Он је наша радост, и весеље, и чврста узданица.

Благи Господе, потражи по милости Својој створење Своје и покажи се људима Духом Светим као што се показујеш слугама Својим.

Обрадуј, Господе, доласком Свог Духа Светог сваку жалосну душу. Дај, Господе, да сви људи који Ти се моле познају Духа Светог.

О, људи, смиримо се ради Господа и Царства небеског. Смиримо се и Господ ће нам дати да познамо силу Исусове молитве. Смиримо се и Сам ће Дух Свети учити нашу душу.

О, човече, учи се Христовом смирењу и Господ ће ти дати да окусиш сладост молитве. Ако желиш да се чисто молиш буди смирен, уздржљив, често се исповедај - и заволеће те молитва. Буди послушан, са добром савешћу потчињавај се властима и буди свиме задовољан, па ће ти се ум очистити од сујетних мисли. Сећај се да те Господ гледа и бој се да чиме не ожалостиш брата. Не осуђуј ближњег и не вређај га, чак ни погледом, и Дух Свети ће те заволетити, и Сам ће ти у свему помагати.

Дух Божији много подсећа на милу, рођену мајку. Мати воли своје чедо и жали га. Тако и Дух Свети нас жали, опрашта нам, лечи нас, уразумљује и весели. Дух Свети се упознаје кроз смирену молитву.

Онај ко воли непријатеље, убрзо ће познати Господа Духом Светим, а о ономе ко не воли непријатеље нећу ни да пишем. Њега ми је жао, јер он мучи и себе и друге, и неће познати Господа.

*Из књиџе
Сѣарац Силуан*

СПОМЕН ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ ЈОВАНА КОЛОВА

ПРЕПОДОБНИ отац Јован Колов убраја се међу највеће подвижнике Мисирске. Колов значи Мали, јер беше малог раста. Још у младим годинама он са братом својим Данилом остави свет и оде у Скитску Египатску пустињу. Испрва он и његов брат Данило подвизавају се у потпуној усамљености. Али потом Јовану постаде јасно да је њему, пргавом и страсном, у његовом подвизавању потребно руководство искуснијих подвижника-стараца. Повод пак да то уради, би следећи догађај. Једном он сасвим неочекивано рече своје брату и саподвижнику: Нећу више ни зашта да бринем, зато хоћу да живим у пустињи без бриге, као анђео.

Рекавши то, он скиде са себе своје хаљине и изиђе из келије. Те ноћи деси се велики мраз: Јован наг дуго се бораше са студом. Најзад, не могући више да издржи, он реши да се врати у своју келију. А када премрзли Јован закуца на врата од келије, из ње се разлиже Данилов глас: Ко је то? - Ја твој брат, одговори Јован; не могу више да издржим мраз, и ево вратих се да послужим теби. - Одлази, демоне! одврати Данило, и не саблажњавај ме; анђео се не брине о телу свом и не требају хране.

Тада преподобни Јован разумедо да се сувише поуздао у своје, још не очврсле у страдањима и искушењима, силе, осети своју погрешку и горко заплака због ње. Данило му онда отвори врата и рече: Брате мој, пошто имаш тело, то и мораш страдати због одеће и тела.

После таког доживљаја и поуке Јован ускоро остави Данила и упути се к неком старцу Пимену. Он жељаше да васпита у себи чврсту вољу, готову на сваки под-

виг и која никада не напушта једном изабрани пут. А преподобни Пимен и беше познат управо по чврстоћи и непоколебљивости своје воље. Одречење преподобног Пимена од света беше тако безгранично, да је он одбио видети се чак и са својом мајком која је била дошла у Скит да га посети. К таквоме старцу чврстог карактера и крену још колебљив у подвизима нестрпљиви, страсни и пргави Јован. Дошавши к старцу Пимену, Јован обећа да ће му се повињавати у свему што он буде захтевао од њега. Преподобни пак Пимен, желећи да испроба Јованово трпљење, нареди му да залива једну суву мотку, забодену у земљу, све докле не озелени. Такав труд морао је свима изгледати узалудан. Али Јован је без размишљања и сумње заливао ово суво дрво три пуне године, из дана у дан, док заиста, по Божјој сили, озелени оно дрво и плод донесе. Тада преподобни Пимен набра плодове с тога дрвета, однесе у цркву и подели братији говорећи: „Браћо и оци, узмите и једите од плода послушности“. - А многобројни сведоци тога чуда назваше то дрво „дрветом послушности“.

Дошавши са пргавом душом к преподобном Пимену, преподобни Јован стече у њега кротост и смиреност јагњета. Једном му рече неки брат: Ти имаш зло срце. - Истина је, одговори му преподобни Јован; па чак и више зло него што ти мислиш. - Тако је умео он кротко подносити увреде.

Живећи испрва под туђим руководством, преподобни Јован доцније и сам стече способност да мудро руководи друге.

Тако, Господ му додели да буде руководилац и наставник преподобном Арсенију Великом, који

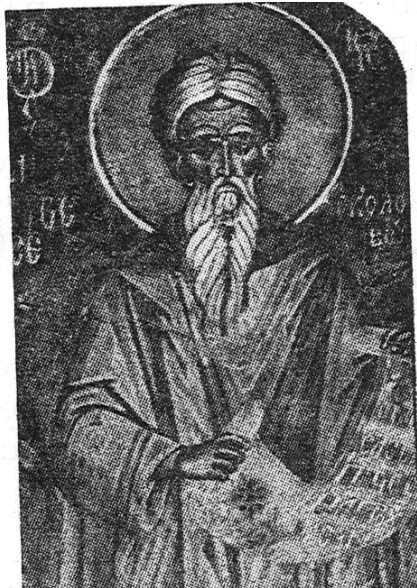
се касније такође прослави великим подвизима. Овај Арсеније, патриције (највиши сталеж у Римској царевини) по пореклу, дође право у пустињу са царског двора, где је био наставник деце цара Теодосија Великог: Хонорија и Аркадија. Оставивши двор где је био окружен великим почастима, он, човек четрдесетих година, ипак сразмерно млад, али већ духовно опитан подвижник, одлучи да ради свог даљег духовног развитка и усавршавања преда своју вољу преподобноме Јовану на његово безусловно располагање њоме. Некима од братије у прво време изгледало је чудновато да човек тако високо образован и тако знатног порекла дође к простим и неким старцима ради свог даљег просвећења. Један од братије не могаде сакрити своје љубопитство, па једном приликом упита Арсенија: Како то ти, који си изучио грчке и римске науке, иштеш поуке од простог и непросвећеног старца? - Арсеније одговори: Истина је да ја поседујем научно образовање, али ја не знам још ни азбуку онога што зна овај прости и неучени човек, јер је смиреност почетак свих врлина, као што је азбука почетак сваког књижног напретка.

Тако Арсеније цењаше смиреност која је цветала у обитељи некада пргавог и горделивог Јована. Тек после неколико година заједничког подвижничког живота, када Арсеније чу тајанствени глас који га је позивао да бежи од људи и борави у ћутању, пошто је „ћутање корен безгрешности“, преподобни Јован га благослови да се удаљи у потпуну усамљеност и преда молитвеном тиховању у пустињи. Међутим, силна љубав према његовом смиреном наставнику и свима његовим ученицима

приморавала је Арсенија, те је он не једанпут остављао своју пустињску усамљеност и поново се враћао на неко време у обитељ.

Ревнујући за своје спасење, преподобни Јован се са истим таквим усрђем бринуо и о спасењу других. У његово време живљаше у граду Александрији нека девојка Таисија. Васпитана од побожних родитеља, она после њихове смрти све своје наслеђено имање употреби на добротворна дела. Скитски старци, међу којима живљаше преподобни Јован, долазећи у град, не једанпут налажаху уточиште себи у њеном дому. И одједном допреше до старца гласови, да је Таисија већ утрошила своје имање; и сада, пошто није у стању да се бори са сиромаштином, претворила своју лепоту и младост у средство за своје издржавање. Дознавши за такав пад врлинске Таисије, старци силно туговаху, па најзад решише да покушају одвратити сиротицу од њене пагубне заблуде. Тај тешки посао они одлучише да повере преподобном Јовану. И обратише му се говорећи: Бог ти је дао мудрости; а до нас су допрли гласови, да наша велика добротворка сестра Таисија живи врло ружно. Потруди се, аво, отиди до ње и поразговарај с њом, еда би после твојих речи дошла к себи. Преподобни Јован се помоли Богу, па хитно крену на пут. Знао је он да у таквој ствари не треба оклевати. Свакога часа Таисија је могла тонуту у све веће и веће грехе. И ето, старац је већ стигао пред Таисијин дом, али улаз у њега сада је затворен за старца. Раније су у њега улазили сви којима је била нужна помоћ, а сада су улазили само они који су носили са собом новце и драгоцености. Старац се кротко обрати служавки са молбом, да обавести госпођу о његовом доласку. Али са променом у расположењу госпође догодила

се промена и у њених служавки. Груба служавка, знајући да ничег заједничког не може бити између смиреног старца и њене госпође, одговори страховитом грдњом на његову молбу. Преподобни старац с кротошћу прими њену грдњу, и понови своју молбу само са оваким додатком: Кажи твојој госпођи и то, да јој могу набавити драгоцене ствари.

Тада служавка оде и извести госпођу о старом монаху. - Нека уђе, рече Таисија, јер монаси ходају по обалама мора, па понекад наиђу на скупочене шкољке и драго камење. - Преподобни Јован уђе код Таисије, седе недалеко од ње, уздахну дубоко и заплака. - Због чега плачеш? с чуђењем га упита Таисија. На питање преподобни јој одговори питањем: Шта је тебе одвратило од Исуса Христа, Женика Бесмртнога? Зашто си заборавила на Његове дворе и каљаш себе нечистим делима?

И одједном несрећна жена се опомену Христа, кога одавно беше заборавила, а љубави према коме су је учили у детињству покојни родитељи њени. Речи старца Божијег као огањ спалише сав

кукољ који је загушивао добро семе, давно посејано у њеном срцу. Искрено покајање брзо захвати и потресе сво њено биће. И она у страшном узбуђењу повика: Оче! оче! кажи ми: има ли опроштаја за мене сличне? - Има, одговори старац; Спаситељ свагда чека и опрашта онима који се истински кају. Покај се, и због тебе ће се обрадовати сви анђели на небу. - И Таисија мољаше старца: Води ме, води далеко од овог места! води куда хоћеш, само ми покажи место згодно за покајање. И Таисија оде са старцем из свог многим гресима оскврнављеног дома, не учинивши никакав распоред односно свога грешно стеченог имања. Она сва гораше од пламене жеље да се више никада не врати на клизави пут грехољубивог живота. А преподобни Јован, дивећи се чудесном дејству благодати Божије и славећи свемогућег и милосрдног Господа, вођаше своју путницу у све пустија и пустија места, далеко од грешнога града, где она умало не погуби себе. Утом настаде ноћ. Замореној путници преподобни начини узглавље од песка и рече: „Одмори се сада“. И закрстивши је он се удаљи од ње, чита своје уобичајене вечерње молитве, па и сам леже да се одмори. И у сну старац виде оно место где остави Таисију, а оно окружено необичним сјајем, који се диже до самога неба; и гле, кроз тај сјај небески анђео узноси Таисијину измучену душу ка самом Господу. Чим се пробуди од сна, старац одмах похита ка месту где је био оставио Таисију, и стигавши тамо он је стварно нађе већ мртву. „Један час искреног покајања грешничиног задовољио је Милосрдног Судију и вратио заблудело чедо његовом, препуном љубави, Оцу“, - рече преподобни. И проведши до сванућа у молитвама, он ујутру сахрани тело блажене Таи-

СЛАВОЉУБЉЕ

сије. И вративши се у манастир он причини велику радост свима монасима својим казивањем о чудесном покајању и прослављењу познате им Таисије.

Преподобни Јован Колов познат је још и као писац. Поред многих изрека његових, које су записали други монаси, од њега је остало подробно и дивно житије преподобног Паисија. Тог Паисија, који је био скренуо с доброга пута, преподобни Јован је обратио путу Господњем и извршио такав утицај на њега, да је овај изненада и неповратно оставио све своје имање, повукао се у дивљу пустињу, и тамо провео свој живот у покајању. Описавши у Житију многа чудеса, учињена преподобним Паисијем, преподобни Јован чини овакву напомену: Слушајући о преподобном Паисију славне и надприродне ствари, нека нико не посумња и нека нико не помисли, да сам ја ишта додао од себе, еда бих повећао углед милог ми оца. Он је изнад сваке људске хвале, и нису му потребне похвале од нижих, јер њега славе свети ангели на небеским висинама. Ја пак казујем ово ради користи оних који слушају и желе да подражавају његове врлине; ја износим само оно што сам очима својим видео и ушима својим чуо.

Ова кратка напомена добро објашњава личност преподобног Јована као писца.

Блажени отац наш Јован упокојио се у петом веку, у времену између 422. до 430. године. Место пак где се упокојио јесте пустиња у близини Кољцума - данашњег Сујеца. Свете мошти његове налазе се у цркви светог мученика Мине у Египту Његовим светим молитвама нека Господ помене и нас у царству Свом. Амин.

*Из Житија светих
аве Јусџина
Белијског*

Био једном један игуман, који беше духовни отац две стотине монаха. Њега су људи веома ценили и поштовали. Једнога дана у његово општежиће дође Господ наш Исус Христос у лику једног старијег испосника, игумановог познаника. Беше дошао рано изјутра и замолио је вратара да обавести игумана да га тражи тај и тај познаник. Вратар нерадо одлучи да услужи тог сиромаша и уђе у манастир да извести игумана о посети. У

том тренутку игуман је разговарао са неким странцима. Пошто мало сачека, рече му за сиромаша, који је чекао пред вратима општежића.

Игуман, чим то чу, љутито му одговори: „Зар не видиш да разговарам са овим уваженим гостима? Пусти ме сада и не узнемиравај ме“.

Вратар се сав престрашен повуче и саопшти наизглед сиромашном старцу зашто игуман не може да га прими. Трпељиви и незлобиви Го-

спод, не љутећи се због таквог игумановог поступка, седе стрпљиво и без роптања стаде чекати пред манастирском капијом. Око петог двенвног сата (11 сати пре подне) неки богаташ уђе у општежиће. Вратар, чим га опази, брже-боље отвори му капију, одмах појуривши до игумана да га извести о новом посетиоцу. Истога треба, игуман изађе из круга манастирског пред капију и ту веома љубазно прими имућног посетиоца.

Чим га виде милосрђем богати и сиромашољубиви Бог, Који се прикривао у лику сиротог старца, приђе му и молећивим гласом му рече: „Молим те, авво, желим да разговарам са тобом“. Међутим, авва му упуту само један презрив поглед и, не обраћајући на њега никакву пажњу, уђе у манастир са богаташем, спремајући се да му приреди изврсна јела. Пошто се добро наједе, богаташ се спреми да пође. Игуман га веома љубазно испрати до манастирске капије. На вратима, будући да су га мориле многе бриге, није ни погледао има ли кога, већ се окренуо да се врати у манастир, не сетивши се оног сиротог и незлобивога старца који га је толико преклињао да поразговарају.

Када се већ ноћ беше спустила и када више нико није позивао оног благословеног странца, нити му указао било какву пажњу, он поново приђе вратару и рече му да каже следеће речи игуману: „Будући да желиш славу од људи, ја ћу ти, награђујући те за твоје прошле подвиге и добар начин живљења послати посетиоце са све четири стране света, јер ти се свиђају слава и почаст. Али знај да никад нећеш окусити од блага Мог Небеског Царства“. Те речи открише да сиромаш беше Господ Сведржитељ.

Исаија Ојшелник

ГЛАС СРЦА

„Када незнабошци, који немају закон, од природе раде по закону, они су, пошто немају закон, сами себи закон: они (шине) показују да је дјело закона код њих написано у срцима, о чему свједочи савјест њихова и мисли њихове, које час окривљују, час оправдавају једна другу“

(Рим. 2:14-15).

Ово је - друго откровење. Ја ћу га назвати „глас срца“, како је и апостол рекао. Тако и Сам Господ говори: „... изнутра, из срца човјековог излазе зле помисли...“ (Мк. 7:21).

И уопште, у Слову Божијем срце се признаје за коријен или изходисте спознаје, а не ум. Тамо се често говори о томе, тако. Навешћу примјере.

„Помишљања срца њихових (допотопних људи) бијаху зло“ (1 Мојс. 6:5). Псалмописац веома често говори о срцу као источнику знања: „Размишљања срца мојега знање јесу“ (Пс. 48:4). Пророк Јеремија говори да су људи „ходали у тврдоглавости срца својега“ (Јерем. 9:14), човјек „живи у тврдоглавости срца својега“ (Јер. 13:10). Исаија: људи „из срцаца рађаше лажљиве ријечи“ (Ис. 59:13). И у Новом Завјету ми видимо исто. Господ говори: „За што ви (фарисеји) мислите лоше у срцима својим?“ (Мт. 9:4) итд.

И психологија стоји на истој тачки гледишта. То тако и јесте: послје пажљивог посматрања себе или других, без великих тешкоћа ћемо уочити да се наше мисли налазе у тијесној зависности од расположења нашег срца. И Фихте (њемачки философ) говори: човјек не осјећа и не чини онако како мисли, него мисли онако како осјећа. Или, другим ријечима: није тачно да он хоће онако како мисли, него мисли онако како хоће.

И наше искуство, баш као и проучавања других људи, стално нам показују да у позадини наших мисли стоје наша хтјења. Много, небројено много пута сам имао прилику да јасно „видим“ како се једном (човјеку) „хоће“ због нечега да вјерује, док се другом „хоће“ да не вјерује. И то уопште не потиче од интелекта, од знања. Два човјека, два рођена брата, са истим образовањем, могу да се у вјери дебело разликују: то ми јако често сусрећемо. И више од тога: чак и у једном те истом човјеку можемо примјетити различита преживљавања: једном се он радује, други пут може да падне у сумњу.

Карактеристичан, свима познат примјер можемо видјети у апостолу Томи: он чак ни када је видио Христа није повјеровао, све док није опипао још и ране Његове; такав је, већ, био његов „карактер“, како ми имамо обичај да кажемо. А затим он - неочекивано за нас - кличе: „Господ мој и Бог мој!“ Таква реакција ничим није била изазвана: Бога не можеш опипати! А он је са вјером ускликнуо: не мислећи, не оклијевајући - одмах, истог тренутка.

Други, још еклатантнији примјер: празном гробу Христовом прилазе ап. Петар и Јован. Оба виде једно те исто: празан гроб, плаштаницу, марамицу за главу, све пажљиво сложено. И, шта се дешава? Јован „видје и повјерова“ да је Христос васкрсао, а Петар, пак, одлази (од гроба) у недоумици, „чудећи се сам у себи томе што се десило“ (Јн. 20:8; Лк. 24:12). Послије тога, када су ловили рибу на Генисаретском језеру, исти тај Јован је први опазио Господа Који им је говорио са обале, и тај Јован чуче: „То је Господ“; Петар, пак, „чувши“ то, брже-боље навуче на себе нешто од одјеће („јер бјеше го“), баца се у воду и заплива према Њему. Шта ћеш: разни карактери!

И у животу ми то стално видимо.

Значи, коријен није у знању, у овладавању спознајом, него у - срцу. То је чињеница!

Идемо даље. Разлика је и у расположењу самог „срца“. Обично вјера даје нашој души мир, радост; а невјерје - немир, сјету, муку. О. Јован Кронштатски је такав мир сматрао јасним свједочанством битија Бога и дејства Његовог на нас. Тако и ми мислимо: ко је барем једном, ма колико кратко, преживљавао у себи невјерје, зна, из сопственог искуства, о чему се овдје прича. Ја сам то преживљавао у студентским данима. Никаква нова знања ја у то вријеме нисам добијао, што значи, није у уму био разлог. А какав је вихор на мене био налетео! Двије недјеље сам се мотао тамо-амо, без мира и сна.

А послје тога, послје двије недјеље мучења, опет без икаквих посебних нових размишљања, вјера се вратила и у души се настанио мир.

Још се сјећам честих преживљавања: понекад вјера бива тако ватрена, да не само да нема никаквих сумњи, него све бива савршено јасно. Чак и више: од јаке вјере - тешко је изговорити (па чак и помислити!) и ријеч о Богу; почнеш да говориш, а сузе усхићења ти одузимају глас... И мораш да се зауставиш, да би задржао риданье, док опет не овладаш собом.

А у друго вријеме исте те ријечи не изазивају јака осјећања, и изговарају се хладно.

Једном сам записао таква „осјећања“, која сам тада преживио на Литургији: од данас за мене нема дражих ријечи од: „Отац, Син и Свети Дух“.

Без додатака: „спаси“ или „помиљуј“ или „подај“; него просто, сама имена. Аналогија из обичног живота: кад некога волимо, нама је мила његова слика, не само рукопис његових писама, него нам је драго и само име тог човјека. И ништа ми не тражимо од њега, не желимо и не очеку-

јемо ништа: то би нас чак охладило и огорчило; него - сами хоћемо да му изразимо нашу љубав - укључујући и страдање, све до смрти за њега.

Ту више уопште не говори ум, него - срце, које гори љубављу према Богу.

Свети људи говоре: таква осјећања се у нама не рађају умом, него срцем. Свети Макарије њихову љубав пореди са љубављу заљубљених, чак и са неком врстом пијанства - ма како то чудно звучало! Само, то никако не долази од ума, нити од било каквих практичних користољубивих побуда, и уопште, ни од чега земаљског! То је факат, против којег нема шта да се каже.

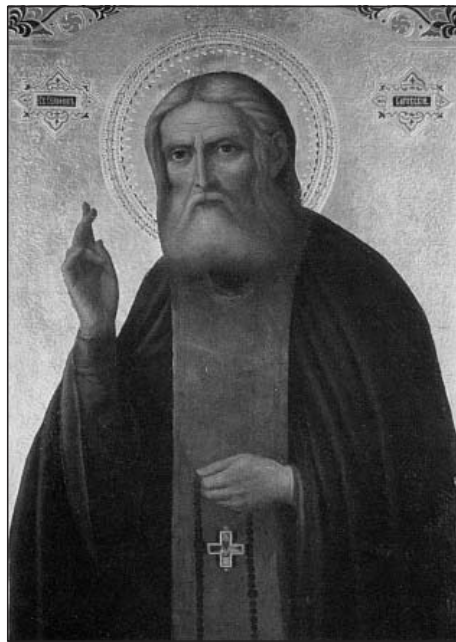
За неискусног човјека таква преживљавања других нису убједљива, чак су и непостижна, као и да не постоје, „нити могу постојати“; а за нас, она су - факат! За свете људе, пак, она су - непобитна истина: све то они знају реално! И њима би исто тако било чудно да слушају таква питања, ала: „Ама, има ли Га стварно?“, као што би обичним људима изгледало чудно када би их питали: постоји ли земља? има ли неба? постојиш ли ти сам?

Један од таквих људи, које сам и ја знао (сада већ почивши, а. Т.) рекао је за себе: „За мене је невидљиви свијет - исто тако реалан, као и видљиви“. Вјероватно, он је и ноћу, у сну, служио Литургију: гласно је пјевао „Вјерују“, мада у стварности није пјевао, иако је имао прекрасан слух и пријатан глас.

Посљедњих готово 20 година он је провео у осамљеној молитви, у свакодневном служењу Литургије; када (раније) није могао да служи, свакодневно би био на служби.

На сличан начин су се подвизавали у пустињи: таквих је било на хиљаде! Као примјер ћу навести два-три случаја из руског живота, и један древни.

Ево - преп. Серафим Саровски. Познато је да је он живио мало у „оближњој“ „пустињици“, мало у „даљњој“, онда у потпуном „затвору“, а потом у безмолвју. Други примјер: еп. Теофан, затворник Вишенски - који је напустио архијерејско служење и отишао у затвор, у којем је проживио више од 30 година - гдје је свакодневно служио Литургију (буквално до посљедњег дана, 6. јануара).

Такође, о. Јован Кронштатски је свакодневно служио Литургију, готово посљедњих 30 година свог живота; само што се он подвизавао у шумним градовима, а не у пустињи; то је посебан подвиг. И само посљедњих 10 дана више није могао да иде до цркве; ипак, до задњег дана су га причешћивали. У ноћ кончине (7 часова јутра 20. децембра) одслужили су за њега Литургију у 2 сата и приопштили га само Крвљу.

Из древне историје узмемо само један примјер - св. Арсенија Великог... Учен, сенатор, учитељ царске дјеце, свим обезбјеђен, тајно је побјегао из дворца у египатску пустињу. Испочетка је живио у манастиру,

а потом је отишао у осамљену пећину. А када су браћа пред његовим одласком говорила: „Арсеније! Ти нас не волиш!“, он им је одговорио: „Бог види: волим вас! Али не могу бити и са Богом и са људима!“

И отишао.

И уопште, богољупци су тако вољели молитву, као што ми не можемо живјети без ваздуха. И простаци, и учени; вољели су да живе и у манастиру и у пустињама.

Наравно, њих нико није тамо вукао, осим сопственог срца.

Не важи то само за свете подвижнике, него и за хришћане који су у свијету, и уопште - за сво човјечанство... Управо се тим срчаним привлачењем објашњава факат свеопшности вјере - у цијелом свијету.

Као што хоћеш да дишеш, као што хоћеш да једеш и да пијеш - и нико то не сматра нечим ненормалним, неприродним - тако је и вјера нормално стање нормалног човјека.

Нека је та вјера различита; нека је код неких поприлично изобличена; али код свих народа је била, и јесте, вјера. Значи, људи за њом осјећају природну потребу!

И само је незнатан број људи био невјерујући. Понекад ти се учини да је таквих много; али то је дубока заблуда. Ипак, нећемо разглабати и свађати се о количини: количина није свједок истине. Испочетка је и хришћана било - једна десетина апостола; затим, послје Педесетнице - хиљаде; потом, хришћанство се раширило по цијелом свијету.

И опет ће их бити мало: Господ је рекао да Он, „дошавши“ по други пут у свијет, једва „ли ће наћи вјеру на земљи“ (Лк. 18:8).

*Архиепископ
Вениамин
(Федченков)
„О вјери, невјерју
и сумњи“*

Др ЛАЗАР-ЛАЗА КОСТИЋ

(Ковиљ, 12. фебруар 1841 - Беч, 9. децембар 1909)

Лазар Костић, од свог поколења више слављен него схваћен, под старост је дочекао готово свеопште оспоравање па и презир у књижевној јавности. Модерни песници и критичари после Првог и, нарочито, Другог светског рата, у њему су видели свог духовног претечу, зачетника модерне српске поезије.

Био је најобразованији међу песницима романтичарског круга и један од најученијих наших људи 19. столећа. Рођен у Ковиљу крај Новог Сада у официрској породици, Костић је, после завршене гимназије, студирао право у Пешти и стекао докторат права (1866). Био је познавалац класичних и модерних језика, највећи полиглота после Доситеја. Знао је грчки, латински, немачки, француски, енглески, руски, мађарски, на свим тим језицима је читао, с неких преводио, а на не-

мачком, француском и латинском и писао. У младости је био један од омладинских првака, активан у свакодневном политичком животу, посланик на српским саборима и у пештанском парламенту, хапшен због своје политичке активности, бунтовник, апологет српства.

Као и Јакшић, али на други начин, Костић је испољио разноврсну обдареност. Био је песник, драмски писац, есејист, новинар, преводилац, књижевни и позоришни критичар, естетичар, философ. Костић је песник и философ, сам је говорио да „нема песника без мислиоца, ни правог мислиоца без маште“. У његовом делу тесно су повезане песничка имажинација и песничка рефлексивност, стварање поезије и размишљање о поезији.

Највећи део својих песама написао је између 1858. и 1870, а из истог је периода и његова најпознатија драма *Максим Црнојевић* (написана 1863., објављена 1868.). Од средине 70-тих година до смрти написао је мален број песама, углавном пригодних и мање значајних али и своју најбољу песму *Santa Maria della Salute* (1909), као и остале две драме, *Перу Сеџединца* (1882) и *Гордану* (1890). У том раздобљу његов есејистичко-критички и филозофски рад много је изразитији од песничког. Тада је написао највећи број својих критичких приказа и огледа као и три обимнија рада: естетичку расправу *Основа лејоџе у свейу с осо-*

беним обзиром на српске народне ѿесме (1880), филозофски трактат *Основно начело, Критички увод у оѿишћу филозофију* (1884) и велику монографију *О Јовану Јовановићу Змају (Змајови)*, његовом певању, мишљењу и писању, и његовом добу (1902).

У својим расправама и есејима Костић углавном развија исте идеје које претходно изнео у песмама. Мисао да се поезија рађа из заноса који представља ирационално стање између сна и јаве (та мисао чини основу његовог схватања поезије) Костић је најпре уметнички изразио у програмској песми *Међу јавом и међ сном* (1863) да би је тек касније теоријски развио у полемичким освртима на естетичке идеје С. Марковића и Чернишевског, те нарочито у књизи о Змају, која је у целини заснована на тези о разлици „између пролазног народног заноса“ и „вечног, исконског заноса песничког“. Идеја о народној песми као основи српске поезије и естетике изражена је такође у програмској песми *Међу звездама* (1872), која је у јубиларном издању Костићевих Песама (1909) заузела место „проговора“, да би потом у његовим „Основама лепоте“ добила теоријско образложење.

Костић је поглавито песник духовне, филозофске инспирације, што га приближава романтичарима раније епохе, Његошу и Милутиновићу, а одваја од познијих романтичара.

Извод из
Крајње историје
српске књижевности
Јована Деретића

„ВРЛИНА НИЈЕ КРУШКА“

„Врлина није крушка, њу не можеш одједном појести“ - свим православним су вероватно познате ове шаливе и истовремено врло озбиљне речи. Њих су волели да понављају преподобни Серафим Саровски и преп. Амвросије Оптински.

Велики руски свети препод. Амвросије Оптински је из свог личног опита знао, како је тешко доћи до одлуке о свецелом посвећивању себе Богу, о коме је преп. Серафим говорио као о обавезном услову светости. И кроз колико много невоља нам предстоји да уђемо у Царство Небеско. Смисао живота светог је не само сам се спасавати, него и предати овај опит свима, који траже спасење.

Од младости преп. Амвросије је био верујући човек, учио је семинарију. Међутим, њему никада није ни на памет падало да постане монах. Али, гле он се разболео тако, да се чинило да нема наде да ће оздравити. И дао је завет: ако оздрави, отићи ће у манастир.

„После оздрављења, - прича он, - ја сам се читаве четири године колебао, не решавајући се да завршим са светом.“ Једном, молећи се поред ћивота преп. Сергија за благодатно окрепљење, он је „предосетио некакву огромну срећу, чије осећање га је захватило.“ Међутим, вративши се кући, наставио је, по његовим речима „да се двоуми“. На крају је одлучио да тајно побегне у Оптину. Тамо га је после примања пострига, Господ посетио новим тешким недугом, од кога се он никада више није поправио. Он је био толико слаб, да није могао савршавати Божанску литургију, и једва да се могао померати. После неког времена послана му је била нова болест, и од тада он више није могао ни у храм Божији, него се причешћивао у келији. Читавог живота је он благодарио Богу за ове невоље и говорио за утеху свим страдалницима, да Дух не тражи телесне подвиге, већ само примање са вером крста, који нам је дат.

Преподобни се много трудио у Оптинској обители: био је помоћник свог старца, преп. јеросхимонаха Макарија, био је духовник манастира, сарађивао је у преводима и издавању дела светих отаца, књига духовног садржаја. А његово најглавније служење је започело, као и код преп. Серафима Саровског, када је он достигао духовну зрелост. Господ га је благословио на подвиг духовништва не само братије манастира, него и свих, који су посећивали обитељ. Код њега су за поуку долазили хиљаде верујућих и неверујућих из читаве Русије. Такви писци и филозофи, као Фјодор Михајловић Достојевски, Владимир Соловјов, велики кнез Константин Константиновић Романов, Алексеј Толстој, Лав Николајевић Толстој, Маихајло Погодин, Константин Леонтијев, који је на крају крајева примио монаштво у обители. Сваки човек, чак и најпростији, био је за преп. Амвросија не мање драгоцен, зато што старац није гледао на његов спољашњи положај, већ на душу. Несхватљиво је, како је прикован за страдалнички крст, потпуно изнемогао, он могао свакодневно примати гомиле људи и одговарати на десетине писама.

Свима је он био утеха, свима је говорио просто и дубоко о томе, шта је живот. „Како живети?“ - чуло се са свих страна опште и веома важно питање.

И по свом обичају старац је одговарао: „Неопходно је живети нелицемерно и владати се примерно, тада ће наше дело бити верно, а у другачијем ће бити скверно“. Или овако „Живети се може и у свету, али не у сујети и гунгули, него тихо“. На дан спомена светог старца добро је да се задржимо на његовим поукама, које се по свом значају могу упоредити са чудесном беседом Серафима Саровског „О циљу хришћанског живота“.

Опет и опет, следећи за свим светим оцима, преподобни нам напомиње својим простим, понекад шаливим, али увек испуњеним високим смислом језиком о три основе духовног живота: о смирењу, о покајању, о трпљењу. „Када човек се-

бе приморава да се смири, - поучавао је он једну монахињу, - онда га Господ утешава изнутра, и управо ово је она благодат, коју Бог даје смиренима“.

Трпљење је потребно не само у болестима, него и у свим разноврсним невољама, које постају све веће, у мери приближавања краја света. Он је говорио: „Када те озлојеђују, никада не питај зашто. У Писму овога нигде нема“. Господ није дао такву заповест, да би нас волели, поштовали и добро се односили према нама. Обратно, у Јеванђељу је речено, да ако те неко удари по десном образу, окрени му и леви. Преподобни Амвросије објашњава, како је ово потребно разумети. Ако неко буде почео да те клевета или да те без разлога вређа, то ће значити ударац по десном образу. Не ропћи, него поднеси ударац трпеливо. Окрени и леви образ, то јест сети се својих неправних дела. Господ лечи твоју душу и Он ти открива пут ка најглавнијем дару, због кога Црква постоји - ка обретењу благодати Христове. Ако си ти сада невин, онда си можда пре много грешио и достојан си казне.

Једна сестра је неком приликом рекла старцу: „Баћушка, научите ме да трпим“. Он је одговорио, да је потребно од најмањег се учити трпљењу невоља, које на нас наилазе. У духовном животу су неопходни постепеност и постојаност. Не треба очајавати, уколико видимо да наше срце нигде није пристало. Уз помоћ Божију ми можемо исправити своје срце. Ово се свакако не може учинити одједном, упозоравао је преподобни, али Господ је дуготрпелив и многомилостив. Он прекида живот човека само онда када види, да је његово срце спремно за прелаз у вечност, или када не види у њему никакву наду на исправљање.

*Пројојереј
Александар Шарџунов*

*„Руски дом“, октобар 2009. г.
превео: Небојина Ђосовић*

МИЛОСТИЊА - СЕЈАЊЕ

Обавези помагања сиротиње, сувишно је и говорити. Ње су сви свесни и свако у самом себи носи заступника за сиромашне, састрадавање са њима. И сиромашни знају за овај дуг, за ову обавезу срца свих и свакога, управо зато се и обраћају свима смело, потпуно уверени, да они који имају довољно неће одбити да им помогну од својих сувишака.

Али шта често недостаје при овоме? Недостају добра расположења, којима је потребно да буде праћено и окружено давање милостиње. Даје се, али не онолико, колико би требало; дају, али понекад не сасвим радо и са стегнутим срцем, не широкогрудом, без радости. А од чега се заправо устеже рука и грчи срце? Од неправилних помисли, које скрећу са правог пута срца наша у тренутку давања милостиње. Срце се устремљује да помогне ближњему, али овде предоређује меру и начин чињења добра. Истовремено прискаче и ђаво и разара читаво дело: „И мени је много потребно, - сугерише он, - а неће ли бити бескорисно твоје давање?“ Тако се и срце стеже и рука одвраћа од давања.

Да бисмо управили наше срце на оно што је потребно и да бисмо добили снагу да одбијамо рђаве помисли при давању милостиње, Апостол нам заповеда да гледамо на милостињу, као на сејање: ко шкрто сије, шкрто ће и жњети; а ко са благословима сије, са благословима ће и жњети (2 Кор. 9, 6).

Сејач, трошећи семе на сејање, уопште не помишља, да тиме осиромашује себе или подрива своју имовину, лишавајући се могућности да задовољи своје потребе.

Напротив, сејући, он очекује да ће се обогатити, увећати своју снагу и одвратити несташницу. Тако и ти: сеј милостињу, не дајући приступа помисли, да дајући паре из руку или неку ствар, губиш нешто. Ти не расипаш, него стичеш; не умањујеш, него умножаваш; не дајеш, већ добијаш.

Сејачу, када он баца семе у њиву, не пада на памет, да га он расипа узалуд, бескорисно; напротив, он не само да је уверен да ће земља сачувати семе које јој је поверено, него и да ће принети плод од њега троструко или чак и стотруко. Тако и ти: широкогрудом сеј милостињу, верујући да су руке сиромашних најбољи чувари твојих сувишака, и најплодоноснија земља, на којој ће и мало сејање твојих добрих дела принети обилан плод у своје време.

Сејач, ма колико сејао, не жали се и не тужи; напротив, што више засеје, то веселије и плодније бива. Тако и ти: што је обилније твоје милосрђе, што је шири круг твог доброчинства, то се више радуј и весели. Доћи ће време, и Наградодавац ће те извести на обрађено, засејано и плодовито поље живота твога, и развеселиће срце твоје, показавши стотруко умножено жито правде твоје.

Св. Теофан
Зайворник

Из „Созерцања и размисљања“, изд. Правило вјери, Москва, 2003. г.

БОГОЧОВЕЧАНСКА ВЕРА

Откакo је Господ Христос извршио Свој богочовечански домострој спасења, главни посао Сатане и његових анђела јесте: одвраћати људе од вере у Христа распета. Зашто? Зато што распети Господ вером у Њега дарује човеку, сваком човеку, све Своје божанске силе, помоћу којих човек побеђује сваки грех, сваку смрт, сваког ђавола. Има ли веру у распетог Господа, човек има све што је потребно људском бићу за свети, божански живот у свима световима и вечно-стима, почевши од нашег земаљског света и од наше земаљске вечности. Да, од наше земаљске вечности, јер време нам је дато на земљи да њиме стекнемо живот вечни. И од нашег живота у времену и простору на земљи, зависи сва наша вечност на небу. У ствари, време је важно као и вечност, пошто је оно увод у вечност. Наш је позив: да време живота свога на земљи претворимо у вечност кроз - богочовечност. А то можемо учинити само вером у Богочовека Христа, јединог истинитог Бога и Господа и Спаситеља. Та богочовечанска вера даје нам сва богатства неба и све божанске дарове и силе. И то даје Духом Светим, који ради човекољубивог крсног подвига Христовог сиће у свет, и заувек остаде на земљи као душа у Богочовечанском телу Христовом - Цркви. и људи познају и примају Духа Светог кроз веру у Господу Исусу.

Ава Јусџин
Ћелијски

Дођмајшика
Православне
Цркве

О НЕБЛАГОДАРНОСТИ ЉУДСКОЈ НЕВИЂЕНОЈ И МЕЂУ СКОТОВИМА

Во познаје Господара својега и магарац јасле Господара својега, а Израил не познаје, народ мој не разумије.

(Ис. 1, 3)

Благодарношћу животиња најстрашније се изобличава неблагодарност људи. Кад во бесловесни зна ко му је господар, и кад магарац зна чије су јасле, из којих се храни, како словесни човек да не зна за Бога, свога Творца и Храниоца? Израил значи Боговидац. И сваки словесан човек треба, по словесности својој, да буде Боговидац, да зна Бога, да осећа присуство Бога, да служи Богу, као некад кротки и дивни Јаков. Но кад словесни човек, чије је све достојанство у познању Бога, не познаје Бога, то јест кад Боговидац постане слеп за Бога, онда се во и магарац уздижу достојанством над таквим човеком. Јер во без изузетка познаје господара свога, и магарац без изузетка познаје хранитеља свога, док код људи постоје изузетци, тј. постоје људи, и то често воће људи, који не познају Господара свога ни Хранитеља свога. Безбоштво је болест једино људи, у васцелој створеној васиони. Јер је побожност услов нормалности и здравља само за човека, но не и за животиње. Отуда безбожност није болест животиња него људи, авај само људи, само оних који су одређени да буду Боговидци, и који кад изгубе побожност, постају сиромашнији и од вола и ма-

гарца! То је виђење Исаије, сина Амосова, пророка Божјега.

О Боже кроткога Јакова, Израиља, просвећеног Боговидца, помози нам да одржимо достојанство своје човечанско. достојанство боговидца, и да у сваком дану и часу познајемо и признајемо с благодарношћу Тебе као Господара свога и Хранитеља свога. Теби слава и хвала вавек. Амин.

О ТОМЕ КАКО БОГ УБЕЉУЈЕ ПОКАЈАНЕ ГРЕШНИКЕ

Ако жријеси ваши буду као скерлеј, ђосиће бијели као снијеж, ако буду црвени као црвац, ђосиће као вуна

(Иса. 1, 18).

О безгранична милости Божја! У највећем гњеву Своме на народ неверни и неблагодарни, на народ огрезли у безакоњу, семе зликовачко, синове покварене, на кнезове који су постали као кнезови Содомски и на народ који је постао као народ Гоморски, - у таквом гњеву Господ ипак не напушта милост, него призива на покајање. Као кад после страшних громава удари блага киша. Такав је Господ - *дужојријелџив и многомилостџив и не до конца ђрогњваејсја*. Само ако грешници престану зло чинити и науче се добро чинити и приђу Господу, са смиреношћу и покајањем, постаће бијели као снијег. Господ је моћан и вољан. Нико изван Њега не може грешну душу људску од греха очистити и чистотом убелити. Ма колико се платно прало у води, са пепе-

лом и сапуном, ма колико се прало и препирало, оно не може добити белину, док се не простре под светлост сунца. Тако и душа наша не може се убелити, ма колико је чистили ми сами својим трудом и напором, уз помоћ свих средстава законских, докле год је не изнесемо под ноге Божје, раширену и отворену, да је светлост Божја обасја и убели. Господ и одобрава и препоручује сав труд и напор наш; наиме Он хоће, да ми душу своју сузама окупамо, покајањем стеснимо, грижом савести притиснемо, добрим делима оденемо, но на крају крајева Он нас призива, да приђемо к Њему: тада дођите, говори Господ, па ћемо се судити. То јест: Ја ћу погледати у вас и видећу, да ли има Мене у вама, и ви ћете погледати у Мене као у огледало, и видећете, какви сте.

О Господе, спори на гњев, смиљу се на нас пре последњег гњева у страшни Дан Онај. Теби слава и хвала вавек. Амин.

*Св. Николај Српски
Охридски ђролоџ*

ЧУДНИ СУ ПУТЕВИ ГОСПОДЊИ

(наставак из прошлог броја)

Сада ћемо напустити семинаре о којима смо рекли неколико ријечи ради једног каснијег излагања; напустићемо и Достојевског и Грођњан и наставити казивање о нашем Козми, иначе поприлично занимљивом момчету.

Био је то ведар младић са изразитим смислом за хумор, омиљен у друштву због своје спонтаности и незлобивости. Поједини га, пак, због таквих особина и нису посебно готивили, у ствари, прије због тога што је био омиљен. Физички не толико лијеп, али имао је у себи, што би рекле дјевојке, оно нешто чиме зрачи. У животу му нису увијек цвјетале руже, али је трња било у изобиљу. Родио се у Сарајеву, живио на Илици. Итекако је осјетио страхоте рата. Не бих да претјерујем, али познато ми је да је некада и гладовао.

Почетком 1994. године дошли су у Београд. Отац је остао да се бори против браће која су некад раније напустила православну вјеру. Козма је са остатком породице једно вријеме боравио код рођака на Жаркову, па су касније прешли код других рођака у Раковицу. Спавао је на танкој струњачи на поду у ходнику. Но и то је са лакоћом подносио, али његова мајка није. Осјетљива и пажљива, она је непрестано размишљала о томе како је на терету родбини, те су се стога вратили у колетивни смјештај на Јахорини. Касније су успјели обновити запуштено имање мајчиних покојних родитеља на Равној Романији, које им је ујак преписао.

Козма се, пак, није вратио, остао је да доврши започето школовање у Београду, последије чега је уписао вишу хотелијерску школу на Бановом

брду, на којој још студира, али, слично Николи, потпуно укопан у мјесту.

Његови отац, мајка и двије сестре остали су да живе на Равној Романији, гдје су још више изградили поменуто имање захваљујући новцу који су добили од продаје оштећене куће и плаца на Илици. Иако су је продали далеко испод цијене, одмах су уложили добар дио капитала у шталу и трактор и сада су пристojно живјели од свог рада и своје земље. Отац се почео бавити пчеларством и производио одличан мед. Тај мед је Никола много волио и јео га је увијек кад је долазио код Козме. Чак би појео већину од онога што су Козмини слали.

Козмина трећа, најстарија сестра била је удата за једног Грка који се борио у рату на нашој страни. Био је у јединици њеног оца, млад, црнокос, неколико пута је долазио са оцем код њих на ручак. Кад је у октобру '93 био лакше рањен, дошао је да се поздрави са оцем и одвео Жељку у Грчку. Мајку је ово изненадило, те је плакала неколико дана, али, ето, слава Богу, Жељка је имала срећан брак и, за сада, двоје дјеце. Козма се радовао што ће у Грчку на море, али шипак, они су живјели на планини, у неком селу у централној Грчкој. Већ су два пута долазили у Босну, а Козма још никако да оде код њих. Можда, једног дана.

Он је посљедње двије године шљакао на новобеоградском бувљаку. Фармерке, роба, гардероба. Успијевао је довољно зарадити. Имао је за свој дио кирије, за гарсоњеру коју је дијелио са студентом из Ужица који је често петком одлазио кући и враћао се недјељом увече. Имао је за храну, и, зависи, како кад, од мјесеца

до мјесеца, бивало је ту и пристojног вишка.

Можда да накратко споменемо како је дошао у ситуацију да оде на свој први семинар. На мајчине молбе, често је обилазио међународне и невладине организације по Бг-у, распитујући се о брату једне жене из села, који се до данашњег дана води као нестало. И тако, често одлазећи у поменуте канцеларије, упознао је неколицину запослених и дошао у ситуацију да каткад сркне кафицу с њима. Једном се тако отворила могућност да отпутује у Беч у склопу једног семинара, а он тек што је извадио пасош БиХ. Не може боље. Тамо је упознао неке младе људе који га позову на сљедећи семинар итд, итд.

Николу је упознао '94, кад је наставио школовање у Београду. Ишли су у исти разред. Испрва нису говорили због Николине чудне резервисаности, а Козма је то протумачио да га овај не подноси као дошљак, те га се клонио. То је тако потрајало, па и више од пола године. Онда су Козму почели гњавити неки школски мангупи, тек тако, без разлога, или је можда постојао неки разлог знан само њима. Једном се гадно закувало у парку иза школе, али тада се однекуд појавио Никола са још једним пајдом из разреда и стао на Козмину страну. Мангупи су се последије краће препирке повукли и више му нису правили проблеме. У ствари, сви су они били мангупи. То је модерно.

Послије овога, њих двојица отишли су заједно на пиће и – бла, бла, бла – постадоше права раја. Николи се Козма јако свидео и би му одједном чудно зашто раније није комуницирао са човјеком. Од тог дана доста времена проводили су заједно.

Никола је могао примијетити како је Козму брзо прогутала *Њу Еџи* музика и филозофија и како је постао прави припадник *оџи мајндед* генерације, која је одушевљено поздрављала сваку лудост и изопаченост која јој се сервира. Само нека се дешава нешто необично и нека се одудара од постојећих шаблона. Но ипак, и поред ове трансформације, коју околина захтијева и медији пропагирају, Козма је успио сачувати у себи простодушног дјечака сарајевских улица који у родном граду није поживио довољно дуго да изучи оне основне уличне штосове, као што је било продавање цигле и сл.

Николи су се јако свиђали његов ведар дух и непосредност без измотавања и фолирања. Зато га је и држао за најближег пријатеља. Козма је, пак, увијек осјећао да је Николин дужник јер му је Никола ономад помогао у парку. Ето, тако су се ове двије заблудјеле овце пронашле у својим лутањима и зближиле. Било им је лакше да повремено блеје заједно.

Први корак

Ходиће к мени сви који сће уморни и најтоварени и ја ћу вас одморити. Узмиће јарам мој на себе и научиће се од мене; јер сам ја кройџак и смирен срцем, и наћи ћеће њокој душама својим. Јер јарам је мој блаџ и време је моје лако.
(Мт. 11,28-30)

Већ је неко вријеме прошло од када је Никола подигао зид између себе и околине. Зид безвољности, туге и малодушности. Та адска раположења су потпуно измијенила његово биће, а пакао који се уселио у његову душу постао је неиздржив. Душа је искала бар мало покоја. А гдје га наћи?

Скрхан болешћу, коначно је одлучио да потражи помоћ љекара. Зато је један дан, након дужег бојкота,

отишао прво до тета Софије. Жена се јако обрадова кад га видје на прагу и усне јој се развукоше у широк осмијех. Никола је и поред тога задржао озбиљан израз на своме лицу.

– Хтио сам нешто да вас питам... нешто о вери и исповести – рече Никола.

– Наравно – одговори она кратко и помјери се у страну да би Никола могао ући. – Дуго те није било; прво сам мислила да си некуд отпутовао, али мајка твоја рече ми да си ту, само да си се мало повукао. Као да си је мало забринуо.

– Ма, знате каква је она, не треба јој пуно да се забрине и због ситнице – рече Никола, па отвори јучерашње новине које су биле на столу.

Тета Софија одмах потражи нешто да послужи госта. У тренутку кад је спуштала пред њега чинију са кексом, примијети како Никола нешто чита на страници са хороскопом.

– Јел то читаш хороскоп? – упита са жељом да му исприча још понешто о томе.

– Ма не, није добро читати јучерашњи хороскоп – понови Никола бесмислицу коју је и сам од некога купио.

Зашто не би било добро читати јучерашњи хороскоп? – то нису знали

ни Никола, ни тета Софија, али је она знала зашто није добро уопште читати хороскоп ни вјеровати у њега.

– А верујеш ли ти у хороскоп? – постави му ново питање.

– Па, не знам баш, али често ми погоди.

И без Николиног одговора, она је знала како се окултизам и магија данас олако усвајају, без икаквог дубљег знања о њима и њиховој погубности. Људи данашњице су изгубили оријентацију; они не знају разликовати добро и зло иако су некад давно појели плод са дрвета познања добра и зла. Можда им је тада, као средство тог познања, била дата савјест, која непогрешиво разликује добро и зло. Али, која је улога савјести данас ако вјерујемо да ћемо сви умријети и више нас неће бити, или ако ћемо се поново родити као слонов и марљивим радом искупити за нешто што смо као људи згријешили...

– Изгледа као да имате нешто против астрологије – примијети Никола.

– Као православна хришћанка, ја не прихватам бесмислице и лажи које су лукави демони измислили како би што више људских душа одвукли од истине у вечну погинућу.

– Зар то може бити толико страшно? – упита Никола.

– Ономе ко не познаје драгоценост вечне људске душе то и није страшно, али заиста јесте страшно. Међу многим средствима за обмањивање људских душа своје место има и астрологија. Она одводи са пута истине у провалију лажи. А несрећа је велика ако човек у овом кратком животу не схвати Христове речи, које откривају пут ка вечним блаженствима.

наставак на 52. страни

СЛОВО СВЕТИТЕЉА ТИХОНА СРПСКОМ НАРОДУ

*(Свети Тихон је тада био епископ Алеујски и Аљашки),
изговорено у 17. недјељу по Педесетници, Србима у Цексонској цркви*

*Не упречиће се у истом јарам с
невјерницима*

(2 Кор. 6:14)

Овим ријечима почиње данашње апостолско читање и на њима бих хтио да зауставим вашу пажњу, љубљена браћо.

Свети апостол Павле ономад писао коринтским хришћанима да немају општење са невјерницима и идолослужитељима; он овдје није, наравно, мислио на житејско општење у обичним стварима, јер би у том случају хришћани морали потпуно да оду из свијета (1 Кор. 5:10), него на општење у дјелима вјере, у служењу Богу. У томе Коринћани не смију имати ништа заједничко са многобошцима, јер каква је сагласност између Христа и велијара, и како се може ускладити храм Божији са идолима (2 Кор. 6:15-16)?

Али, да ли се ове поуке Апостола могу односити и на вас, браћо? Ви не живите међу паганима, него међу хришћанима. И ако је дозвољено имати општење чак и са паганима у свјетовним стварима, зар онда не би требало да имате и религиозно, молитвено општење са другим хришћанима, који вјерују у Истог Христа, Сина Божијег у плоти дошавшег? Тако би требало, браћо, али иако они и служе заједно са вама једном те истом Господу, никако не заборављајте да сте ви - православни, тј. правилно славите Бога и истинито Му служите, а они - инославни, тј. славе Господа другачије од вас, па према томе не потпуно правилно и истинито; нека се не увиједи ако на њих примјенимо израз Апостола да они садрже истину у неправди (Рим. 1:18). И ако ми посједујемо пуноћу истине, каква нам је онда потреба да се обраћамо другим црквеним општинама за молитвену утјеху или, штавише, за Св. Тајанствима? Неће ли то бити налик на то - као када би неко ко је жедан

одбацио чисти извор и стао да пије воду из мутних извора? Или - ко би, ако се у те ствари разумије, промијенио природни драги камен за његову имитацију, чак и да је та бижутерија љепше обрађена извана? Или - који би човјек здравог разума приликом преласка преко широке и плаховите ријеке презрео стабилни и поуздани брод, те одабрао на трулу скелу на којој сваког тrena може потонути?

Свети Тихон

А ако смо ми мудри у свјетовним стварима, зашто бисмо онда у дјелима вјере били мала дјеца коју љубља и заноси сваки вјетар разних учења, обманом људском и лукавством ради довођења у заблуду (Еф. 4:14)?

Да не буде овога међу вама, браћо! Не упрежите се под туђи јарам (види: 2 Кор. 6:14). Стојте у вјери православној и утврђујте се (1 Кор. 16:13). Ако је јеванђеоски трговац, када је пронашао драгоцен бисер, продао своје имање да би га купио (Мт. 13:45-46), зар се онда ви нећете побринути да сачувате драгоцену благо свете вјере православне, наслијеђено од отаца ваших, који су за вјеру трпили многа страдања и лишавања?!

У наше вријеме, браћо, много се бриге улаже у то да се сачува своја народност, да се и у туђини очувају своје племенске посебности, свој матерински језик, своји драги обичаји, да нпр. Словен свуда остане Словен, Нијемац да остане Нијемац, итд. Ако таквих брига и старања да се то постигне има и код вас - то је веома похвално. Сам Господ одређује отаџбину и мјесто живљења (Дјела Ап. 17:26), сваки човјек са здравим разумом и неискавереним срцем воли свој завичај, свој народ, своју отаџбину; када се налази далеко од њих - непрестано их се присјећа, попут древних Јевреја, који су у плијену вавилонском вапили за Јерусалимом: ако ли тебе заборавим, Јерусалиме, нека заборављена буде десница моја; нек се прилијепи језик мој за грклан мој ако те се не сјетим (Пс. 136:5-6). А ко се одриче свог народа и отаџбине, тај је налик на онога ко се одриче од својих родитеља; он нема ни цијене ни значења, он је као празна монета, без грба и ознаке на лицу и наличју.

Али ако треба одржавати, чувати и штитити своју народност, колико пута више онда треба чувати свету вјеру православну?! Народност, иако и представља добробит за успјешан развој човјека, ипак она има само привремено значење, у овом животу, али не и у животу вјечном, јер тамо нема ни јелина ни јудејца, обрезања и необрезања, варварина и скита, него је све и у свима Христос

(Кол. 3:11); за добијање будућег вјечног живота неће бити потребно очување своје народности, него праве вјере у Христа. На ово помишљајте, браћо, тим прије што очување православне вјере за вас представља и најбоље и најпоузданије средство за очување и одржање ваше народности.

Благочешће, истинита, права вјера, у свему је корисна, пошто оно има обећања живота садашњег и будућег; ово је истинита ријеч и достојна је сваког прихватања (1 Тим. 4:8-9). Историја разних народа краснорјечиво свједочи да вјера и добродјетели и правда узвисују народ и умањује гријехе племенима (Прич. 14:36), да је само онај народ велики и силни, у којем живи тврда вјера у Бога и крепка нада у Њега. Вјером побеђује он царства, укрепљује се од немоћи, силан је у рату (Јевр. 11:33-34); ако он и гријеша пред Господом - пред Њим се и каје, и у својим недаћама се за помоћ не обраћа боговима туђим, него само к Једином Истинитом Богу; од Њега пак и добија помоћ и спасење. Поменимо за примјер макар јеврејски народ. Када он бијаше силан и страхан непријатељима: када се упрезао у туђи јарам и служио Ваалу и Астарту - или пак када је остајао вјеран благотворном Јахвеу? Сјетите се и историје свог властитог народа. Није ли српски народ био крепак и није ли растао у сили и слави онда, када је био вјеран православној вјери отаца својих и када је пребивао у јединомислију и братољубљу? То бијаху златни дани Србије, када се у њој подвизаваху мужеви вјере и народности - Свети Сава, покровитељ вашег храма и српског народа, његов отац Немања, његов брат кога је вјенчао, Стефан II, Стефан IV Душан. И напротив: није ли српски народ слабио, па чак и до дана данашњег слаби, од подјела на разне партије, од међусобних непријатељстава и, што је најглавније, од тетурара духовног, од поклањања туђем јарму, од робовања туђој и туђинској цивилизацији, од хладноће према православној вјери и издаје отачких предања? Еј, тако!

БРАТСКА ТРПЕЗА

Преподобни Пахомије имао је једног послушника, који није ишао путем који се тражи од монаха, већ је чинио по својој вољи. Једнога дана он га позва насамом и стаде га са-

ветовати братском и очинском љубављу. Измађу осталог, рекао му је: „Брате мој, сам Господ каже да је сишао са небеса, не да би чином по Својој вољи, већ по вољи Свога Оца небескога, Који га је послао. И ти треба да имаш послушности према нама, зато што видим да ти јаво завиди и на сваки начин покушава да покrade твоје напоре“.

„Гледај да испуњаваш општежитељно правило тако да када је време заједничке трпезе, немој да не једеш због подвизавања. Долазећи за трпезу заједно са осталом браћом, једи и ти уздржано од постављеног хлеба и јела, тако да нити се много наситиш, па да осетиш како ти је тело отежало, али нити да га изнурујеш неумереним испошћавањем, те да се осећаш уморним. ревној и подвизавај се сходно издржљивости свога тела, све док не победиш демона гордости, зато што те он много мучи“.

Брат је накратко примио савет преподобнога оца и тако је и чинио. Међутим, не прође много

времена, а он опет паде у своју прелест и поче по старом. да би оправдао своју својеглавошћу, говорио је: „Где то пише да не постиш и да се не подвизаваш? Према томе, ја не кршим закон Божији!“ Међутим, таквим његовим правилом, односно самовољом, непријатељ га је на крају победио.

Брињући се о духовном стању овога брата, Пахомије дозвољава себи Теодора и каза му: „Да знаш само колико се бринем због овог нашег брата. Хоћу да сазнам како је! Молим те, пођи му у посету да видиш шта ради“. И, одиста, Теодор отиде до келије овога брата. Нашао га је како се моли, али не по устаљеном монашком правилу, него је изговарао неке неразумљиве реченице и изразе. Пошто се врати из посете, Теодор извести св. Пахомија о томе.

Све то време Теодор је размишљао о томе колико је демон домишљат и какве све замке користи у свом рату против човека, те се уплаши када схвати колико будан и трезвен треба да је монах, ако мисли да одбије многообразне нападе непријатеља свога спасења. Преподобни Пахомије, чим схвати каква се духовна опасност надвила над оним братом, отиде му и стаде се топло молити за њега. И гле чуда! Свемилостиви Бог га исцели. Отада се и тај брат, који се беше изложио толикој опасности због свог поретка живљења у манастиру, уразумио, дозвољава памети, оградом од свакојакх непријатељских замки и коначно почео да напредује, трчећи према циљу, по речима Апостола небожитеља.

Након овог случаја, свети Пахомије, обраћајући се окупљеним монасима, говорио је: „Браћо моја, потреба је велика будност и трезвеноумност, ако се желимо спасити. Често чујем демоне како се хвале на које све начине варају подвижнике. Према томе, старајте се да себе ограђујете свагда и да око себе подижете утврђења, призивајући име Христово. Ако будемо ходили сагласно вољи Његовој, непријатељи нам неће моћи ништа, јер они су по својој сили дим и пепео и не могу да стану пред лица оних који поштују Господа“.

МИР У ЧОВЕКУ ЈЕ МИР ОКО ЊЕГА

Сви желе да имају мир, али не знају како да га стекну. Пајсије Велики се лако гневио, па је молио Господа да га избави од те мане. И Господ му се једном јави и рече: „Пајсије, ако желиш да се више не гневиш, ништа немој пожелети, никог не осуђуј, нити мрзи“. Тако ће и сваки човек увек имати мир у души ако отсеца своју вољу пред Богом и људима. Онај, пак, ко воли да чини своју вољу, никада неће бити спокојан.

Душа која се предала вољи Божијој лако подноси сваку невољу и болест, јер се и у болести моли и сагледава Бога: „Господе, Ти видиш моју болест и знаш колико сам немоћан и грешан. Помози ми да трпим и дај ми снаге да Ти захваљујем на свему“. И Господ ће олакшати болест и душа ће осетити Његову помоћ и радоваће се због тога и благодарити Му.

Ако те снађе невоља, помисли: „Господ види моје срце и ако Му буде угодно, биће добро и мени и другима“. Тако ће ти у души увек владати мир. А ако неко ропће: „Не треба тако, није добро што је овако“, никада неће имати мира у души, па ма се и много молио и постио.

Апостоли су се потпуно предавали вољи Божијој и тако су сачували мир. И сви остали светитељи трпели су све невоље, предајући се вољи Божијој.

Господ нас воли и стога се не треба ничега бојати, осим греха, јер се због њега губи благодат Божија. Тада ђаво прогања душу као што ветар гони дим или сув лист.

Треба се сећати да је ђаво отпао од Бога због гордости и да се непрестано стара да и нас повуче за собом и многе је већ преварио. А Господ је рекао: Научите се од мене јер сам ја кротак и смирен и наћи ћете покој душама својим (Мт. 11, 29).

„О милостиви Господе, даруј нам мир Свој као што се га дао светим апостолима, рекавши: Мир свој дајем вам (Јн. 14, 27).“

Господе, дај да се и ми наслађујемо миром Твојим. Свети апостоли су примили тај мир од Тебе и давали га целом свету. Спасевајући људе, нису га изгубили, нити се он умањео у њима“.

Слава Господу и Његову милосрђу, што нас толико много воли и даје нам Свој мир и благодат Светог Духа.

Како сачувати душевни мир усред саблазни нашег времена?

Судећи по Светом Писму и по карактеру данашњег народа, живимо у последња времена. Зато сви треба да сачувамо унутарњи мир без којег нема спасења, као што је рекао велики молитвеник руске земље, преподобни Серафим Саровски. За живота преподобног оца Серафима Господ је зарад његових молитви чувао Ру-

сију. После њега дошао је други духовни стуб, који је сезао од земље до неба, отац Јован Кронштатски. На њему ћемо се задржати, јер је наш савременик и јер смо имали прилике да видимо како се молио, док друге светитеље нисмо.

Сећам се како је једном, после свете Литургије, отац Јован сео у запрежна кола и хтео да пође, алу га је народ окружио и молио за благослов. И у тој великој гужви и метежу његова душа је била непрестано са Богом и није се расејавала, нити губила мир. Питамо се: Како је могао то да постигне?

Ово је постигао, јер је волео људе и није престајао да се овако моли Богу за њих:

„Господе, даруј мир Свој људима Својим“.

„Господе, пошаљи слугама Својим Дуга Светог да би загрејао срца њихова љубављу Твојом и упутио их на сваку истину и добро“.

„Господе, хоћу да Твој мир почива у свим људима које си толико заволео да си и Сина Свог Јединородног дао за спасење света“.

„Господе, даруј им благодат Своју како би Те у миру и љубави познали и заволели и рекли као апостоли на Тавору: Господе, добро нам је бити са Тобом“.

Молећи се тако непрестано за људе, отац Јован Кронштатски је чувао душевни мир, а ми га губимо, јер немамо у себи љубави према ближњима. Свети апостоли и сви светитељи желели су спасење људима и, живећи међу њима, пламено се молили за цео свет, а Дух Свети их је помагао и јачао у тој љубави. Што се нас тиче, нећемо задобити мир ако не будемо волели брата.

Нека свако размисли о овоме.

*Прейодобни Силуан
Айфонски*

О САМОПОУЗДАЊУ

„Оном ко познаје себе даје се познавање свега. Јер самопознање себе то је достићи пуноћу свих знања“

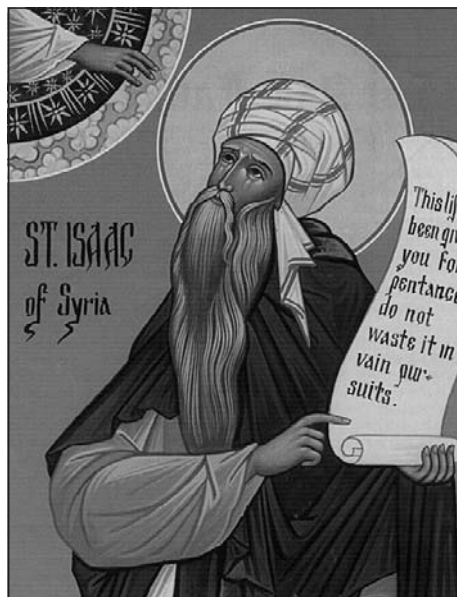
(Св. Исак Сирин, Беседа 16)

Уистину, велики је дар и врлина да човек познаје себе и своје немоћи, као што је велика опасност да човек не познаје своје недостатке и немоћи. Због тога је један од Светих Отаца рекао: „Ништа није боље но да когод познаје сопствену немоћ и незнање; и ништа није горе но да то не познаје“ (Добротољубље, том 5, стр. 133).

Али да би човек достигао ову блажену врлину подробног познавања себе, треба да прође кроз многа и разноврсна опробавања и искушења, и, ако их буде сва поднео са многим и дуготрајним трпљењем, тиме ће достићи познавање своје немоћи и спознати силу и милост Бога, Који му је помагао у свим тренуцима његовога живота. Дакле, стигавши човек до спознавања сопственога незнања и немоћи, почиње схватати да сада познаје много тога што није познавао раније, и да има много чега које ће спознати кроз опит живљења.

Тако ће делатељ достићи да појми шта казује Свети Василије: „Ако когод није што окусио, не зна шта му недостаје. А ко је окусио познање, делимично зна да не познаје, и то му постаје повод за смирење“. И опет: „Ко је спознао о себи да је променљиво биће, никада се ни у чему неће надимати. Јер, ако има штогод, Творчево је. Нико не хвали суд да је сам себе направио добрим и корисним, него Творца његовога хвали“ (Наведено дело, стр. 226).

Опет вели Свети Василије: „Ко познаје себе у средини је, између надмености и смирења; а ко из многих опробавања кроз искуше-

Св. Исак Сирин

ња и из борбе коју води са телесним и духовним немоћима познаје своју немоћ, тај је очима ума видео бескрајну силу Божју и појмио како Бог избавља смирене, који вапију к Њему постојаном молитвом из срца. Тако овоје молитва постаје као уживање, пошто он зна да без Бога не може ништа чинити и, од страха да не падне, труди се да што више прионе Богу молитвом и добрим делима“. С друге стране, диви се како то да је Бог њега избавио толиких искушења и страдања, и свагда му благодари због милости коју је учинио над њим, и, уједно с благодарношћу, стиче још већу љубав према Богу, постаје смирен и више се никада не усуђује да коме суди, знајући да како је њему Бог помагао, тако може свима да по-

могне, када хоће, као што вели Свети Максим. Или сматра да је његов брат јачи и искуснији од њега, те се може борити са страстима и победити их, а сам он је немоћан, и због тога му је Бог помагао, да не би изгубио душу.

И друга многа познања даје Бог ономе ко познаје своју немоћ, те тако, даром Божјим, напредује у смирењу и остаје несавладан страстима. Али је немогуће да когод достигне самопознање, ако не буде прошао кроз многа телесна и душевна искушења, и ако га сила Божја не подржи у време опробавања.

Ко је достигао самопознање, стиже до искусности да ништа више не твори по својој вољи и мишљењу, него се у свакој недоумици труди да пита искусне. Јер, уколико когод више греши, тим се више помрачује; а уколико познаје своју немоћ, тим више постаје смирен.

Једна од врлина које помажу човеку да достигне познање себе јесте и спокојство. Ово потврђује Свети Петар Дамаскин, говорећи: „Спокојство је узвишеније од свега, и без њега не можемо се очистити и спознати нашу немоћ, нити мајсторије ђавола“ (Добротољубље, том 5, стр. 171).

Високо мишљење о себи и незнање ослепљују оне који не желе да спознају своју немоћ. Уистину, човек смиренога ума, који познаје своју немоћ, никада не престаје да кори себе, чак ако би га цео свет хвалио или га ниподаштавао. Од подробног самопознања човек постиже велико смирење; а надмено размишљање самозавољства може да остане свима непознато, чак и оном који га поседује, особито ако не буде пао у те-

шка опробавања, кроз која је душа вођена у укоравање. Само тако човек спознаје своју немоћ.

Свети Симеон Нови Богослов казује о самопознању: „Ако хоћеш да спознаш које ти је живот-но стање, упитај своју душу и реци јој: „Душо, јеси ли чувала све заповести Божје или не?“ И она ће ти, отворивши уста своје савести, засигурно казати истину. Јер се неће тебе постидети, него ће ти се супротставити и показати ти што си поставио пред себе и што имаш у себи, било добро, било зло. Јер ћеш у спознању сазнати, или да си љубио свет, или да си више служио Богу; или да си тражио славу од људи, било да си желео само ону коју Бог даје (Добротољубље, том 6, стр. 171) “.

Ава Доротеј нам казује да из самопознања несумњиво достижемо ниподаштавање себе, а ономе који путује кроз овај живот по вољи Божјој и једно и друго је од велике користи да не изгуби свој труд добрих дела. Ево шта каже: „Заиста, ако би човек стекао хиљаде врлина, а не би се држао тога пута ниподаштавања себе, никада не би престао да жалости и да буде жалошћен, и изгубио би сав свој труд“ (Добротољубље, том 9, стр. 550-551).

Оци, браћо и љубљени верници,

Човек који је уистину стекао самопознање, колико буде узимао од Бога више дарова, толико ће више постајати смирен и подобан плодносној воћки, која, што јој плодови више расту, све више спушта своје гране ка земљи. Ко уистину спозна себе, колико буде напредовао у врлини, толико ће се више сматрати дужником Бога, Који уздиже човека са земље и удостојава прах земаљски да може ма и делом следити Творцу и Богу своме.

Ко је спознао себе и своје немоћи, никада не сматра да има што добро своје, сопствено, јер сва добра има у дар од Бога, као и своје постојање ни из чега. И ако му која лукава мисао буде шапнула какву хвалу, он ће рећи са Апостолом: Шта ли имаш што ниси примио? А ако си примио што се хвалиш као да ниси примио? (1. Кор 4, 7). Ко има самопознање свагда

понижност и чиста молитва. Прво (то јест смиреноумље) слама му дух, чини га да извире потоке суза и, предочавајући му људску ништавност, учи га да спозна своју меру. Друго (то јест понижност) очишћава ум од материјалног, озарује очи срца и чини целу душу светлом. А последње (то јест чиста молитва) сједињује целог човека с Богом и чини да он пребива

Св. Николај Јајански - уметничка слика

се смирује пред собом, сећајући се да ниједно добро није могао учинити без помоћи Божје, по речи која казује: Без мене не можете чинити ништа? (Јован 15, 5).

Преподобни Никита Ститат открива и износи да самопознање долази човеку из смирења, понижности и чисте молитве; он вели: „Ништа не окрилахује више човекову душу ка Богољубљу и ка човекољубљу, као смиреноумље,

заједно с анђелима, да окуси сладости вечних Божјих добара, даје му велике ризнице и тајне, и распламсавши га љубављу, привољава га да се усуди дати душу за своје пријатеље, као неко ко се уздигао изнад међа телесне ништавности“ (Добротољубље, том 6, стр. 272-273).

*Сѣарац Клеоѿа
„Усѿон ка васкрсењу“*

БОГ СВЕ ВИДИ

Буди уверен да Бог присуствује на сваком месту. Он види свако дело, план и помисли твоје, чује сваку реч твоју. Он уписује тачно и подробно у своју књигу све владање твоје, и објавиће ти то у дан суда и платиће ти по владању твоме. Он говори кроз пророке: „Обличићу те и ставићу ти пред очи грехове твоје“ (Псал. 50,21). Урежи то добро у свести твојој и обнављај свакодневно. Ми смо отровани грехом и налазимо се у стању погубне самообмане, отуђили смо се од спасоносне истине и зато треба њу силом да урежемо у свест нашу... (Тихон Задонски).

Богу је својствено да чини добро

Као што је огњу својствено да греје и сунцу да светли, тако је и Богу својствено да чини добро, и то много више...

Он свакодневно чини за наше спасење много чега што је само Њему једном познато. Он чини добро људима, немајући потреба да Га људи прослављају, или чиме награђују, и због тога много што шта оставља сакривеним од нас. А ако некад и открива, Он и то чини ради нас, да бисмо се ми, испунивши се осећањем захвалности, удостојили још веће милости Његове. Зато да Му захваљујемо не само за ово што знамо него и за оно што не знамо; зато што нам Он чини добро не само кад ми то желимо него и кад не желимо. Знајући то и Павле је саветовао (Ефес. 5,20) да захваљујемо Богу увек и за све... (Јован Златост).

Бог никога силом не привлачи Себи

Неки говоре: Бог ако би хтео, могао би и оне који се упорно противе да привуче Себи.

Али где ће онда бити њихова слобода? Где похвала за оне који напредују (у духовном усавршавању)? Само несвесно и неразумно биће може

се туђом вољом на нешто приволети; а свесно и разумно биће, ако престане да дела слободно, изгубило је уједно и дар разума. Јер на што ће да употреби разум, ако власт избора има други? А ако воља остане неактивна, онда се неопходно уништава врлина, која наилази на противљење воље. А ако нема врлине, онда живот губи вредност, разум уступа место судбини, нема похвале за оне који напредују у врлини, грех је непобедив, разлика у животу није одређена. Јер с каквим ће се правом критиковати неузддржљив или хвалити целомудрен (непорочан), кад сваки има готов одговор: у свему што се с нама догађа, ништа не бива по нашој вољи, него људским хтењима управља јача сила по својој вољи. Зато није крива Божја доброта што сви људи немају веру, него расположења оних који примају проповед о Богу (Григорије Ниски).

Бог поступа са човеком, као мати са дететом

Мада дете ништа није у стању да учини, или не може својим ногама да приђе својој матери, оно ипак, тражећи матер, креће се, виче и плаче. И мајка сажали се над њим. Њој је мило што је дете тражи са напором и плачем. И пошто дете не може да јој приђе, она сама, побуђена љубављу према детету због његовог дугог тражења, прилази му, и са великом нежношћу узима га, милује и храни. Исто чини и човекољубиви Бог са душом која Му прилази и тражи Га. Али Њега још јаче побуђује сопствена љубав и сопствена доброта, да се прилепи разумној души и, по апостолској речи са њом буде „један дух“ (1 Кор. 6,27)... (Макарије Велики).

Бог и грешник

Човек када греши, сатана је уз њега и хоће душу његову да уграби и баца на дно пакла. Али Бог милостиви

не дозвољава му. И докле год човек греши и не каје се, исти душевни непријатељ све путеве његове надгледа и хоће да га упропасти; јер је гладан и жедан наше погибије, као завидљив и злобни дух, као пас крви, али му Бог забрањује и задржава га силом својом.

Видиш ли, човече, каква је доброта и човекољубље Божје према грешнику! Грешник гњеви и љути Бога, али га Бог не оставља, и не предаје га у руке непријатељу његову. Грешник одступа од Бога и предаје себе непријатељу своме ђаволу, али Бог му забрањује да га погуби. О, доброту Божје, непобедиве гресима нашим! О, безумља и неосећајности грешника!... (Тихон Задонски).

Бог је брз на милост - чим Му се замолимо

Пре него што човек покајник и погледа на Бога, Он му говори: Ту сам ја. Пре него што Му се човек приближи, Он отвара своју богату ризницу. Пре него што човек пролије сузе, Он излива дарове. Пре него што Га човек замоли, Он се мири са њим. Пре него што човек стане на молитву, Он га удостојава милости. Не касни да чује онога који Му искрено прилази, и не кори онога који је отпао па се опет враћа... нити истражује колико је времена прошло откако је отпао, већ само гледа на смирење, сузе и уздахе оних који Му прилазе... (Јефрем Сирин).

О Богу треба стално мислити и молити Му се

Мислити о Богу неопходније је него дисати; и, ако се тако може рећи, осим овога ништа друго и не треба чинити. И ја сам један од оних који одобравају реч, која заповеда да се поучавамо дан и ноћ (Псал. 12), да вечером, јутром и у подне тугујемо (Псал. 55,17), и благосиљамо Господа у свако доба (Псал. 34,1). А ако треба додати они што је рекао Мојсеј, онда лежећи, и устајући, и идући путем (5 Мојс. 6,7), и вршећи друге

послове треба мислити о Богу и овим сећањем уздизати себе ка чистоти (Григорије Богослов).

Имај ум свагда у Богу, и за време сна и у будном стању, при јелу и при разговору, за време ручног рада и у сваком другом послу, по речи пророка: Видим Господа увек пред собом, Он ми је с десне стране (Псал. 16,8)... (Старац Симеон Побожни).

Ко жели да очисти срце своје, нека непрестано разгорева сећање о Богу, и да о томе мисли и духовно дела. Јер ко жели да са себе збаци трулост своју, тај не треба да поступа тако, да се понекад моли а понекад не, него увек да упражњава молитву и чува ум, ма живео негде далеко од молитвених домов. Јер као човек који хоће да очисти злато, па на кратко време остави пећ без ватре, чини тиме да руда опет очвршћа; тако и онај који се понекад сети Бога, а понекад не, оно што је добио молитвом губи, тиме што престаје да се моли (Диадок).

Бог и загрљај Његов слађи су од меда

Човек у окриљу Божјем сличан је детету у наручју материном. Као што дете тада презире сребро и злато, играчке и све што му други понуде, и држећи се грчевито мајке остаје у њеном наручју, тако и човек који је окусио божанског загрљаја остаје у овоме, и на све што му се са стране нуди гледа са презрењем (ава Исаија).

Бог у човеку

Ко жели да се Христос Господ усели у њега, треба претходно да из себе истера грех: јер грех и Христос не могу бити заједно. Он је рекао: „Будите у мени, и ја ћу у вама“ (Јов. 15,4). Он хоће да прво ми будемо у Њему, па ће Он доћи у нас. Прво да истерамо грех из себе и очистимо срце своје, па ће Он доћи и уселити се у нас. Докле год грех живи у нама, Христос се неће уселити у нас (ава Исаија).

Ако ко не очисти себе од сваког дела лукавог, од нечистих помисли,

од порочних жеља, од гњева, раздражљивости, зависти, гордости, славолубља, мржње, свађе, осуде, празнословља - једном речи од свега што је Богу противно, - то се у њега Бог неће уселити. Зато очистимо себе, да би се Бог уселио у нас, и ми се удостојили Његових обећања (Јефрем Сирин).

Заједница с Богом шта доноси човеку

Заједница са Богом јесте живот у светлости и наслада свима добрима каква Он има. А оне који по својој вољи одступају од Њега Он подвргава одлучењу од Себе, које су они сами изабрали. Одвајање од Бога јесте смрт, и удаљење од светлости јесте тама, и отуђење од Бога јесте лишење свих добара која Он има. Зато они који су својим отпадништвом изгубили споменута добра, доживљавају свакојака мучења, не зато што би их Сам Бог унапред подвргао казни, него их казна постиже као последица њиховог својевољног лишења свих добара. А како су Божја добра вечна и без краја, зато је и лишење ових вечно и без краја (Иринеј Лионски).

Заповести Божје нису тешке, све се могу испунити

Христос не заповеда ништа немогуће. У самој ствари шта нам је тешко заповеђено? Да ли да расецамо море? Или да летимо по ваздуху? Или да препливамо море? Ништа од тога. Нама је заповеђен тако лак начин живота, да нам за то нису потребна никаква оруђа, потребна нам је само душа и расположење. Каква су оруђа имали апостоли, који су извршили таква дела? Зар нису ишли у једној хаљини и без обуће, а све су победили? Чег а има тешког у заповестима Христовим? Ништа нам тешко није заповеђено, ако само ми хоћемо; а ако нећемо, онда ће нам и најлакше изгледати тешким. Зар је тешко не мрзети никога, никоме зло не чинити, ни о коме зло говорити, не распитивати се о туђим делима, не

осуђивати ближњег због греха? И тако даље. Нема ни једне заповести Христове, коју људи не би могли испунити. Да оне нису тешке, то је Он сам истакао, кад је рекао: „Узмите јарам мој на себе... Јарам је мој слатка и бремене је моје лако“ (Мат. 11,29-30). Али ми, по необјашњивој безбрижности, поступамо тако као да нам је све тешко. Ко хоће да ништа не ради, него увек да спава, томе ће, несумњиво, бити тешко и да једе и пије; док, напротив, људи бодр не избегавају ни напорне послове и приступају им са већом смелошћу, него безбрижни и сањиви ка веома лаким. Нема ничег лаког што нам велика лењост не би представљала веома напорним и тешким; као што нема ничег напорног и тешког, што усрђе и ревност не би учинили веома лаким. Тешкоћа не проистиче од тежине заповести него од лењости многих. Ако ми покажемо ревност, какву можемо да имамо, и Бог ће нам дати велику помоћ (Златоуст).

Који жели да живи по заповестима, прима од Бога моћ да то чини на сваком месту: и усред света, и у самоћи, то јест пустињи (Симеон Нови Богослов).

Закон Божији и савест - исто су

Код сваког грешника који разарава закон Божји не може бити душевног мира ни спокојства. Јер разаравајући закон Божји, разарава и спокојство савести и раздражава ову, која прекорева и мучи душу због учињеног греха. Јер што закон Божји говори, то говори и савест, и у чему закон Божји прекорева и осуђује човека, у томе то чини и савест. Греш ли дакле човек против закона Божјег, греш и противу савести и раздражује ју. Чини ли што противу савести, чини и против закона Божјега (Тихон Задонски).

„Азбука сјасења“

ОДНОС ПРЕМА БЛИЖЊИМА

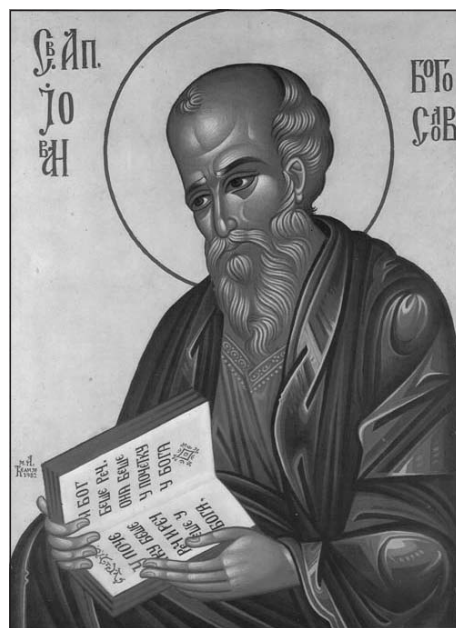
Твој ум ће се, поучен Јеванђељем, смирити пред сваким ближњим када у њему буде видео Христа. Сви који су се крстили у Христа, у Христа су се обукли. Чиме год и како год да су оскрвнели себе - риза Христова је, до суда Његовог, на њима. Неопходно је себе сматрати горим од свих других људи: то захтева свето смирење. Апостол није тек тако за себе рекао да је први међу грешницима - он је био убеђен у то. И ми треба да убедимо себе: ту нам предстоји рад и труд.

- Прекрасно је рекао Георгије Затворник: „Не тражим љубе ли мене; тражим, љубим ли ја друге?“ И Свети Оци не заповедају да испуњавање заповести тражимо од ближњег, будући да то само нарушава мир.

- Не тугуј што су неки од твојих сарадника хладни према теби. Светитељ Тихон је из сопственог искуства написао да се познаници и ближњи удаљавају од човека када он себе посвети Богу, и што се више он буде приближавао Богу, то ће они више да се удаљавају.

- Љубави према ближњем претходи и прати је смирење пред њим. Мржњи према ближњем претходи његово осуђивање, омаловажавање, клеветање, презир према њему, другим речима гордост. Свети монаси су се стално сећали речи Христових: Заиста вам кажем: кад учинисте једноме од ове моје најмање браће, мени учинисте (Мт. 25,40). Они се нису упустали у разматрање заслужује ли ближњи поштовање или не; нису обраћали пажњу на мноштво и очигледност његових недостатака; њихова пажња била је усмерена на то да им случајно не измакне свест о томе да је ближњи образ Божији и да наше поступке према ближњем Христос прима као да су учињени према Њему. Горди пали анђео мрзи овакво

схватање и употребљава сва средства како би га тајно уграбио хришћанину. Ово схватање је туђе телесном и душевном мудровању пале људске природе, и потребна је нарочита пажња како би се задржало у сећању. Потребан је значајан душевни подвиг, потребна је помоћ Божанске благодати како би то схватање

Св. аџосџол Јован Богослов

било усвојено у срцу повређеном грехом и како би га човек стално имао на уму када је у контакту са браћом. Када по милости Божијој усвојимо то схватање, оно постаје извор најчистије љубави према ближњем, љубави једнаке према свима. Узрок такве љубави је један Христос, Који се поштује и љуби у сваком ближњем. Ово схватање постаје источник најслађег умилења и најтоплије, сабране и усредсређене молитве. Преподобни авва Доротеј је говорио своје ученику, преподобном Доситеју, кога је с времена на време савладавао гнев: „Доситеју! Ти се гневиш, и не стидиш се што се гне-

виш и вређаш свога брата? Зар не знаш да је он - Христос, и да ти Христа вређаш?“ Преподобни велики Аполос је својим ученицима често говорио о примању стране браће која су му долазила - да им треба указивати поштовање земним поклоном: клањајући им се, ми се не клањамо њима него Богу. „Јеси ли видео брата твога? Видео си Господа твога. То смо - говорио је он - примили од Авраама (Пост.18), а то да браћу треба успокојити (прихватити, указати им гостопримство), научили смо од Лота, који је принудио (наговорио) Анђеле да преноће у његовом дому“ (Пост.19).

БЛИЖЊИ - његове слабости

- Неки посте, живе усамљено и у нестицању, моле Бога за обуздавање похота своје природе, али при томе дозвољавају себи да говоре лоше о ближњима, да их прекоревају и осуђују, да им се подсмевају - и помоћ Божија одступа од њих; они бивају препуштени сами себи и не налазе снаге да се супротставе греховним подстицајима пале природе. У неком манастиру живео је затворник по имену Тимотеј. Један брат из манастира био је подвргнут искушењу. Када је настојатељ за то сазнао, упитао је Тимотеја како да поступи са палим братом? Затворник је дао савет да се заведени монах истера из манастира. Када су га истерали, искушење палог брата прешло је на Тимотеја и довело га је у опасност. Тимотеј је почео да са сузама вапије Богу за помоћ и помиловање. И чуо је глас: „Тимотеју! Знај да Сам ти послао искушење управо зато што си презрео свога брата у време његовог искушења“. Са удовима Христовим - хришћанима - треба се опходити веома опрезно и увиђавно: треба имати разумевања за њихове слабости и од-

сецати једино оне који не пружајући наду за оздрављење, само друге заражавају својом болешћу.

- Помоћу благодатног милосрђа са којим се истински хришћани односе према ближњима, њима остаје страна грешност ближњих, која се иначе кроз осуђивање предаје ономе ко осуђује, нарушавајући његово сопствено мирно, радосно и свето стање.

Манастир Пантократор у Цариграду

- По мишљењу отаца, они људи који од ближњих захтевају потпуно уклањање недостатака, имају лажно схватање о том предмету. Ово отачко мишљење налазимо и код апостола. Један од њих (Јован Богослов) каже: Ако речемо да греха немамо, себе варамо, и истине нема у нама (1. Јн. 1,8). Други пак (апостол Павле) вели: Носите бремена један другог, и тако испуните закон Христов (Гал. 6,2). Докле може да доведе презир према слабостима ближњег, показало је Свето Писмо на примеру мужева најузвишенијих у добродетелима. Ко је светији од апостола? Но, ми у Делима апостолским читамо да је између апостола Варнаве и Павла дошло до расправе, а потом и до - раздвајања. Без икакве сумње, Свето Писмо нам је на ову околност указало са циљем да бисмо као слаби били на опрезу и да се не бисмо заносили

умишљеном ревношћу, него да бисмо носили бремена један другоме. Тако испуните закон Христов!

- Као највећу опасност треба да избегавамо дружење са братом који живи у лењости, али не зато што га осуђујемо, никако! Други је разлог за то: ништа није толико заразно и насртљиво као братовљева слабост. Апостол Павле је саветовао: Заповедамо вам пак, браћо, у име Господа

нашег Исуса Христа, да се клоните од сваког брата који живи неуредно, а не по предању које примише од нас (2. Сол. 3,6). С неким који се брат зове, ако је блудник, или користољубац, или идолопоклоник, или опадач, или пијаница, или отимач, с таквим заједно и да не једете (1. Кор. 5,11). Зашто? Зато што, како каже исти апостол, зли разговори кваре добре обичаје (1. Кор. 15,33). Ако си се спријатељио са пијаницом, знај: у његовом друштву и сам ћеш се научити на пијанство. Ако често разговараш са блудником, знај: он ће пренети на тебе своја сладострасна осећања. Добри пријатељи треба да ти буду они којима је једина намера благоугађање Богу. Тако је поступао свети пророк Давид. Он за себе каже: Прохођах у незлобивости срца мога, посред дома мога; али, без обзира на такву незлобивост, чинитеље престапа

омрзох богоугодном мржњом која се састоји из удаљавања од њих: онога који тајно клевета ближњег својег, тога изгоних; оне с гордим оком и неситим срцем, са њима не једох. Очи су моје на вернима земље, да их посадим заједно са мном; који ходи путем непорочним, тај ми служаше. Не живљаше усред дома мога који чини охолост; који говори неправду, тај не беше прав пред очима мојим (Пс. 100,2-7). А мени су веома цењени пријатељи Твоји, Боже (Пс. 138,17). Преподобни Пимен Велики је говорио: „Закључак (крај и венац) целокупног поучавања монаха почетника је: клони се лошег друштва (познанства, пријатељства) и држи се доброг друштва“.

БЛИЖЊИ - духовна помоћ ближњем

- Не треба много туговати због оних који се не покоравају речи спасења и не пазе на њу. Њима треба решити оно што је потребно, па их препустити вољи Божијој, а она може да их обрати на прави пут помоћу других оруђа и средстава, којих је у десници Његовој безбројно мноштво.

- На ближње јаче делује молитва за њих, него речи које им се упућују: јер молитва укључује у дело Самог свемоћног Бога и Бог са Својом творевином чини све што Му је угодно.

- Свети Оци су рекли: „Кад видиш дављеника пружи му крај свога штапа и учини све што можеш да би га спасао; али руку своју му не пружај, да те не повуче за собом у пропаст“.

- Сети се да је Спаситељ заповедио Петру да иде за Њим, а када је Петар почео да се распитује и да се стара о другом, чуо је: Шта је теби до тога? Ти хајде за Мном. Бринући се пре времена и неправилно о другима, ми често заборављамо или умањујемо бригу о себи.

*Св. Игњатије Брјанчанинов
„Енциклопедија православног
духовног живота“*

СМИРЕН ЧОВЕК, ЗРЕО ЗА ЦАРСТВО НЕБЕСКО

Брата Радослава, потоњег монаха Харитона, упознао сам 1996. или 1997. године, када сам једном приликом добио благослов од игумана да дођем у Црну Реку на две недеље молитвеног одмора. Тада смо завршили велики иконостас за цркву у селу Партеш код Гњилана и осећао сам потребу за већим миром и тишином него што је то било уобичајено у Дечанима. Те дане користио сам да што више времена проведем у ћутању и молитви, и избегавао дружење са братијом. Не сећам се ко је све припадао братству нити колико их је било, али једног искушеника сам запазио. По спољашњости није био посебно препознатљив нити се издвајао. Спадао је у мршавије људе али не пренаглашено. Деловао је крајње скромно и неупадљиво. Црна коса, црне очи, кратка брада, средње вишег раста. На себи је имао изношену одећу, и у цркви и ван ње, но није био прљав или исцепан. У цркви је стајао не приметно и нисам га, за то време, видео да је причао са било ким. Када би га позвали за певницу, долазио би послушно, озбиљног израза лица, али тада још увек није течно читао црквенословенски. Међутим, ван цркве, изгледао је ведар и веома љубазног лика.

Чини ми се да је желео да се упознамо али, пошто је видео да сам ћутљив и да брзо идем у келију, није ми прилазио, но погледи су нам се неколико пута укрштали. Друге седмице мог боравка, ипак ми је пришао, у погодном моменту, на веома дискретан начин и упознали смо се. Био је то искушеник Радослав. Имао је исто година колико и ја и нека врло пријатна и блиска енергија је прострујала међу нама. Искрено и ненаметљиво ми је указивао

предност као старијем по монашком стажу, али ја сам у њему доживео неку тајанствену дубину и духовну ширину, тако да сам убрзо осетио велику наклоност и поштовање. Деловао је као човек сасвим ослобођен свих дилема по питању онога што хоће и куда је кренуо, у чврстој разрешености од света и свега у свету. Био је као путник на перону са једним завешљајем, потпуно спреман за путовање.

Тешко ми је да призовем у сећање неку посебно занимљиву појединост, али памтим да бих ја, у тих наших неколико сусрета и кратких разгоора, постајо спонтано озбиљан и да уобичајеним младалачким шалама ту није било места. У његовом присуству осећао сам извесну благу ганутост у срцу и пролазност овог испразног живота, или је то можда било његово лично стално стање духа и душе које је прелазило и на друге.

Касније, када је прешао у манастир Светих Архангела у Призрен долазио је неколико пута у манастир Дечане и ту смо поново помало разговарали, али са њим, једноставно, човек није могао да проведе време у дугом разговору јер су речи убрзо постајале сувишне. У том периоду почео је да носи гумене опанке, лагани џемпер и монашки прслук и тако је био одевен и зими и лети али, уопште гледано, деловао је као неко ко не жели да привуче пажњу на себе ни на који начин нити било којим поводом.

О његовим духовним осећањима уопште није говорио. Само је својом смиреном ведрином утицао на друге око себе, нехотице наводећи људе да га одмах заволе. Заиста, ако се данас може наћи смиренних људи, поготову у том

животном добу, и ако сам неког од таквих упознао, био је то отац Харитон. Тих и неприметан али са дубоком сетом коју је носио у себи. Тако сам ја то осећао.

Иако је овде реч о њему, морам да га, на изврстан начин, упоредим с јеромонахом Стефаном из Будисаваца, кога сам такође познавао и који је пострадао у истом периоду и на сличан начин. Када сам чуо за мученичку смрт једног, а затим и другог, имао сам осећање да су они заиста били дорасли за тај најтежи и најузвишенији подвиг. Поред све моје туге, радовао сам се јер их је Господ спремно и зреле узео к Себи.

Заиста, отац Харитон није имао више потребу за овим животом и дужим боравком на овој грешној планети. Он је своју душу очистио, окрилио и одлетео.

*Монах Арсеније
о свештом новомученику
Харитону црноречком*

Отац Харитон је 15. јуна 1999. године киднапован од стране шиптарских терориста, када је по послушању отишао из манастира Светих Архангела крај Призрена у набавку хране. Његове мошти пронађене су у августу 2000., без главе, са поломљеном руком и кичмом, подрасником и џемпером на неколико мјеста у предјелу срца избоденим ножем.

***Свешти новомучниче
Харитоне,
моли Бога за нас***

ПРОБЛЕМ ВАНТЕЛЕСНЕ ОПЛОДЊЕ

У задње време се појављује пуно нових проблема у хришћанском животу. Ти нови проблеми су проузроковани развојем биологије и медицинске науке.

Узмимо на пример вантелесну оплодњу, или *fertilizacio in vitro*. Да би се тај подухват остварио, потребно је мушко семе. Оно се не може другим путем добити, него „рукоблудијем“. Колико ја знам, „рукоблудије“ је у Православној цркви забрањено. Према томе, постављамо питање да ли је вантелесна оплодња само по том основу већ забрањена.

сле извесних поступака вештачким путем усађује у материцу жене, где се и даље развија.

Тако то изгледа у теорији, а у пракси је сасвим другачије. Број оплођених јајних ћелија - малих, живих људи који се уносе у женин организам, је много већи од оног броја који се усаде, угњезде и почну да се развијају у материци жене.

Некад се убаца десет, а можда и више малих, живих људи - оплођених јајних ћелија, а прими се онолико колико се прими, можда једна или ниједна или више оплођених јајних ћелија. Значи, ми тим поступком већ убијамо један одређен број ма-

мали, живи човек, и убризгава се чисти алкохол. Овај поступак изазива смрт малог, живог човека у гестационој врећи. Питање је сад, од рецимо четири - пет живих малих људи у развоју, кога убити? Да ли оне с леве стране, да ли оне с десне стране у материци. Ко је тај који ће да буде судија, и који ће да каже: „Ти живиш, а ти умиреш“?

Осим тога, пошто је поступак добијања јајних ћелија врло мучан за жену, а сигурност зачећа није велика, то сви они мали, живи људи који нису усађени у првом покушају, бивају замрзнути за други покушај. Уколико тог другог покушаја не буде, због неког разлога (операција вађења материце при евентуалном царском резу, тужан крај мајке у некој авионској или саобраћајној несрећи, евентуално тешко обољење мајке које је настало, једноставно одлука мајке да не жели друго дете) ти се мали, живи људи обично изваде из замрзивача и пuste да се одледе - значи да умру. Поставља се питање да ли неко сме да убије пет, десет, двадесет људи, да би један живео у изобилу.

Са теолошке, хришћанске стране се код православних (и код католика) зна да живот почиње са моментом зачећа јединке, дакле стварања оплођене јајне ћелије - зигота. Тај новостворени људски организам има у себи све информације о свом будућем развоју, без обзира што је то још увек једноћелијско биће. Народски речено, шта је хрест? То је жир у великом. Шта је жир? То је хрест у малом. На овај начин размишљајући ми хришћани морамо да се питамо: - Које су све манипулације око зачетог, а нерођеног људског организма дозвољене, а које нису? - Оне манипулације које на неприродан начин изазивају спајање мушке и женске полне ћелије, чији је резултат стварање оплођене јајне ћелије - зигота су свакако забрањене. Разлози за то су теолошке природе (о томе је најбоље да говоре теолози) и медицинске природе (о чему треба да говоре биолози и лекари). Судбина живог човека, тек створеног зачећем, у природној или неприродној средини, зависи од много биоло-

Чедоморство - савремена икона

Да би се добила једна женска јајна ћелија, и касније оплодила, потребно је медицинским поступцима изазвати код жене сазревање те ћелије или тих ћелија. Обично уместо једне ћелије сазрева пет, десет, двадесет јајних ћелија, које се потом, под ултразвуком хирушким методом помоћу шприца извлаче из жениног организма у спољну средину. После извесних поступака, тако се добијена јајна ћелија оплођује у епрувети мушким сепменом. На тај начин, ван жениног организма, у епрувети се зачиње нов људски живот. Исти се по-

лих, живих људи, које због неког разлога материца мајке не прихвата.

Још је горе, ако материца будуће мајке прихвати четири, пет или више малих живих људи, и тада почиње њихов развој у материци будуће мајке. Пошто женин организам с успехом не може да носи више од тројки (три детета) сви прекобројни мали, живи људи се одстрањују - убијају вештачким путем од стране неодговорних лекара. Иглом се улази у гестациону врећу, у којој се налази оплођена јајна ћелија у свом развоју - дакле

шко-медицинских фактора. Свака манипулација новоствореним бићем мора бити подвргнута оштрој теолошко-биолошко-медицинској и етичкој контроли. Са развојем ултразвука, ми сада можемо са сигурношћу да тврдимо да у женином организму може да се угнезди једно, два, три, пет, седам, девет живих људских бића. По сазнању о таквој вишеструкој трудноћи, неки лекари у неким земљама приступају уклањању сваког вишка од два или три жива човека у материци. Зна се да једна жена тешко може да изнесе тројке, а камоли већи број плодова са успехом. Лекари атеисти, лекари Мојсијеве вере и лекари Муслимани обично одговарајућим поступком смањују број зачете деце код труднице на два или три. Лекари који се опредељују као атеисти, Мојсијевци или Муслимани, по њиховој идеологији, наводно имају право на смањење броја зачете деце у метрици, убиством нерођене деце у материци. По атеистима новозачето дете нема душу и није жив човек, а по другима, Муслиманима и Мојсијевцима, Свевишњи удваја живот том живом бићу тек четрдесетог дана ако је мушко, а осамдесет дана ако је женско, значи до тог момента су могуће манипулације зачетим дететом, чак и његово убиство. За та два верска опредељења, по њиховом мишљењу, смањење броја зачете деце вештачким путем на два или три је дозвољено, јер они још увек нису људска бића. За хришћане, тај поступак смањења броја зачетих малих људи у материци труднице је стого забрањен. То је убиство (као хришћани, ми верујемо да је дете живо од зачећа). А једна Божја заповест гласи: „Не убиј“.

Сада се питамо - Одакле може да настане повећан број зачете деце у материци? То може бити природним путем (пример чувених канадских петорки) и вештачким путем.

Што је природно, то је природно, ту се морамо борити да, по данашњим акушерским схватањима трудноћу одржимо што дуже, а да одређеног момента, кад, због прерастања материце порођај почне превремено, хитно радимо царски рез и не доносену децу која се тада рађају, препустимо да-

љој бризи педијатара и института за недонесену децу. Али, одакле неприродно велик број зачете деце, малих живих људи у материци труднице код вантелесне оплодње? То се дешава при том поступку, када се у материцу убацује већи број оплођених јајних ћелија у развоју - малих живих људи, и то 4, 5, или чак 10, а прими се или ниједан или више од три. Сада се поставља етичко питање - да ли смемо петорке, седморке или деветорке пустити да се развијају, или интервенисати хируршким путем, убијајући некле од њих? Питамо се, ко сме да буде судија и да каже: - Ти ћеш живети, а ти ћеш бити убијен (погинути). Да ли лекари имају право да убијају једне да би други живели? - Одговор сваког здравомислећег човека је - Не, немају право на то.

А како где поступати? Ако си бездетни хришћанин или хришћанин лекар, једноставно одбити вантелесну оплодњу, јер при тој манипулацији ако се зачне већи број, ми га морамо смањити убиством до одређеног броја да би имали успех, или пустити да сви раније умру због неодговарајућих прилика.

Овде не говоримо о томе да се због неодговарајућих манипулација, које нису намерне, извршен број већ зачетих малих живих људи не усади у материцу, него се у поступку транспорта ка материци и угњездивања убије. Не заборавимо да се некад на 10, 15 зачетих живих људи роди само један, а остали бивају убијани манипулативним поступцима.

А шта ћемо радити са вишком оплођених јајних ћелија - малих живих људи - који седе у замрзивачима чекајући да буду усађени, а које мајка не жели да роди или не може да их роди, јер јој је при царском резу извађена материца (чувени случај петоро аустралијских људских ембриона, живих људи)? Овде не желимо да говоримо о правним проблемима, о злоупотребама, о судским поступцима који третирају случајеве продаје јајних ћелија малих, живих људи, невољне и вољне замене где мајка рађа туђе дете не знајући да није њено, о инкубатор материцама где је мајка која носи

туђе дете, сведена на ниво кокошке носиле. Ово вам се чини невероватним, али осврнимо се на искуство једног центра за вантелесну оплодњу из наше најближе околине и о судским компликацијама које он има. Из овога свега јасно произлази да је вантелесна оплодња за хришћане строго забрањена, па да ли се ради са спермом мужа, комшије, рођака жениног мужа или пак добровољног даваоца сперме. Ту све теолошке расправе разних хришћанских деноминација опадају. Етика и медицинска наука јасно кажу - Не. Не вантелесној оплодњи која је за све здравомислеће хришћане забрањена.

А причу о томе да се само једно оплођено јаје - мали живи човек - усађује у материцу оставимо за наивне, и не заборавимо да је велики такозвани „шкарт“ у том огањном биолошко-медицинском поступку, те ако једно јаје сазри и дође до могућности да се усади, велики број његове браће и сестара успут, из техничких разлога умире.

Постоје и други проблеми са којима је јавност у нашој земљи мање или више упозната - те не треба много говорити да је намерни прекид трудноће - **abortus artificialis legalis** - утробо чедоморство најобичније убиство, и да се на то лекар хришћанин и хришћански брачни пар не смеју одлучити.

О контрацепцији рећи ћемо укратко да је хришћански став православца и Свете Горе да је то забрањено, и да постоји једна дозвољена контрацепција, а то је уздржање. Грешна контрацепција је она која спречава додир и спајање јајне ћелије и сперматозоида у оплођену јајну ћелију. Сатанска контрацепција значи убијање већ зачетог детета, а то су спирале и разне хормоналне таблете које мењају слузокожу материце.

О овим и другим медицинско-етичко-теолошким проблемима биће детаљно говорено други пут.

*Др Симојан Адашевић
Београд, 3. 12. 2004. године*

*Преузето из часописа
„Православни свешћеник“*

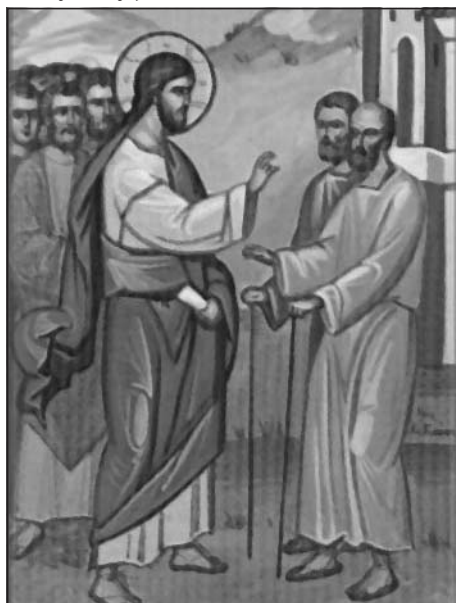
ЈЕВАНЂЕЉЕ О ИСЦЕЉЕНИМ И НЕИСЦЕЉЕНИМ СЛЕПЦИМА

Првостворени човек живео је као и анђели од гледања Бога. Његови потомци, после греха, живели су од вере у Бога. Они којима је затворено гледање, а није отворена вера, не могу се рачунати у живе, јер немају веза са животом. Чиме ће дакле живети?

Бог није камен који једном убаčen у човека ту остаје и стоји мимо воље човекове. Бог је сила финансија и јача од светлости и од ваздуха, сила која пуни човека или га напушта према доброј вољи човековој и бескрајној доброти Божијој. И тако човек ни у два дана није подједнако испуњен Богом. То зависи највише од човекове отворености према Богу. Кад би душа човечија била потпуно отворена само према Богу, а у исто време затворена према свету, онда би се човек вратио у првобитно наслађивање Бога гледањем. Како је то тешко постићи у смртној средини у којој се душа човечија налази, то остаје само један отвор, којим човек може доћи у везу са Богом као извором живота - а то је вера. А вера значи: сјећање на првобитно изгубљено гледање Бога, сјећање које је остало записано у савести и разуму; друго: примање као истине онога што је Бог открио видовитим пророцима и светитељима, који су се удостојили гледања истине; и треће најважније: признање Господа Исуса Христа као Сина Божијег, као видљиво обличје невидљивог Бога. Ово је вера која оживљава и спасава. Ово је највећи отвор кроз који Бог

улази у човека према мери чежње и добре воље човекове.

Зато Господ Исус често питао болеснике и страдалнике: верујеш ли? Или: верујеш ли да Ја то могу учинити? Што значи: отвараш ли ми врата да уђем? Вера човекова није друго него отварање врата душе и допуштење Богу да уђе.

Јеванђелски догађај: „Христос исцељује два слејца“

И данашње јеванђеље описује један од многих случајева где Господ куца на врата људске душе и где људи отварају врата и пуштају Га да уђе. Најпре се јави вера оних који донесоше ослабљенога и кроз кров од куће спустише га пред чудотворног Исцелитеља. И видевши Исус веру њихову рече ослабљеном: Не бој се чедо, опраштају ти се греси твоји, устан и узми постељу твоју и иди кући својој. Потом жена која је дванаест година боловала од течења кр-

ви дотаче се хаљине Његове говорећи у себи: само ако се дотакнем хаљине Његове оздравићу. А Исус јој рече: Не бој се, кћери, вјера твоја помогла ти је. И оздрави жена у тај час. Па онда кнез Јаир приступи ожалостан Господу и рече: Кћи моја сад умре, него дођи метни на њу руку своју и оживеће. А Господ дође, ухвати је за руку и устаде девојка. После ових дивних примера сусрета људске вере и божанске љубави из којих су се рађала чуда, ево још једног сличног догађаја који данашње јеванђеље објављује.

Одлазећи из куће кнеза Јаира где је васкрсао његову кћер, Исус наилази на два слепа који вичу за њим: Исусе сине Давидов помилуј нас! Назвати неког у Израиљу сином Давидовим значило је одавати му највећу почаст. Међутим Исус се не осврће на његово дозивање, прво: да би појачао њихову жеђ за Богом и веру у Њега; друго: да би многи чули вику слепаца и сами се замислили на двојим срцем и испитали своју веру; а треће: да покаже своју кротост и смиреност избегавањем људске славе на тај начин што ће излечити ове страдалнике не на путу, пред масом света, него у кући пред неколико сведока, јер је Господ најбоље знао да „нема ништа тајно што неће бити јавно (Лк. 4, 22)“ и да свако добро што се више скрива то се више објављује.

Када је Исус дошао у једну кућу слепаца Га прате упорно и приступају Му, а Он их пита: Вјерујете ли да могу то учинити? Не зато што Он као најбољи познавалац

људског срца није видео веру њихову, већ да би они своју веру јавно исказали колико због њих самих толико и ради других присутних људи. Јер се јавним исповедањем вере утврђује вера и код оних који је исповедају и код оних који слушају.

Прерадосни што им се уопште обратио слепци одговарају: Да, Господе. Више Га не називају сином Давидовим већ Господом. У томе и јесте њихово вероисповедање: Христос је Господ, Богочовек и Спаситељ. И вера се њихова не посрами, по вери њиховој и би. Исус пружи своје пречисте руке и дотаче се очију слепачких и оне се отворише. Затим их отпушта и запређује да никоме о томе не говоре. Зато јер Он не тражи никакве хвале нити славе људске, зато да би показао да Он то чини из сажаљења и љубави према људима, а не као гатари и мађионичари, слуге ђаволове, који у срцу мрзе и презиру људе, а оно што чине чине само зато да би их људи славили и хвалили. Још им говори да га не разглашавају зато да би дао пример људима да све што чине чине због Бога, а не због сујете, и да би затим показао да се добро не може сакрити. Јер и да је језик слепаца ћутао о овом чуду очи су њихове све говориле.

А кад они изађоше гле доведоше к Њему човјека нијема и бијесна. И пошто изгна ђавола проговори нијема. Тек што су изашли слепи, сада са отвореним очима и без вође, уђоше вође једног немог и бесног човека и приведоше Господу овог невољника. Нем и бесан. Нити има разум да склопи реч, нити језика да је изговори.

Господ га не пита за веру, јер како бесан човек може имати веру? Како ли нем исповедати веру? Али Господ види веру његових вођа који га и доведоше и истера ђавола који човеку беше и везао језик те не могаше говорити.

Црква у Борицама

Овај нам догађај износи јеванђелист Матеј у само две реченице да би показао да је то само једно од мноштва чуда која је Господ учинио као и да покаже лакоћу с којом је Господ оваква нечувена чуда чинио.

А да је ово само једно описано и поменуто чудо од мноштва сличних сведочи нам јеванђелист Јован у свом јеванђељу речима: А има и много друго што учини Исус, које кад би се редом написало, ни у сами свијет, мислим, не би стале књиге (Јн. 25, 21). А ово што је написано, написано је да ми верујемо у Сина Божијег и да

верујући имамо живот вечни (Јн. 20, 31).

Тражећи веру од људи Господ тражи њихову сарадњу у свом стварању и њиховом спасењу. Господ је могао, како каже свети Јован Златоусти једном речју учинити све болесне на земљи здравим. Али би тиме изравнао човека са осталим бесловесним тварима, које су без слободне воље, слободног опредељивања и без највише намене. Понизио би човека на степен сунца, месеца и звезда које морају да светле по заповести, и на степен камења које мора да стоји и пада по заповести и на степен воде у потоцима и рекама која мора да тече по заповести. Господ наређује, ја морам да слушам - говори сва природа. Господ наређује, ја треба да слушам - говори прави човек. Човек има да бира између добра и зла у овом свету. Изабере ли добро биће Божији друг и син у Царству вечности и биће му боље него васцелој творевини. Изабере ли зло биће одбачен од Бога и биће му горе него бесловесним тварима. Тако је воља Божија да се човек слободно определи за добро или зло у овом животу. Зато Господ Исус пита људе за веру, зато их призива у сарадњу на њиховом сопственом спасењу.

О Господе Исусе Христе Сине Божији, дај нам да свагда у овом животу смело исповедамо веру у Тебе, а да у будућем животу веру заменимо гледањем Тебе.

Теби са Оцем и Светим Духом нека је слава кроз векове све време и сву вечност. Амин.

*Јереј Драгиша
Симић*

О СУЈЕТИ

Страст сујете има много лица која се тешко дају уочити. Зато је онај кога та страст тишти не може одмах приметити. Напади осталих страсти одмах се уочавају и зато их душа која зна да се рве са страстима лако спутава, супротстављајући се одмах напади-ма молитвом.

Међутим, зло сујете је, како рекох, вишеобразно и стога га уопште није лако савладати. Наиме, сујета је блиска сваком духовном делању. Штавише, она није блиска само сваком духовном делању, већ и у свему што је везано за живот у телу постоји могућност за сујету. У корачању, у гласу, у начину говорења, у раду, у бдењу, у посту, у молитви, у читању, у тиховању, у братољубивом подношењу мана ближњега - у свему овоме унутра је скривена могућност за сујету, зато што отровна стрелица сујете увек гледа да рани војника Христовог.

Кога не може да наведе на сујету због раскошне одеће, она покушава да га наведе да се горди ништавним оделом. А коме не успе да надме мисли људским похвалама, зато што се није нашао нико ко би га хвалио, таквог нагони да из сујете све презире, уливајући му мисао како он, наводно, има снаге да без роптања трпи презир и срамоћење. Онога, опет, кога није успела смутити због његовог образовања и речитости, она покушава да улови у страст сујете мамцем ћутања, као да је наводно достигао тиховање. Онога кога не успе омамити богато припремљеном трпезом, она хвата у замку људских похвала због тога што, наводно, пости. И да не бих говорио нашироко и надугачко, укратко ћу рећи да демон сујете користи све што ми чинимо и сваку човекову навику као по-

вод којим ће постићи свој циљ. Уз то, он надахњује сујетног човека мислима да је достојан а постане и клирик због својих наводних врлина, или чак да је клирик, непосредно од Бога рукоположен!

У вези са тим, испричаћу вам следећи веома сликовити случај, који се збио у скиту у којем сам ја боравио.

Неки стари монах пошао је у посету свом сабрату. Кад се беше примакао вратима његове келије, чуо је брата како нешто говори изнутра. Најпре стари монах, посетилац, помисли да брат чита наглас Свето Писмо и, да га не би прекинуо, застаде мало пред вра-

тима да и он чује. Ипак није требало много чекати, а он примети како брат, под влашћу сујете, беше умислио и маштао о томе како га рукополажу за ђакона! Да чудо буде још веће, он је читао отпусне молитве оглашенима, као да је управо требало да почне Литургија верних!

Стари монах, чим виде колико је то безумно, без куцања гурну врата и уђе у келију. Брат га је примио, поклонио му се уобичајеним поклоном до земље, а потом га упита колико је времена стајао пред вратима. Тада му старац прекорним тоном одговори: „Дошао сам чим си прочитао отпусну молитву оглашенима.“ Тада брат, схвативши на шта је старац мислио, поцрвене од стида и схвативши колико је безумна његова сујета, паде плачући на ноге старцу и мољаше га да се помоли Богу да га избави од опасне прелести.

Навео сам овај случај, зато што желим да покажем колику неосетљивост сујета доноси човеку. Стога, онај ко жели да се покаже савршеним борцем, те да победи и прими венац који као награду даје праведни Бог, нека се потруди да свим могућим средствима укроти ову многолику звер, увек се сећајући пророкових речи: Јер Бог разасу кости човекоугодника. Монах, па чак и хришћанин мирјанин не треба да чини ништа што би му могло донети људску похвалу, већ треба да тражи само плату коју Бог даје. Човек који жели Богу да угоди увек треба да разгони рђаве помисли које додијавају његовом срцу пријатним и варљивим самохвалисањем и треба да сам себе омаловажава пред Богом, будући свестан своје грешне убогости. Само ће тако моћи, уз помоћ Божију, да се ослободи духа сујете.

Из књиџе „Евергејинос“

Ава Касијан

ХРИСТОС

Чувени уметник Леонардо да Винчи кад је радио слику Тајне Вечере, нарочито се трудио да лик Христов привлачи сву пажњу. Али је и појединости на слици уметник брижљиво обрадио. Нарочито му је пошло за руком да ванредно наслика у углу слике једну лађицу. Кад је слика била изложена, уметник је

шлост није освестила данашња покољења. Жалосно је, што многи образовани људи данашњице сматрају Христа само као најсавршенијега човека, који је смрћу својом засведочио истинитост своје савршене науке. То је исто, што и не признавати и одбацивати Христа. Али ми не знамо човека Христа. Ми знамо и исповеда-

ценио утисак. Приметио је, да су гледаоци велику пажњу обраћали на ту лађицу и говорили:

- Како је дивна ова лађица! Види се, да ју је радио велики уметник.

У вече, ка је публика отишла, уметник премаже насликану лађицу.

- Нека ништа, рекао је тада, не одвлачи пажњу од Христа.

Ова мисао уметникова важна је и за наш друштвени и лични живот. Христос за нас треба да буде увек на првом месту и пре свега.

Зато, у великој су заблуди сви они, који мисле да просвете и унапреде друштво без Христа. У заблуди су кад уображавају да могу без Хришћанства да препороде људе, да их бољим створе. Вековно искуство показало је, да сви покушаји, да се човек уздигне духовно, без божанске помоћи нису успевали. Жалосно је, што про-

мо Христа Богочовека, Који је науком, чудесима, животом, смрћу и васкрсењем Својим доказао Божанство Своје. Он је Спаситељ наш.

Ко хоће истински да се усавршава, мора из дубине душе да верује у Христа Богочовека. Мора потпуно да усвоји Његову науку. Мора, помоћу спасоносне благодати, да мисли, жели, осећа, говори, дела, живи, као што је мислио, желео, осећао, говорио, делао и живео Христос, укратко: треба да дише једним духом с Христом.

Само Христова наука пружа праву срећу човеку. Само она задовољава урођену тежњу човекову за срећом и блаженством.

Христос је истина, светлост и живот. Он за нас треба да буде у свему све.

Из часописа „Православни хришћанин“, јануар 1930.

ПОКАЈ СЕ

Покај се пре него што смрт затвори врата твога живота и отвори врата Суда. Покај се пре смрти, а пошто не знаш час смрти, то покај се данас и сад, и престани понављати грех свој. Овако се моли Богу св. Јефрем Сирин:

Пре него ли се точак времена заустави у моме животу, - помилуј ме.

Пре него ли дуне ветар смрти, и на телу моме појаве се болести, весници смрти, - помилуј ме.

Пре неголи величанствено сунце на висини помркне за мене, - помилуј ме; и нека сине за мене светлост Твоја свише и растера страшну таму ума мојега.

Пре него се земља врати у земљу и постане трулеж, и пре пропасти свих црта красоте њене - помилуј.

Пре неголи греси моји предва-ре ме на Суду и посраме пред Судијом, - помилуј, Господе, испуњени благошћу.

Пре него војинства изађу, претходећи Сину Цареву, да саберу бедни род наш пред престо Судије, - помилуј.

Пре неголи зазвучи глас трубе пред пришествијем Твојим, поштеди слуге Твоје и помилуј, Господе наш Исусе.

Пре неголи закључаш двер Твоју преда мном, Сине Божји, и пре него ја постанем храном неугасивог огња геенског, - помилуј ме.

*„Охридски ѓролоџ“
Св. Николај
Српски*

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

КО ХОЋЕ ДА ДОЖИВИ ЧУДО

Ко хоће да доживи чудо
мора имаџи срце невино
као млеко,
не сме биџи уображенко
јер џакву сџвору
доживеџи чудо је џешко.

Ко хоће деџињу радосџи да нађе
мора умеџи да оџросџи
оном ко му џодмеђе клоџке и замке,
и оне ће се џреџворџиџи
у кочије и лађе
и у санке.

Ко хоће да доживи чудо
мора се радовџи као ласџе,
мора му биџи даџо
да може и заџлакаџи обилаџо
и кад до дечака већ одрасџе.

Ко хоће да доживи чуда
мора вероваџи да она џосџоје
у свеџу свуда,
да џокрај звезда џиџо их видимо
и невидљиве звезде се роје.

Мора вероваџи међ' џласовима
који доџиру до нашеџ уха
у џихо вече
да их још исџо џолико има,

да и џесма за коју немамо слуха,
сваки час украј нас џроџече.

Ко хоће да доживи чудо
не сме зџазиџи на сџази мрава,
не сме каменом џиџице да џуче,
јер од двораца џде чудо сџава,
џа нежна биџа чувају кључе.

Десанка
Максимовић

МАЛА БУБА МАРА

Пуџујемо заједно
ја и Буба Мара.
Ја се џиџам, оџкуд она
на џорби коју носим,
ни она не зна џиџа ћу ја
у шуми у којој она живи.
Али џиџак џуџујемо заједно
ја и Буба Мара.

И идемо заједно
ја и Буба Мара.
Већ је и на маџцу
моју свијеџлу сџала,
џледамо се џоџло
као сџари знџнци -
- џуџујемо весели
ја и Буба Мара.

Али џдје је, куд је,
моја Буба Мара?
Можда сам и ја крив
џиџо је сад џу нема
јер хџједох је даџи
малим аџђелима?

И сад идем сам
исџим џуџевима,
неџдје леџи сама
мала Буба Мара.

J. P.

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

ДЕЧАК СА ЗЛАТОМ ЛИПЕ У КОСИ

Дечак са златом липе у коси
Коме не сазнадох ни име
Седи на бејџону и ђроси
На уљу Жданове и Немањине.

Дан зимски, леден, и снећ лејриша
Луда кошава дува све јаче
Дечак, ђлавоок, блед и мршав
Цвокоће зубима, дрхтиш и ђлаче.

Из два ока, две ђубичице
Које мокром шачицом брише
Кайљу му сузе низ цело лице
Као ђлаве кайљице кише.

Пролазници му баце ђо ђару
Ужурбани као и свакоћ јујира
Ја сђиојим и ђлачем на шројђоару
Али сузе ми кайљу унујира.

Боже, јел' Твоја рука дођакла
Ове ђлавице златђокосе
Свети је сиђурно на рубу ђакла
Кад и анђели морају да ђросе.

Нађе ми се ђри руци нека
Кујђија, у коју дечачић седе
Кујђих му ђарче врућећ бурека
Али он не хђеде одмах да једе.

Гледа час онај бурек, час мене
И ђри ђом ђреје озебле руке
Ја ђледам у оне ђлавейђне зене
И видим своје мале унуке.

Кујђих му зајђим кайу и шалче
Вему не беше ни мало, ни криво
Ал' ђада иђак ђресђа да ђлаче
И ђоче да једе бојажљиво.

Сазнадох да је са Космејђа
Сад је ученик ђрвоћ разреда
И да ће ојђићи идућећ лејђа
Тамо далеко... код своћ ђеда.

Сав ђлав ко шумска ђубичица
Личио ми је на Малоћ ђринца
Само шђио овај малиша није
Био из бајке, већ са Славије.

И онда чух речи ђојђресне
И сав ујђонух у ђлаве зене
Чико, ђи ђишеиш секине ђесме
Најђиши једну и за мене.

Обећах му, и сада не смем
Да слажем оне ђлаве цвејђове
Рекох му да ће секине ђесме
Дођодине биђи ђеђове.

И одох, ко да ме кошава носи
Кроз јецање црквеноћ звона
А дечак са златђом липе у коси
Осђаде у кујђији од карђиона.

Тражио сам ђа, ђојђом, дуго
И још ђа ђиражим, већ ђири месеца
И онде, и на сваком другоћ
Месђу у ђраду, ђде ђросе деца.

Можда се неђе ђреселио
Можда ђа више нико не ђђера
Да ђроси, ђа се развеселио
И ојђишиао с ђиђама са севера.

Само ђонекад у ноћи блесне
Гласак из ђлаве усђомене
Чико, ђи ђишеиш секине ђесме
Најђиши једну и за мене...

Ако видиђе дечака, ђлавих
Очију, налик на ђранчицу цвејђну
Ређиђе му да ми се јави
Да ђа видим и да му дам ђесму.

Добрица Ерић

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

МОЈ ДРУГ

Мала дјевојчице, чисти човјече,
како имаи просије кораке,
бла̑ по̑лед, очи истиине!

Дијети, оикуда долазе?

Каж ми, мила дјевојчице,
ко се с шобом ига и чува те,
с ким главица твоја шако дружује?

Мој друг, Анђео, са мном је,
мене у миру окриљује,
и кад сам радосна од њега је
иа радоси моја и Богу драга је.

Ј. Р.

ЈЕСЕН

На селу ђде живе моји дјед и бака
стигла је јесен златина и боџаи.

Исиред куће јесења ружа процвјетала
а поред љуца родила је дуња жуца.

Свуд наоколо крушака,
јабука и шљива има.
А у врцу кунуса, мркве и кромџира.

Од шога је за зимницу
сиремила бака
здраву храну свима.

Оставила је бака на ормар дуњу жуцу
и јабуку румену,
дјеци својој за зиму студену.

Све шљиве и орасе оставила је бака
за зимске посластице.
И џем од шљива,
ширудлу кад мијеси да има.

Набрала је бака шџурка црвеноџ
љуроџ Ц виџамина.
Да би зимус чај љили и здрави били.

А дјед сџари обрао је кукуруз жуц.
Па и моја кока Пирџа
хране за зиму има.

А шај мој дјед сџари, као домаћин љрави
у јесен јаџнад жиџом храни.
Да би за Божић љеченицу имали.

На селу у јесен влада љрава чаролија
Док се шири мирис зрелих љлодова.
Тад са џрана увело лиџе оџада

Тијана Јокимовић
V3 О. III. „Вук
Караџић“
Вишеџрад

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

СЛОВО О ОДГАЈАЊУ ДЕЦЕ

Један старац је рекао:

„Молитва је поверење у Бога. Када у Бога имате апсолутно поверење, није потребно ни да се молите за нешто, јер ће то Сам Бог преузети на Себе. Мора се само стрпљиво чекати да плод сазри и да падне са дрвета. Према томе, родитељи, поверите своју децу Богу. Ви сте их створили само телесно, а Бог им је дао душу. Према томе, Бог је обавезан и да се стара о њима.“

Један старац је рекао: „Деци је потребно много руковођења и

много љубави. Гледање телевизије је највећа несрећа.“

„Човек свом детету даје тело. Бог ствара детињу душу. Кад дете одрасте, родитељ више није одговоран за њега. Бог додељује ангела чувара сваком човеку који се роди, да би му помагао током читавог живота. Према томе, зар нећемо себе поверити Богу?“

„Помагајте својој деци до одређеног тренутка. Од тада па на даље поверићете их Богу. Њихов ангео чувар је увек поред њих. Неко би могао да каже: „Ако човек уступи пред искушењем, његов ангео чувар се удаљује.“ Међутим, ангео се не обесхрабрује. Он остаје у близини. Чак и кад неко застрани, Бог му посредством ангела чувара шаље добре помисли.“

„Не би требало да се удаљујемо од Бога, јер то изазива душевни бол. Помислимо да ангео чувар током читавог нашег живота настоји да нам унесе добру помисао, да страда и да чека, да уздише када човек греши и када на крају празних руку стане пред Бога. Размислимо о томе! То је довољно да нам изазове велики бол! То је довољан разлог да се човек не удаљује од присуства Божијег тиме што ће одбијати да изврши Његову вољу. Неки ангели уз мало напора, а неки без икаквог напора представљају Богу човекову душу. Међутим, неки ангели уз

много напора, патње и бола празних руку долазе пред Бога. То је тако болно! Размислите! Покажимо мало усрдности. Вредно је да се боримо већ и само због тога да не бисмо ражалостили свог ангела чувара! Постоје многи људи који су видели свог ангела чувара. Када би само могао да види тог ангела, човек се више ништа не би питао. Кад приметимо да су мала деца насмејана док спавају, то је због тога што виде свог ангела чувара.

Дечицу морате учити како да се моле, јер ће Бог услишити њихове молитве. Дечија молитва мора да дође до њиховог срца. Од молитве неће бити никакве користи уколико не буде долазила из дубине човековог срца.

Покушајте да деци, док су мала, помогнете добротом, како би схватила дубље значење живота. Увек добротом.“

*Из Свештојорског
сйаречника*

ПИТАЊА ЛИЧНОГ, ПОРОДИЧНОГ И ДРУШТВЕНОГ МОРАЛА

Разлика међу половима је посебан дар Творца људи-ма које је Он створио. „И створи Бог човека по обличју својему, по обличју Божијему створи га; мушко и женско створи их“ (Пост. 1,27). Будући да су мушкарац и жена у једнакој мери носиоци лика Божјег и људског достојанства, они су створени ради њиховог целовитог сједињења у љубави: „Зато ће оставити човек оца својега и матер своју, и приљубиће се жени својој, и биће двоје једно тело“ (Пост. 2,24). Супружански савез, који је Господ благословио, оваплоћује првобитну вољу Господњу о творевини и постаје средство продужетка и умножавања људског рода: „И благослови их Бог, и рече им Бог: Рађајте се и множите се, и напуните земљу, и владајте њом“ (Пост. 1,28).

Особености полова не свде се само на разлике у телесној грађи. Мушкарац и жена представљају два различита начина постојања у једној људској природи. Њима је потребно општење и узајамно допуњавање. У палом свету, међутим, односи полова могу се извитоперити, престати да буду израз љубави коју је Бог дао и изродити се у појаву греховне пристрашћености палог човека према своме „ја“.

Црква високо цени подвиг доброволне целомудрене безбрачности ради Христа и Јеванђеља и признаје посебну улогу монаштва у својој историји и у савременом животу, али она се никада према браку није односила

са потцењивањем и осуђивала је оне који су због лажно схваћенога стремљења према чистоти ни-подаштавали брачне односе.

или укореву жену која с мужем својим спава, а верна је и побожна, као да у браку не може ући у Царство Божје, нека је анатема.

Руска царска породица Романов

Апостол Павле, који је за себе лично изабрао безбрачност и позивао вернике да га следе у томе (1 Кор. 7,8), осуђује лажну чистоту: „У лицемерју лажљиваца, чија је савест спаљена, који забрањују женити се“ (1 Тим. 4,2-3). Апостолско правило гласи: „Ако се ко... удаваљава од брака.. не ради подвига уздржавања него услед гнушања, заборавивши... да Бог, стварајући човека, мушко и женско створи их, и тако хулећи, клевета творевину, - такав човек или да се поправи или да буде избачен из свештеног чина и одлучен од Цркве.“ Ово правило се развија у 1, 9. и 10. правилу Гангрског сабора: „Ако ко куди брак, и гнуша се

Ако живи у девичанству или уздржању, клонећи се брака зато што се гнуша истог, а не ради самог девичанства као доброг и светог по себи, нека је анатема. Ако се ко од девствујућих ради Господа преузноси над онима који су у браку, нека је анатема.“ Свети Синод Руске Православне Цркве у одлуци од 28. децембра 1998. године, позивајући се на ова правила, указује на „недопустивост негативног или надменог односа према браку“.

Посебна унутрашња блискост породице и Цркве очигледна је већ из тога што у Светом Писму Христос говори о Себи као о Женику (Мт. 9,15 и 25,1-13; Лк.

12,35-36), док је Црква представљена као Његова Жена и Невеста (Еф. 5,24 и Откр. 21,9). Климент Александријски назива породицу, као и Цркву, домом Господњим, а свети Јован Златоуст именује породицу „малом Црквом“. „Казаћу још и то - пише овај свети Отац - да је брак тајанствено изображење Цркве.“ Домаћу Цркву образују мушкарац и жена који воле једно друго, који су сједињени у браку и који теже ка Христу. Плод њихове љубави и заједнице јесу деца, чије је рађање и васпитавање, према православном учењу, један од битних циљева брака.

„Ево наследства од Господа: деца, пород је дар од њега“, узвикује Псалмопојац (Пс. 127,3). О спасоносности рађања деце поучавао је и апостол Павле (1 Тим. 2,13). Он је позивао очеве: „И ви очеви, не раздражујте децу своју него их подижите у васпитању и науци Господњој“ (Еф. 6,4). „Деца нису случајан добитак, ми смо одговорни за њихово спасење... Нестарање од деци је највећи од свих грехова и доводи до крајњег бешчашћа... Нема нам оправдања ако су нам деца искварена“, учи свети Јован Златоуст. Преподобни Јефрем Сирин учи: „Блажен је онај ко васпитава децу богоугодно.“ „Истински отац није онај ко је изродио децу него онај ко их је добро васпитао и поучио“, пише светитељ Тихон Задонски. „Родитељи су у највећој мери одговорни за васпитавање своје деце, тако да кривицу за њихово лоше васпитање не могу приписати никоме осим себи“, проповедао је свештеномученик Владимир, ми-

трополит кијевски. „Поштуј оца својега и матер своју, да ти се продуже дани на земљи, коју ти даде Господ Бог твој“, гласи пета заповест (Изл. 20,12). У Старом Завету је непоштовање родитеља сматрано највећим преступом (Изл. 21,15 и 17; Приче Сол. 20,20 и 30,17). Нови Завет такође учи децу да са љубављу слушају родитеље: „Децо, слушајте родитеље своје у свему, јер је ово угодно Господу“ (Кол. 3,20).

Светији љаведни Јоаким и Ана

Породица је, као домаћа Црква, један и јединствен организам, чији чланови своје узајамне односе граде на основу закона љубави. Искуство породичног општења учи човека да превазилази греховни егоизам и поставља основ здравој, грађански одговорној личности. Управо у породици као школи побожности формира се и снажи правилан однос према ближњима, а то значи и према свом народу, према друштву у целини.

Живи континуитет нараштаја, који почиње у породици, добија свој продужетак у љубави према прецима и отаџбини, у осећању припадности историји. Због тога је толико опасно рушење традиционалних веза родитеља са децом, чему нажалост, умногоме доприноси начин живота савременог друштва. Умањивање друштвеног значаја материнства и очинства у поређењу са успесима мушкараца и жена на професионалном плану доводи до тога да деца почињу да се схватају као непотребно оптерећење; ово такође доприноси отуђености и развоју антагонизма међу покољењима. Улога породице у формирању личности је изузетна и њу не могу заминити никакве друштвене институције. Кидање породичних веза неминовно је повезано са нарушавањем нормалног развоја деце и оставља дуготрајан, у извесној мери чак и неизбрисив траг кроз сав њихов потоњи живот.

Постојање сирочади и поред живих родитеља постало је вапијућа невоља савременог друштва. Хиљаде напуштене деце, која пуне сиротишта, а понекад се нађу и на улици, сведоче о тешко оболелом друштву. Тој деци Црква пружа духовну и материјалну помоћ, бринући се о њиховом укључивању у духовни и друштвени живот. У исти мах, она као свој најбитнији задатак види јачање породице и подстицање родитеља да прихвате своје родитељско призвање, што би искључило трагедију одбаченог детета.

*Основе социјалне
концепције
Руске Православне Цркве*

ХУЛНЕ ПОМИСЛИ

Хулне помисли се код већине људи рађају из гордосте. Бог допушта сатани да их искушава, како би се смирили, покајали, и изгнали из себе надменост.

Другима, опет, који су благовјерни и богољубиви, овакве помисли додијавају, зато што им ђаво завиди. Зато у овакве хулне помисли падају и неки преподобни и врли подвижници, који живе у пустињи.

Ипак, најтежа ствар у овоме рату јесте, када се онај на кога против његове воље насрћу хулне помисли, не решава да се исповеди пред било којим човеком, јер мисли да нико други од људи који живе у свету нема тако црне и бесидне помисли.

Који год други грех човек да почини, он ће сакупити храбрости да га исповеди свом ближњем, али се никако неће решити да своје хулне помисли повери другоме. И сваки пут када размишља о томе, он своје стање сматра тако језивим, да мисли да, исповеди ли се коме, има земља да се отвори и да га прогута, или да ће огањ да падне са неба и спали га. Због тога се неки раздиру од туге и очајања и вену као цвет.

Неки су пак, тражећи да се ослободе ових помисли, потпуно исушили своја тела суровим испошћавањем и изнуривањем сваке врсте, али упркос свему нису успели да се избаве те страшне тираније, јер хула не зависи од човекове воље, већ, иако је човек неће, њу изазива демонско дејство. Из тог разлога верник који је изложен том мучењу и борби не може се осудити нити сматрати одговорним због ових невољних хулних помисли.

Дакле, како је могуће да ми који верујемо у Бога истовремено Му

се клањамо и хулимо на Њега? Чак ни идолопоклоници не падају у такво безумље - да хуле богове које поштују. Како то онда ми можемо да доспемо у такво стање, ми који верујемо у јединога истинитога Бога? Како је могуће да хулимо Господа нашега и Творца, Њега Који промишља о нама, Њега Кога се клањамо и славимо Га, Њега Кога призивамо у својим потребама, Њега Кога сматрамо јединим Богом и Владиком нашим и Кога исповедамо? Како је могуће да хулимо Њега Кога служимо подвизавајући се и телом и духом и пред Којим стално стојимо? Како је могуће да хулимо на Њега, ради Кога смо се и куће своје, и отаџбине, и оца, и мајке, и браће, и рођака, и пријатеља, и жене, и деце и свега осталог, па и самих својих тела одrekli? Како је могуће да хулимо на Њега, ми који смо се вољно распели на крст подвига, умртвивши све своје жеље, све насладе и све удобности без роптања трпећи злостављања, странствовање, сиромаштво и све друге невоље?

Да ли је икако могуће да ми својом вољом хулимо на Господа и Владику нашег Кога смо толико завољели, да са нама истински ратују и људи и демони, па нас прогоне, псују, причињавају нам небројене невоље, а ми на све то гледамо, имена Његовог ради, као на радост и уживање, суочавајући се радосно чак и са самом смрћу, а често бисмо, да је могуће, и умрли Господа ради?

Како ћемо онда уједно пожелети и да хулимо на свога јединога Бога Кога волимо и поштујемо изнад свега? То не може бити. Узрок таквом нашем искушењу не лежи у нашој вољи, већ у демонском деловању. Да до тог искушења долази по нашој вољи, ми

бисмо тада и устима изговарали те ружне речи које настају у дубинама наше душе.

А сада ми не само да их не изговарамо, већ бисмо радије у ватру скочили, него да такве хуле и изрекнемо.

Треба да размишљамо и о овоме: сваки грех зависи од нас и ми својом вољом нападамо у њега, слушајући своје страсти. Ми, наиме, покрећемо страсти у својој души од тренутка када им придајемо пажњу, својевољно, и када слушамо свакојаке рђаве помисли. Тек нас после тога страсти одвлаче у срамне и грешне радње.

Ми се можемо, користећи се непрестаном молитвом и различитим лековима против лукавих помисли, њима успротивити и изагнати их уз помоћ Божију, само уколико то пожељемо. Али несрећну помисао хуле, ма колико силно желели да одагнамо и ма колико се молили Богу за то, уједно се излажући строгом подвизавању и злостављању тела, ми не можемо да изагнамо из себе.

И по томе се види да су оне потпуно стране нашем свету и да нас узнемиравају против наше воље, јасним сатанским дејством.

Према томе, ми заиста не смо никој одговорност и слободни смо од сваке оптужбе, те није могуће да нас Бог због тога осуди. Бог ће од нас тражити одговор само за оне страсти и оне помисли до којих долази захваљујући нашој слободној вољи, а које ми можемо спречити, а нисмо то учинили. Међутим, ми нећемо дати одговор и за оне помисли, које нам долазе упркос нашој вољи.

Демон, будући да је дух, прилази нам неосетно и противно нашој вољи шапуће нам безбожне речи хуле. Он је толико дрзак да зна да нас омета у време молитве

или метанија, као и док молимо Бога да нам помогне у борби против њега. Много пута нас салеће и док смо у цркви на служби, па чак и за време причешћивања страшним и светим Часним Даровима. Тај гнусни демон не преза ни од чега, зато што жели на сваки начин да нас удаљи од Бога и да нас спречи да опшtimo са Њим, као и да примимо Свето Причешће, које човеку доноси живот.

Будући да смо схватили да је у питању лукава и подла обмана, не треба да придајемо никакав значај искушењу хуле. Када демон почне да нам шапуће речи хуле, рецимо му: „Лукави и нечисти демоне, узалудно се трудиш. Твоји покушаји да ме бациш у очајање вратиће се на твоју главу заједно са речима хуле, и доћи ће и твој ред, јер ја се клањам Господу и Богу и само Њему служим док сам жив. Ти, лукави демоне, својом хулом приправљаш себи најжешће мучење, јер си устао против Бога и зато што се усуђујеш да на Њега хулиш“. Само ћеш тако и никако другачије победити демона хуле.

Из свега што смо до сада рекли, можемо видети да хулне помисли не зависе од наше воље, већ искључиво од демонског дејства. Све остале помисли и страсти, уколико их омрзнемо свим срцем и душом, остају у нама мало времена и потом беже. Насупрот томе, хулне помисли, иако их мрзимо и гадимо их се, ипак се не удаљују од нас, већ остају у нама дуго времена и никако се не повлаче. По тој њиховој пркосној упорности види се да је хула сатанско дејство и утицај, који не зависи од наше воље. Као још јачи доказ, изложимо и један древни, али врло поучан догађај.

Историчар Филон испричао је следеће: Неки монах из скита светих отаца трпео је веома силовит напад хулних помисли. Он је то ис-

поведио блаженом мученику Петру, епископу александријском. Пошто је саслушао монахову исповест, ево како је тај свети епископ одговорио: „Иди, дете моје, и постарај се за остале грехе, а одговорност и кривицу за ове помисли остави мени. Не заборављај“, наставио је владика, „да онај ко свом својом душом верује у Бога и клања се Њему, нема никакву одговорност за такве помисли. Таква помисао је право демонско дејство и лукавство нечастивога, који тиме хоће да нас спречи у нашој борби и да нас отргне од сталног промишљања и општења са Богом. А ако хоћеш, испричаћу ти једно

Монист са Свете Горе Аџонске

своје лично искуство и то како сам пострадао и чему сам се научио, да би се и ти уверио“.

„И мене су некада салетале страшне помисли хуле. Исповедио сам се Божијем слуги Пафнутију. Тада ми је он рекао следеће: „Када су ме као хришћанина затворили и извели на суд због исповедања вере, у оном страшном тренутку када су ме крвници ставили на справе за мучење и почели да ме пале ватром, мени је тада демон почео да дошаптава речи хуле. Ја сам му гневно и киптећи

од беса говорио: „Подмукли створе и творче свакога зла, ја сам се предао мучењима и ужасној смрти, само да се не бих одрекао свог Господа и да не бих хулио на Њега, а ти ми сада дошаптаваш речи хуле? Да сам хтео да хулим на свога Бога, зашто бих крв своју проливао за Њега и зашто би моје тело трпело све ове муке? Ја исповедам Бога свога и пред свима Њему се клањам. Очигледно је да је моје добро исповедање вере и мучеништво Бога ради израз моје воље. А хуљење на Бога твоја је работа и као таква теби ће се вратити“.

Ово је била прича и савет блаженога Петра подвижнику.

А о светоме Памву чуо сам следеће. И њега су мучиле хулне помисли. Када је он замолио Бога да га ослободи од њих, зачуо се са неба глас који је говорио: „Памво, Памво, не брини се за туђи грех, већ гледај само своја дела. Хуле које лукави доноси препусти њему“.

Стога и ми, браћо, презримо такве помисли које припадају нечастивоме и које су потпуно стране нашој вољи. Презревши их, благодаћу Божијом, ослободићемо их се. Не постоји други начин којим бисмо их могли савладати. Остале страсти и борбе које човеку доносе помисли остају прилично времена у нама, и да би прешле у дело потребно је одговарајуће време и околности, и зато се човеку даје време да се бори са њима и да их спречи да се развију.

Међутим, хулне помисли јављају се брзином муње, хитре попут одапете стреле и док трепнеш оне нас ране. Нема начина којим би се оне савладале. Управо због те брзине, којом помисао пролази нашом душом, немогуће је духу да је спречи и да запуши уста бестелесном демону.

*Свети Анастасије
Синајски*

ВРИЈЕМЕ КАД СЕ МОЖЕ ДОДИРНУТИ ВЈЕЧНОСТ

Ево сад је најпогодније вријеме, ево сад је дан спасања
(2 Кор. 6, 2)

Неки стари господин, једног тмурног понедељка, почео је да весело пјевуши и скакуће. Један завидљивац, кога је изузетно нервирало човјеково весело расположење, оштро му је приговорио: „Шта си то добио, да си тако данас срећан?“ Старац му је одговорио: „Господине, овај дан нисам никад раније доживио“.

Цијели живот доживио је у овом тренутку. Данас је једини дан када треба да служимо Господу. Господ Исус је рекао: *Мени ваља чинити дјела Онога који ме њосла, док је дан. Долази ноћ кад нико не може радити*. Данас није први дан одмора од живота. То није једини дан у животу. Данас је једини дан у коме треба да радимо за Господа. Неко је тако добро рекао: „Данас је први дан што је остао од живота“.

„Ти не бираш како ћеш и кад умријети. Ти можеш једино да одлучиш како ћеш сад живјети“, написала је Јоан Баез.

„Ми смо постављени између прошлости и будућности. Прошлост више није у нашим рукама. Ни будућност, јер још не постоји. Једино вријеме над којим имамо контролу јест садашњост. То је сада, то постоји. Оно није тешко да се носи, за све је подношљиво, под једним условом: да допустимо да прошлост иде, и да не будемо нестрпљиви у погледу будућности“ (Мишел Квист, „Отвореног срца“).

Најсрећније раздобље

Неки психолог питао је 3000 људи: „Због чега живиш?“ Пре-неразио се кад је сазнао да највећи дио њих подноси садашњост, очекујући нешто боље у будућности. Глумци и забављачи, играјући мале улоге, очекивали су „велику шансу“. Пословни људи мислили су о свом садашњем послу као о тешком раду, и само размишљали о времену кад ће им судбина отворити врата за нешто боље.

жена. Сјећала се оног времена, кад јој је супруг радио и кућа била пуна дјеце, као најсрећнијег периода свога живота.

Врло често превиђамо радост и срећу која се дешава у садашњем тренутку, размишљајући како ће сутра бити боље.

„Ево сад је најпогодније вријеме, ево сад је дан спасања“. Сад - не сутра - вријеме је да се живи.

Наше вријеме на земљи је ограничено. Сваки тренутак јединствен је и непоновљив. Сутра није

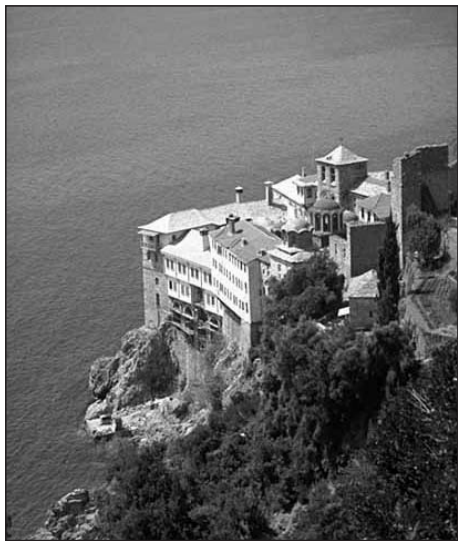

Једна средовјечна мајка рекла је: „Ја се само надам да ће моји нерви издржати, док ми муж не оде у пензију и дјеца не заснују свој дом. Живим за тај благословени дан, кад ћу се мало одморити“. Кад јој се муж пензионисао и дјеца поженила и поудала и почела да живе у својим кућама, ова иста мајка постала је несрећна

наше; данас јесте. Сад је вријеме да се сажалимо. Сад је вријеме да кажемо ријеч праштања - сад, прије него што нам вријеме истекне. Сад је најславнији период живота. Божје вријеме је увијек сада. „Сад је најпогодније вријеме“. Сад је вријеме покајања. Сад је вријеме да кажемо ДА Исусу као Господу. Сад је вријеме да вр-

шимо вољу Божју. Сад је вријеме да идемо за Исусом. Многе добре ствари сутра ће се учинити, али никад сутра учињене, јер сутра је увијек један дан унапријед...

„Ево, сад је најпогодније вријеме...“

Бог даје свакоме од нас само једну улогу на позорници живота. Обратимо пажњу на ове ријечи Етјена де Грилета:

*Кроз овај живої њроћи ћу
само једном,
ма које добро које могу
да учиним,
или ма коју љубазносї
коју могу да њокажем
ма ком ближњем сїворењу,
дај да сад учиним.
Да не одлажем
или занемарујем,
јер овај њуї нећу оїеї њроћи.*

О. Антоније Кониарис
„Омилије с једне
їправославне
їроїовједанице“

їревео:
їроїїојереј-сїаврофор
Славко Зорица

БРИГЕ

- Како је чудна и чудовишна тежња за земаљским успехом! За тим успехом се избежумљено јури. Чим се нађе, он одмах изгуби вредност и трагање започиње са новом снагом. Та се тежња ни са чим садашњим не задовољава: она живи само у будућности, жуди само за оним што нема. Предмети жеље маме срце тражитеља маштом и надом да ће бити задовољено: обманут и стално обмањиван, он све време земаљског живота јури за тим предметима, док га не задеси изненадна смрт. Како и чиме објаснити то трагање које је налик каквом нечовечном издајнику и влада свима, заводи све? У наше душе засађена је тежња ка бесконачним добрима. Али ми смо пали, и срце ослабљено падом у времену и на земљи тражи оно што постоји у вечности и на небу.

- Расејани живот, испуњен свакодневним бригама, једнако као и преједање и пијанчење, чини да човек отежа (Лк. 21,34). Такав човек прилепљен је за земљу и за-

узет само пролазним и сујетним; служење Богу за расејаног човека постаје споредна ствар; и сама помисао на то њему је сурова, мрачна и неиздржљиво тешка.

- Кућни и домаћи послови веома су корисни: удаљавају од доконости и олакшавају уму његову невидљиву борбу. Борба без таквих послова узводи у силни подвиг, који је дозвољен само ономе ко је на тај подвиг принуђен околностима, или га је Бог ту довео. Разборитост захтева да се не ступа у борбу која превазилази снаге, напротив, треба је олакшати.

- Са вером се предај вољи Божијој, не одбацујући делатну бригу о себи, него умишљену. Када дођу такве бриге, много је боље обраћати се Богу молитвом за себе, него се поуздати у прављење различитих планова који су увек неоствариви.

Свети Игњатије
Брјанчанинов
„Енциклопедија
їправославної
духовної живоїи“

Благовешћенски скиї у Крушчању - Ваџан

О ПОСТУ И ПРИЧЕШЋИВАЊУ

Шта за духовни живот хришћанина значи св. Причешће јасно је из те речи самога Господа: „Ја сам живи Хлеб који је сишао с неба. Ко једе од овога Хлеба живеће вечно... Ако не једете Тела Сина Човечијег и не пијете Крви Његове, живота нећете имати у себи. Ко једе Тело моје и пије Крв моју има живот вечни и ја ћу га васкрснути у последњи дан. Јер је моје Тело право јело и Крв је моја право пиће.“ Из потпуне вере у ове речи Господње, први хришћани су журили св. Причешћу не по неком наређењу, него непосредно из осећања да без Њега не могу духовно живети, управо онако као што човек не дише по наређењу, него спонтано, осећајући да се без ваздуха гуши и да умире. Одлазили су свагда недељом и празником на св. Литургију, и на ђаконов позив - „Са страхом Божијим и вером приступите!“ сви су у реду, прилазили и причешћивали се. Они су притом потпуно осећали да приступају најдубљој тајни наше вере и највећем дару Божијег милосрђа, па су се трудили да Свесветом и Пречистом Богу, у св. Причешћу, прилазе у чистоти и светлости срца и душе. Звали су се „свети“ и заиста су били свети; чували су се од сваког греха, јер су знали да „ко чини грех, роб је греху“, да грех окреће човека на правац који води супротно од Бога, прља душу и чини је неспособном за св. Причешће. Онај ко би ипак пао у грех, одмах се дизао, исповешћу чистио душу од њега да не би у нечистоти примио св.

Причешће: „Јер, који недостојно једе и пије (Хлеб и Чашу Господњу) суд себи једе и пије, не разликујући Тела и Крви Господње.“ У исто време, хришћани су свето држали и установу поста, знајући да је пост божанска установа, јер је још у Старом Завету Бог наре-

дио пост као „наредбу вечну“. У Новом Завету је сам Господ Исус Христос постио и рекао да ће Његови ученици постити. Постили су и апостоли и сви свети. Пост су држали у одређено време ради потребе поста, а причешћивали се ради потребе причешћа стално, како за време поста тако и за време мрса; у посту се постило и причешћивало, у мрсу се мрсило и причешћивало, онако као што данас чине свештеници. Првобитно није било неке посебне припреме за Причешће, нити је пост сматран за једно од средстава припреме за њега. За причешће се припремало целокупним живо-

том, држањем свих Божијих заповести и чувањем од сваког греха.

Тако су поступали и свештеници и верници у Хришћанској Цркви за читаво време прогона, за првих 300 година, док су у њу ступали само они који су из чврсте вере у Царство небесно били спремни на све тешкоће да би га задобили. Морални живот хришћана тада је био на великој висини. Но, када је дошла слобода под царем Константином, 313. године, Цркви су почели прилазити и они који у њој нису тражили и нашли „благо скривено у пољу“ и који нису били спремни да све даду да би купили то поље... Стога се ниво моралног живота хришћана у многоме снижава. Светом Причешћу многи приступају и тада редовно, али без озбиљног старања да за Њега буду што достојнији. Други пак почињу свој редован прилазак св. Чаши да одлажу, са изговором да желе да се што боље припреме. Али борбу за очишћење своје душе нису водили стално, него повремено, само неколико дана пре Причешћа. Но, и то им је падало тешко, па су све чешће одлагали припрему и само причешћивање, док нису спали на то да се причешћују само четири пута годишње или још ређе.

Због оних првих, Црква је, по речима св. Јована Златоуста, и установила 40-дневни пост пред Васкрс: „Приметивши штету која долази од немарног поступања, Оци одредише 40 дана... да бисмо сви ми, очистивши се пажљиво у ове дане молитвама, милостињом, постом, свеноћним бдењем, сузама, тако приступили св. При-

чешћу чисте савести, колико је то могуће.“ Оне друге пак св. отац опомиње да се морају трудити не повремено, пред само Причешће, него да им ваља да стално живе тако да му чисте савести могу редовно приступати. На питање „којима треба дати за право, онима који се ретко причешћују, или онима који то чине често“, он одговара: „Ни једнима ни другима, него онима који се причешћују са чистом савешћу, чистим срцем и беспрекорним животом. Такви нека приступају свагда. А који нису такви - ниједанпут. Зато што они на себе навлаче суд, осуду, казну и муке“.

Но од свих средстава чишћења душе за овај најприснији сусрет и за сједињење са Господом, о примању Његовог тела и Крви, у свести нашег народа дошло се дотле да се у телесном посту види све и сва. Многи од свештеника поставиће пред Причешће верном само једно питање: „Јеси ли постио?“ и, кад чују потврдан одговор, рећи ће: Приступи! Као да је то једино важно, а све друго небитно, и то - да ли овај зна чему приступа и зашто, и то - зна ли Символ вере и основне молитве, и да су му уста и језик чисти од лажи, псовки и ружних речи, и да можда нису блудници; а ако је у питању жена, да није можда сујеверна, да не иде врачарама и гатарама, да не носи какве амајлије, или да, можда не врши побачај... А о интересовању свештеника за редовну молитву, читање Св. Писма и богومислије онога ко жели да се причести, и да не говоримо.

Против оваквог механичког приступа св. Причешћу, у право-

славном свету свештеници - пастири интензивно настоје на томе да се верни што чешће, по могућству на свакој Литургији причешћују, спремајући се за то сталним бдењем над својом душом. Познајући добро духовно стање сваког појединачног члана своје пастве, једнима саветују да се причешћују више пута у току поста, другима да то чине и у време мрса, при чему неким седам дана, а неким да се причешћују стално и без поста...

Неоспорно је да и схватање наших верних треба уздизати у правцу редовног приступања св. Тајни Причешћа, али под условом да стално бдију над чистотом своје душе, над држањем духовног поста, чувањем срца, очију, ушију и свију чула од свега грешног, а не само држањем телесног поста и то само недељу дана пред Причешће. Значи, треба се чувати сваке крајности и једностраности.

*Блаженојочивши
йаѿријарх срѿски
Павле*

БОГОПОЗНАЊЕ

Ко је спознао да се људски род налази у палом стању, да је земља место нашег изгнанства, наша тамница, где проведемо кратко време па излазимо да бисмо добили или вечно блаженство или вечну казну, тај је свакако спознао и то да је једино уточиште човеково на земљи Христос, Спаситељ изгубљених. Сходно томе, једино непроцењиво благо човеково на земљи је - познање Христа и усвајање од стране Христа. Хоће ли онај ко жели да стекне то благо хтети да задобије и привремене насладе? Напротив - избегаваће их, чувајући се да га не одвуку. Биће задовољан не само оним што је неопходно, него и сиромаштвом. А задовољан човек је богатији од богатих!

Браћо, ми смо у овај свет ступили наги; одлазећи из њега, оставићемо и наша тела. Зашто да тражимо пропадљиво имање? Зашто да тражимо оно што ћемо свакако морати да оставимо? Немојмо губити драгоцену време на пропадљиве ствари, како не бисмо изгубили наше једино благо - Христа. Ка Њему устремимо и ум и срце; будимо задовољни својом храном и одећом; не допустимо себи неумерене прохтеве, да они мало помало не би привукли нашу љубав и лишили нас Христа.

*Свѣѿи Иѣнаѿије
Брјанчанинов
„Енциклопѣдија
ѿправославноѿ
духовноѿ живоѿиѿ“*

О ПОКАЈАЊУ

Господ, Који је сишао из Очевог наручја и за нас постао пут спасења, Својим блаженим и божанственим гласом учи нас покајању, говорећи: Нисам дошао да зовем праведнике но грешнике на покајање (Мт. 9, 13) и Не требају здрави лекара него болесни (Лк. 5, 31). Кад бих ти ја то рекао, могао би и да ме не послушаш. Међутим, ако то говори Сам Господ, зашто онда то запостављаш, и биваш немаран према свом животу? Ако си свестан да се у твојој унутрашњости налази рана дела и помисли, зашто си немаран према својим скривеним ранама? Зашто се плашиш Лекара? Он није суров и немилосрдан, и састрадава са тобом. Он не користи нити гвозђе, нити јаке лекове, нити спаљивање рана. Он исцељује једино речју. Ако хоћеш да Му приступиш, Он је преиспуњен добротом и милосрђем. Он је ради тебе дошао из Очевог наручја. Због тебе се оваплотио, да би Му ти без страха приступао. Због тебе је постао човек, да би исцелио твоје тешке ране. Он те с великом љубављу и са сваком благошћу призива к Себи.

Приступи, грешнице, и исцели се без напора. Збаци са себе бремене грехова, принеси молитву и покваси сузама загнојену рану. Наиме, овај небески Лекар, будући да је благ, сузама и уздасима исцељује ране. Приступи, грешнице, добром Лекару, и принеси му сузе које су најбољи лек, јер је и небеском Лекару угодно да свако самога себе исцељује и спасава сопственим сузама. За дејствовање овог лека није потребно дуго време: он није такав да постепено затвара рану, него те одмах исцељује. Лекар очекује да види твоје сузе. Приступи, не плаши се. Покажи Му рану, а истовремено покажи и лек - сузе и уздахе.

Ево, отворене су двери покајања. Потруди се, грешнице, да уђеш, пре него што се затворе. Он не даје времена твом немару: ни саме двери, када

виде да си немаран, неће чекати да прође твоја небрига. Зашто ненавидиш сопствени живот, грешнице? Шта је вредније од твоје душе, човече? Ти си је, грешнице, запоставио. Ти не знаш, љубљени, у који ће час небески Лекар заповедити да се затворе двери Његовог исцелења. Приступи, молим те, и потруди се да се исцелиш. Он жели да твојим покајањем обрадује небеске војске. Сунце је већ достигло вечерњи час, и само због тебе оклева, како би и ти дошао у обитељ.

Хоћеш ли дуго трпети свог нечистог непријатеља, бестидно извршавајући његову вољу? Он жели да те баци у огањ. Ето о чему се он брине! Ето шта је његов дар онима, који га љубе! Он свагда војује са свим људима, нападајући их рђавим и нечистим жељама, и он, нечисти, оне што му се покоре доводи до очајања, чини да буду каменосрдни и да им пресуше сузе, како грешник не би досегао скрушеност. Свим силама бежи од њега, човече! Потхрањуј ненавист и мрскост према ономе, што је њему угодно. Прогони злобнога ненавишћу и бежи од лукавага, јер је он човекоубица од почетка и до краја (Јн. 8, 44). Бежи од њега, човече, да те не би погубио.

Послушај, љубљени, блажени глас, који ти свакодневно говори: Ходите к Мени сви који сте уморни и натоварени и ја ћу вас одморити. Узмите јарам Мој на себе и научите се, јер сам Ја безмолван, кротак, милостив и смирен срцем, и наћи ћете покој душама вашим (Мт. 11, 28-29). Он ти благовести спокојство и из дана у дан обећава живот. Приступи, не плаши се. Владика је благ, и ништа Му није потребно. Он не захтева обвезницу за све грехове. Он је уточиште од свакога зла; исцељује ране и, будући благ, изобилно дарује живот. С радошћу прихвата оне, који падају пред Њега, јер је Он велики Бог и прозира све наше помисли и, ако Му неко приступа због исцелења, види срце и сву

његову усрдност. Када онај што приступа води непоколебљив, благочестив живот, онда Сам благи Бог, по Својој благодати, учини да Га одмах нађе онај што за Њим трага: и пре него што човек погледа према Богу, Он му каже: „Овде сам!“ И пре него што Му се приближи, Он отвара ризницу пред оним што тражи. Пре него што пролије сузе, Он пред њега излива блага. Пре него што то затражи, Он се мири с њим. Пре него што се помоли, бива удостојен Његове милости, јер то захтева и хоће љубав Божија. Не оклева да саслуша оне који уистину приступају Богу. Не прекореваш срећника који Му је опет приступио: „Зашто си тако дуго служио непријатеља и презирао Мене, Владика?“ Владика не испитује колико је времена протекло, и мотри само на покајање, сузе и уздахе онога што Му је приступио, јер Он, као Бог и наш Створитељ поседује предзнање. Истог тренутка опрашта све грехове, све погрешке у мислима и делима, и говори да му донесу прву одежду и прстен на десну руку, и свим аангелима заповеда да се радују налажењу те душе грешника.

Блажени смо сви ми, људи; наш Владика је кротак, незлопамтив, благ, великодушан, милосрдан, дуготрпелив и сваки пут опрашта наша сагрешења, само ако ми то хоћемо.

Приступите, дакле, и помолићемо се, док је још томе време. Овде, док смо још у овом животу, свагда можемо да умилистивимо Бога. Није нам тешко да задобијемо опроштај, да благовремено покуцамо на врата Његовог милосрђа. Пролићемо сузе, док је још време за прихватање суза, да не бисмо онда, кад одемо у тамошњи век, бескорисно плакали, јер нам тамо сузе ништа не вреде.

*Свети Јефрем Сирин
из књиге
„Огњени сѣуб“*

ЧУДЕСА

Страшна је несрећа одсуство истинског Богопознања у човеку: он дела ђавоља прима као дела Божија.

Уочи другог доласка Христовог, када хришћанство, духовно знање и расуђивање до крајности пресахну међу људима, појавиће се лажни христоси и лажни пророци, и показаће знаке велике и чудеса да би преварили, ако буде могуће, и изабране (Мт. 24,24). Нарочито ће сам антихрист обилно да точи чудеса, да поражава и задовољава њима телесно мудровање и неукост. Он ће им дати знамење са небеса које траже и ишчекују. Његов долазак, вели свети апостол Павле, збиће се по дејству сатанину са сваком силом и знацима и чудесима лажним, и са сваком преваром неправде међу онима који пропадају, зато што не примише љубав истине да би се спасили (2. Сол. 2,6-10). Незнање и телесно мудровање, када виде та чудеса, никако се неће зауставити да би поразмислили: одмах ће их прихватити због сродности свога духа са њиховим у својој заслепљености дејство сатане ће признати и исповедити као највећу пројаву силе Божије. Антихрист ће бити примљен врло журно и непромишљено. Људи неће схватити да његова чудеса немају никакав добар, разуман циљ и никакво одређено значење, да су туђа истини, преиспуњена лажима, да представљају чудовишну, свезлобну и бесмислену глуму, која покушава да задиви, доведе у недоумицу и самозаборава, да превари, обмане, привуче привидом раскошног али испразног и глупог утиска који оставља.

Није чудно што ће одступници од хришћанства антихристова чудеса да приме без противречења и

са одушевљењем, јер они су непријатељи истине, непријатељи Бога: на време ступивши у општење са сатаном по духу, они су себе припремили за отворено и делатно примање посланика и оруђа сатане, његовог учења и свих његових дела. Дубоку пажњу и сузе заслужује то што ће антихристова чудеса и дела довести у недоумицу и саме изабранике Божије. Узрок силног утицаја антихристовог на људе састојаће се у његовој адској покварености и лицемерју, којима ће се вешто прикрити најужасније зло у његовој необузданој и бестидној дрскости, уз најобилније садејство палих духова, и на крају у способности чињења чудеса, макар и лажних, али задивљујућих. Људска уобразиља није у стању да себи представи таквог злочинца какав ће бити антихрист; људском срцу, чак и изопаченом, није својствено да поверује да би зло могло да достигне такав степен, какав ће достићи у антихристу. Он ће раструбити о себи, као што су то чиниле његове претече и праслике, назваће се проповедником и обновитељем истинског Богопознања; они који не схватају хришћанство, видеће у њему представника и поборника истинске религије и придружиће му се. Он ће загрмети, назваће себе обећаним Месијом: васпитаници телесног мудровања дочекиваће га са клицањем; видевши његову славу, моћ, генијалне способности и најшири развој, прогласиће га за бога, поставиће његови следбеници. Антихрист ће се показати као кротак, милостив, испуњен љубављу и сваком врлином; њега ће признати као таквога и покориће му се због његове узвишене добродетељи они који палу људску правду

сматрају за правду, и нису је се одрекли ради правде Јеванђеља. Антихрист ће људском роду да понуди успостављање највећег земаљског благостања, понудиће почаст, богатство, раскош, телесне удобности и насладе; они који траже земаљско прихватиће антихриста и назваће га својим владиком. Антихрист ће пред људским родом, попут заводљивих позоришних представа, открити призоре задивљујућих чудеса, необјашњивих за савремену науку. Језивошћу и дивотом својих чудеса он ће изазвати страх, задовољиће неразумну љубопитљивост и грубо незнање, задовољиће људску сујету и гордост, задовољиће телесно мудровање, сујеверје, довешће у недоумицу људску ученост; сви људи који се руководе светлошћу своје пале природе, који су се отуђили од руковођења светлошћу Божијом, биће наведени на покорност лукавосте (Отк. 13,8).

Знамења антихриста јављаће се првенствено у ваздушном простору: сатана првенствено господари у тој области (Еф. 2,2; 6,12). Знамења ће деловати понајвише на чуло вида, очаравајући га и обмањујући. Свети Јован Богослов, сазерцавајући у откривењу догађаје у свету, каже да ће антихрист чинити велика дела, да ће учинити да и огањ са небеса силази на земљу пред људе. На то знамење Свето Писмо указује као на највеће знамење антихристово, а место тог знамења је ваздух: то ће бити величанствен и страшан призор. Знамења антихристова допуниће дејство његовог лукавог понашања: уловиће већину људи да га следе. Противници антихриста биће сматрани за бунтовнике, непријатеље друштвеног добра и поретка, биће подвргнути батинању и казнама. Лукави духови, разаслани по васељени,

подстицаће у људима опште, највише мишљење о антихристу, опште усхићење, неодољиву привлачност к њему. Свето Писмо је у многим цртама предсказало сву тежину последњег гоњења хришћанства и суровост гонилаца. Као одлучујућа и одређујућа црта служи назив који Свето Писмо даје том ужасном човеку: звер (Отк. 13,1), док је пали анђео назван аждајом (Пост. 3,1; Отк. 12,3). Оба назива тачно изражавају карактер непријатеља Божијих. Један делује више тајно, а други више јавно; али звери, која је слична свим зверима и сједињује у себи њихову разнолику окрутност, аждаја даје силу своју и престо свој и власт велику (Отк. 13,2). Настаће страшно искушење за свете Божије: лукавство, лицемерје и чудеса гонилаца појачаваће се како би их преварили и обманули; фино смишљени и лукаво прикривени притисци и прогони, као и неограничена власт мучитеља довешће их у веома тежак положај; мали број њих изгледаће ништавно у поређењу са читавим људским родом, што ће њихово мишљење чинити сасвим неважним; њихова ће судбина бити општи презир, мржња, клевете, прогони и насилна смрт. Само уз нарочиту помоћ благодати Божије и под њеним руководством, изабрани Божији моћи ће да се супротставе непријатељу Божијем, да пред њим и пред људима исповеде Господа Исуса.

...Уочи Другог доласка Христовог биће знаци на сунцу и месецу и звездама, и ужас од хуке морске и валова (Лк. 21,25). Како та знамења разликовати од антихристових, јер ће и он дати знамења на сунцу, месецу, звездама и у ваздуху? Прва знамења биће истинска, чиме се у потпуности разликују од антихристових, јер су његова заправо појаве које обмању-

ју чула. Знамења антихриста чиниће антихрист и његови апостоли. Знаци на сунцу и месецу и звездама весници доласка Христовог - појављују се сами од себе, без икаквог посредовања. Небеска светила испуњавају своје назначење, са којим су, по заповести Творца, заблистала на небу. Она су то назначење већ испуњавала: преко чудесне звезде приликом рођења Христовог, или приликом распећа Богочовека, када се сунце у подне прекрило тамним покровом мрака. Свети јеванђелист Матеј каже да ће кад мине патња коју је произвела владавина антихриста, одмах наступити долазак Христов, и да ће почети одатле што ће се сунце помрачити, и месец неће дати светлости своје и звезде ће пасти са неба. Та светила ће остати на својим местима, примећује Теофилакт Охридски, али ће се помрачити и људском погледу чиниће се да су ишчезла са небеског свода због обиља небеске светлости којом ће се озарити свет, спреман да дочека Господа у слави Његовој.

Учење о чудесима и знамењима које смо овде изложили, усуђујемо се да назовемо учењем свете Православне Цркве, учењем њених Светих Отаца. Суштинска потреба за тачним и по могућству детаљним излагањем тога учења је очигледна. Истинска знамења потпомагала су истинско Богопознање и спасење које оно пружа; лажна знамења потпомагала су заблуде и погибао коју оне доносе. Дејство знамења која ће савршити антихрист биће нарочито широко и силно, и завешће несрећне људе да посланика сатане приме као Бога. С друге стране, благочестиво сазерцавање чудеса која је савршио Господ наш Исус Христос је поучно, утешно и спасоносно за душу. Каква света једноставност у њима! Како је по-

средством њих Богопознање постајало лако за све људе! Каква благодот у њима, какво смирење! Каква необорива сила убеђења! Сазерцавање чудеса Христових узводи нас ка Речи, Која је - Бог... Знамења која су обавила своју службу, оставила су поприште служења, препустивши деловање суштинском Делатнику - Речи, Која је делатна и остаће делатна до краја света, као што је Сама и објавила за Себе: Ево, Ја Сам са вама у све дане до свршетка века (Мт. 28,20). Након што је посвуда престало савршавање знамења, којима је била праћена сетва хришћанства кроз проповед апостола и равноапостолних мужева, знамења су на појединим местима савршавали изабрани сасуди Духа Светог. Временом, са постепеним слабењем хришћанства и опадањем узвишеног хришћанског морала, било је све мање знаменитих мужева. На крају, они су потпуно ишчезли, док су људи изгубивши побожност и поштовање према свакој светињи, изгубивши смирење, али сматрајући себе недостојнима не само да савршавају знамења, него и да их виде жедни чудеса више него икада раније. Ми се постепено приближавамо оном времену када треба да се открије широка позорница многобројних и задивљујућих лажних чудеса, која ће у пропаст да одвуку оне несрећне васпитанике телесног мудровања, који ће тим чудесима бити заведени и обманути.

Оживљавање душе Речју Божијом производи живу веру у Христа. Жива вера као да види Христа (Јевр. 11,27). Пред њеним погледима хришћанство, остајући тајна, постаје откривено; остајући недокучиво, оно постаје јасно и схватљиво, а не више закривено оном густом и непрозирном завесом којом је заклоњено од

О ЕВЛОГИЈУ ПРЕЗВИТЕРУ

мртве вере. Њему више нису потребна знамења, јер је потпуно задовољно знамењима Христовим и највећим од њих, круном знамења, Речју Његовом. Жеља да се виде знамења служи као показатељ неверовања, и знамења су дата неверовању како би га обратила у веру. Приљубимо се уз Реч Божију читавом својом душом, сјединимо се са њом у један дух, и знамења антихриста неће више чак ни привлачити нашу пажњу. Са пренебрегавањем и презиром према њима ми ћемо одвратити од њих наше погледе, као од демонске позорнице, као од дела избеумљених непријатеља Божијих, као од наругивања Богу, од смртоносног отрова и заразе. Запамтимо следећу нарочито важну констатацију, извучену из опита подвижничке делатности. Све демонске појаве имају ту особину, да је чак и најмање обраћање пажње на њих опасно; сама таква пажња, допуштена без икаквог саосећања са појавом, може да остави најштетнији утисак и да донесе тешко искушење.

...Богопознање, жива вера, благодатна смиреност, чиста молитва - припадају духовном разуму; они су његови саставни делови. Напротив, непознавање Бога, неверовање, заслепљеност духа, гордост, самоувереност и умишљеност - својствени су телесном мудровању. Не познајући Бога, не прихватајући и не разумевајући средства која Бог нуди за задобијање Богопознања, то мудровање изналази сопствени, погрешни и за душу погубни пут за достизање Богопознања, сходно свом општем расположењу: оно тражи знамење са небеса.

*Свети Игњатије
Бријанчинов
„Енциклопедија
православног
духовног живота“*

Био је у блаженог Јована епископа ученик, некакав Евлогије који беше презвитер и велики подвижник, и који је јео сваки други дан, а много пута је свој пост продужавао и на целу седмицу, једући само хлеб и со, те је због тога био слављен од људи. И

посети он једном аву Јосифа у Панафту, очекујући да види код њега некакав већи подвиг. А старац, примивши га са радошћу, да би га угостио понуди му све што је

имао. Али Евлогијеви ученици рекоше:

-Свештеник не једе ништа осим хлеба и соли.

А ава Јосиф је ћутке јео. И пошто су провели тамо три дана, ни су их чули да поју или да се моле; јер је њихов подвиг био скривен. Те они оду одатле не стекавши духовне користи. А догоди се, по промислу Божијем, да се спусти магла, те они, пошто залутају, буду принуђени да се поново врате код старца. И пре него што покуцају, зачују појање, па после дугог чекања, поново покуцају. А ови унутра, прекинувши појање, дочекају их са радошћу. Пошто беше велика врелина, Евлогијеви ученици напуне суд водом и дају му да пије; али то беше помешана, морска и речна вода, те он не могаše пити. А када се поврати, он паде пред старца желећи да разуме његово владање, и рече:

- Шта је то, аво? Најпре нисте појали, а сада, по нашем одласку, појете, а суд који сам сада узео, нађох да је пун слане воде?

Старац му вели:

- Брат је расејан, па је грешком усую морску воду.

Но Евлогије стаде да га преклиње, желећи да сазна истину. А старац му рече:

- Она мала чаша вина је за заједничку трпезу. А ова вода овде је она коју братија увек пије.

И поучи га старац како да разлучује помисли и одстрани од њега све што је људско. Те он поста не снисходљив и убудуће је јео све што му је понуђено, и научио је да се подвизава у тајности; па рече старцу:

- Заиста је истинит ваш подвиг.

*Из Светиоџорског
Сћаречника*

ЧУДНИ СУ ПУТЕВИ ГОСПОДЊИ

(наставак са 19. стране)

– Ви дефинитивно знате о томе више него ја, просветлите ме мало – рече Никола.

Тета Софија се потруди да му то објасни у свјетлу јеванђелске истине.

– Није случајно што данас на сваком телевизијском програму има толико астролога, видовњака, мађионичара... Пропаганда астрологије, као и остале магије, има строго одређену улогу и следи свој циљ – астрологија и магија треба да буду још једно средство формирања људи у нехришћанском, демонском духу.

На помињање ових демона, Никола се за часак врати у ону ноћ кад су га страшна бића посјетила, кад су говорила да је он њихов син и кад су га подсјетила на његова зла дјела. Па, увидјевши сад неку везу, напрегну се да што пажљивије саслуша тета Софију која је причала:

– Наступила је инвазија окултизма на савремени свет, жестока борба за овладавање умовима и срцима људским, која се одвија на раније припремљеној подлози безбожничтва. Најпре су непријатељи Христови (у овом случају атеисти комунисти (прим. аут.)) из људских душа свесно и намерно истргнули Христа, прогонили, протеривали и кажњавали верне. Веру су исмејавали, храмове рушили, хришћанске књиге забрањивали и палили. Не без разлога, тога је највише било код нас и у Русији. Празнину створену у људским душама настојали су да попуне атеистичким бунцањима и материјалистичким будалаштинама. И многи су под притиском свога васпитања ове примили и почели њима да живе. Последње, рецимо, две деценије безумље ових идеја постало је очигледно свима. Савремени човек гладан је духовног живота, а исти непријатељ који је до јуче вели-

чао атеизам и комунизам сада већ предлаже нову духовну храну – окултизам. Ненаоружан православном вером, познавањем Светог писма и пророчанстава духоносаца о будућности света и доласку Антихриста, савремени човек није у стању да правилно процени окултна учења, која му се нуде. Гладан духовне хране, он ће без размишљања прогутати сваки мистични отров који му сервирају одређене снаге. Тим снагама (које ћемо до краја књиге боље упознати, а које стоје и иза описаних семинара (прим. аут.)) неопходно је створити такво расположење и дух код људи који ће олакшати долазак лажног месије Антихриста, који ће покушати, како је и предсказано у *Откривењу Јовановом*, да уништи хришћанство и установи „нови тип религије“ која ће се састојати у поклоњењу њему – Антихристу – тета Софија направи паузу и оде до судопере, те отпи неколико гутљаја воде.

– Али како објаснити способност астролога и општих хороскопа да вам погоде нешто? – упита Никола.

– Једноставно – настави тета Софија. – Пали ангели, демонске силе, са којима они, свесно или несвесно, улазе у духовно општење, на основу своје некадашње припадности разним чиновима ангелске јерархије, у одређеном степену посвећени су у тајне битија. Ова знања су они сачували и после пада. Услед тога, демони покушавају да потчине себи човека и вежу његову пажњу за себе, откривајући му нека „тајна“ знања и обдарајући га натприродним способностима. Овладавши тим тајним магијским знањима, човек постаје способан да делује на природне стихије и људе који га окружују, но тиме у потпуности постаје роб нечистих духова, од којих је ове дарове примио. Толико што се тиче неког дубљег задирања у астрологију и окултно, а та хороскопска прогноза по штампи је потпуна бесмислица.

– Тета Софија, пре месец дана сигурно не бих могао прихватити то о чему говорите, али сада мислим да ћу се још позабавити тиме – рече, па још примијети: – Значи, црква и астрологија су у супротним таборима.

– Наравно, кроз целу историју, као што су и зло и добро супротстављени. Још је, преко Мојсија, у Старом завету Бог забрањивао свако бањење враџбинама:

Не обраћајте се врачарима и ђаџарима, нијих их њијатајте, да се не скврњиће о њих. Ја сам Господ Бог ваш... А ко се обрати врачарима и ђаџарима да чини њрељубу (отпада од Бога) са њима, окренућу Лице своје насупрот њему, и испријебићу га из народа његова (3 Мојс. 19,31; 20,6) или:

Нека се не нађе у њебе... њпрорицајте, ни који ђаџа њо звијездама, ни који ђаџа њо њијницама, ни урочник, ни бајач, ни који се дођовара са злијем духовима, ни ојсенар, ни који њијта мрјиве. Јер је ђад њред Господом ко ђод њако чини.

А велики пророк Исаија, предсказујући пропаст Вавилону због његова безбоштва, говори: *Сјани сада с врачанем својим и с мношћивом чини својих, око којих си се њрудила од младости своје, не би ли се њомошла, не би ли се окријепила. Уморила си се од мноштва намјера својих, нека сјану сада звјездари, који ђледају звијезде, који њпроричу свакога мјесеца, и нека ње сачувају од онога њијо ће доћи на ње. Гле, они су као њлева, ођањ ће их сјалићти, ни сами себе неће избавићти из њламена (Иса. 47,12-14).*

Видиш ли, мило дете, како и данас, након неколико хиљада година, ђаво хвата неразумне људе у исте замке. А ми, глупави, поред толико примера на којима се можемо научити, опет срљамо као опчињени у власти-ту пропаст.

– Значи, и наш би народ могла снаћи велика несрећа, и ми смо отпали

од Бога и чинимо свако зло пред њим.

– Кад би Бог судио по правди, а не по љубави и милости, давно би нас избрисао са лица земље. Али смо заиста ниско пали. Досегли смо, тј. превазишли смо стање човечанства пред велики потоп, до којег је дошло зато што се човек, услед општења са нечистим духовима и коришћења њихових дарова – магије, врачања, блуда, астрологије – коначно развратио, тј. потпуно отпао од Бога и показао се неспособним да испуњава онај задатак ради којег је био створен – није више могао да себе остварује у добру, љубави и истини, усходећи лествицом духовног развитка ка коначном уподобљењу Богу. Његово даље постојање постало је – бесмислено – заврши жена.

– Као да сам ја раније био потпуно глув за сваки наш разговор – примијети Никола, а тета Софија рече:

– Човек јасније може да види временски живот ако га погледа са узвишења које узводи ка вечности. Ко правилно схвата Христову науку, лако разумева оно што се дешава у човеку и у свету. Онај ко гледа са брда види јасно шта се дешава у долини, а онај што је на дну бунара ископаног у долини – шта види?

Овим му је покушала објаснити како је све што му је причала, у ствари, дар од Христа и да без Њега не би ништа ни знала ни разумјела, већ би само могла измишљати теорије и причати бесмислице са дна бунара – попут многих.

– Него, опрости ми, дете, брбљивој, ти си хтео да питаш нешто о исповести.

– Јесам, хтео сам да сазнам мало више о томе, ја, у ствари, немам никакву представу о том чину – рече Никола, надајући се да га неће питати откуд му таква интересовања од једном.

– Исповест је света тајна која нам је неопходна за дело нашег спасења,

а самим тим и за успешну борбу против сатане и његових сила. Човек у исповести износи своја мрачна и зла дела, речи и унутрашње помисли на видело, обелодањује их и разобличава да би, уз садејство осталих светих тајни, одагнао зло из свог срца. Човека почињени греси муче и чине га неспокојним. Савест увек тражи прилику да опомене човека због зала његових, док се овај неразумно противи савести и труди се на све начине да је угуши. Зато човек, да би нашао души покоја, и овде и у вечности, мора да избаци сву прљавштину, гној и зло који су се у души наталожили, а то се, управо, одвија у чину исповедања сагрешења, јавних и тајних. Човека је стид да исповеди нека дела пред свештеником, али треба знати да се човек исповеда Богу, а да свештеник служи само као посредник. Бог ионако зна сва наша сагрешења и Он жели само да их ми кроз исповест признамо. Кроз исповест душа са себе збаци тешки греховни јарам и осети велико олакшање. А то је и неопходан услов да би се човек причестио.

– Је ли то оно жито што се даје некад у цркви? Мислим да сам гледао на телевизији – прекину је Никола својим очигледним непознавањем православне вјере – вјере у којој је рођен и крштен. Крштен, изгледа, више због обичаја.

– Мало си побркао лончиће – рече тета Софија уз благи осмијех. – Свето причешће јесте и страшна и дивна тајна примања Светог тела и Свете крви Христове на Светој литургији. Сигурно не знаш, али православна црква је једина црква од свих тзв. хришћанских цркви у којој се верни причешћују на такав начин. Током литургије вино и хлеб се освештавају и претварају у Христову крв и тело.

– Баш буквално претварају? – прекину је Никола.

– Телесним очима је то невидљиво, али након неког времена и живљења уз Христа, човек у себи позна-

је да је то истина, јер некад се човеку, још овде на земљи, дају чудновата и неисказана духовна искуства која му, као једно зрно соли, наговештавају шта га очекује у вечности.

– Колико је важно причешће? – упита Никола.

– Сам Христос је рекао: *Који једе моје њијело и њије моју крв има живој вјечни; и ја ћу га васкрснути у њосљедњи дан* (Јн. 6,54).

– И само се православни тако причешћују? – опет упита Никола.

– Само православни, али ни то није услов спасења, јер многи ову тајну схватају олако и причешћују се без неопходне припреме, духовне и телесне. Важно је да човек живи увек по Христовој науци и да воли Бога и ближње, да чини добро. Ништа не вреди човеку што је по рођењу православан, а не живи као хришћанин. Он ће још страшније бити осуђен на Страшном суду Христовом.

– Не бих вас више гњадио, али занима ме још само где се исповест врши, тек тако, ако ми некад дође? Да ли се улази у некакве кабине?

– Никакве кабине, то је код римокатолика. А пошто се никад до сада ниси исповедао, можда је боље да одеш до неког манастира и потражиш њиховог духовника, мало попричаш са њим, видиш шта ће он да ти каже. Ето, близу ти је манастир Светог Стефана, можда на пола сата вожње. Сваких мало аутобус полази са станице код Богословије.

Никола је брижно похранио све ове податке у своју тикву. Још је мало посједио код тета Софије. Вративши се кући, опет је читао ону малу књижицу. Размишљао је о исповијести.

(наставак у следећем броју)

КАКО ЋЕШ УПРАВЉАТИ ЈЕЗИКОМ

Неопходно је знати како треба управљати језиком и обуздавати га. Покретач језика је срце. Чиме је пуно срце, то се излива преко језика. Али и обратно, оно што се преко језика излило, јаче и дубље се усађује у срце.

Добра осећања су ђутљива, а самољубива желе да буду објављена. Многоговорљивост у већини случајева долази из неке горде самоуверености. Уображавајући да много знамо и да је наше мишљење о нечему тачно, осећамо несавладиву потребу да нашироко и надугачко, с многим понављањима предамо то мишљење и другим, намећући им се нетражени за учитеље, верујући да учимо оне који често знају ствари далеко боље него ми.

Ово што смо рекли односи се бар на случајеве када је оно о чему се говори колико толико достојно пажње. У већини пак случајева многоговорљивост је исто што и празно причање и нема речи којима би се исказало каква све зла од те рђаве навике долазе. Многоговорљивост отвара врата душе кроз која одилазе срдачна топлина а тим више то чине празни разговори. Они одвлаче човекову пажњу од њега самог и у срцу, на које се не пази, почињу се поткрадати страсна осећања и жеље. По који пут то бива у толикој мери да кад се празни разговори заврше, у срцу се нађе не само пристанак него и одлука да се приступи страсним делима.

Празни разговори су врата за осуђивање и клевећење, разносачи разних вести и мишљења, сејачи неслоге и раздора. Они убијају жељу за духовним радом и скоро увек служе као завеса онде где стварно знање недостаје. После многог говорења, када дим самозадовољства прође, увек остане у души неко осећање туге и лениности. Није ли то сведочанство да душа и нехотице осећа да је покрадена?

Желећи да покаже да је човеку који много говори тешко д с еуздржи од некорисног, грешног и штетног, апостол Јаков је рекао да је уздржање је-

зика особина само савршених људи: Ко у ријечи не погјешује, онај је савршен човјек, може зауздати и све тијело (Јак. 3, 2).

Када човек почне да говори за своје задовољство, он се занесе речима и постане сличан незаузданом коњу, те говори не само оно што је добро и пријатно него и оно што је рђаво и непријатно. Зато апостол и назива језик немирним злом пуним једа смртоноснога (Јак. 3, 8). Слично је у старини и Соломон рекао: У многим ријечима не бива без гријеха (Прич. 10, 19). Ми с Проповедником мислимо да ко много говори тај показује своје безумље, јер обично само луди много говоре (Књ. Пр. 10, 14).

Не упуштај се у дуге разговоре с оним ко те нерадо слуша, да му не би постао мрзак, као што је написано: Ко много говори биће омрзнут (Сирах. 20, 8).

Чувај се да говориш сурово и високим тоном, јер је и једно и друго мрско и ствара уверење да си врло сујетан и да јако високо мислиш о себи.

Не говори о себи, о својим делима и својим сродницима, изузев случајева када је то неопходно, но и тада говори што је могуће краће и брже.

Када видиш да неки много говоре о себи приморавај себе да их не подражаваш, чак и када ти се њихове речи учине смирене и пуне самоукоревања.

Када је потребно да говориш о свом ближњем и о његовим делима, не устручавај се, али ипак говори колико је могуће краће, чак и онда када је потребно говорити ради његовог добра.

Када говориш, говори о Богу, особито о Његовој љубави и доброти, али говори са страхом и пазом да не погрешиш и кажеш о Божанству нешто што те ће збунити проста срца оних који слушају. Зато радије слушај друге када о томе говоре и чувај њихове речи у срцу.

А када се говори о нечем другом, онда нека глас допире само до твога слуха, а ум нека буде

везан с Богом. Чак и када је неопходно саслушати некога да би разумео о чему се ради и да би одговорио, не заборављај ни тада да између речи које слушаш и говориш, нађеш времена да подигнеш ум Богу и да мислиш о томе како Он не скида Своје око с тебе и види шта господари у твојим мислима, речима и делима.

Када је потребно да говориш, добро размисли шта хоћеш да кажеш пре него што реч пређе преко твога језика. Увидећеш да је боље да много што од тога и не изађе из твојих уста. Знај, при томе, да и оно што ти изгледа добро, боље је да буде сахрањено у гробу ћутања. Ако то одмах не увидиш, увидећеш свакако кад говор завршиш.

Ћутање је велика снага у духовној борби и залог победе. Оно је драго ономе ко се не узда у себе него у Бога. Оно је чувар молитве, помоћник при веежбању у врлинама и знак мудрости. Св. Исак вели: „Уздржавање језика не само да помаже уму да се уздиже Богу, него даје човеку и у спољашњим, телесним делима велику помоћ и снагу“. На другом месту исти свети отац овако хвали ћутање: „Када на једну страну ставиш сва дела подвижничког живота, а на другу ћутање, видећеш да је оно теже. Има много добрих савета, али ономе ко се преда ћутању нису потребни многи савети“. На трећем месту он назива ћутање „тајном будућег века“. Речи су, вели, оруђе овог света. А св. Варсонуфије ставља ћутање чак и изнад расправљања о Богу.

Да би се навикао на ћутање, постоји само једно просто средство: предузми да ћутиш и само ће те ћутање томе научити. Да би подржао склоност према томе труду, размишљај чешиће о страшним последицама неразборите говорљивости и о спасоносним последицама ћутања. А када окусиш дивне плодове ћутања, неће ти више бити потребни никакви савети у том погледу.

*Св. Никодим
Аџиорит
„Невидљива
борба“*

СЕЋАЊЕ НА СМРТ И НА СТРАШНИ СУД

Оци говоре да је за наш духовни пут веома корисно и потребно свагдашње сећање на смрт и Страшни суд; а Филотеј Синаит је овоме додао чак и правило и редослед. „Од јутра“, каже, „до времена предвиђеног за храну пребивај у сећању на Бога, тј. у молитви и у чувању срца; а затим, приневши хвалу Богу, утони умом својим у размишљање о смрти и о Суду.“

Ко себе преда овим мислима тај најпре треба да има на уму ове речи Господње: Ове ноћи тражиће душу твоју од тебе (Лк. 12; 20); за сваку празну ријеч даћете одговор у дан суда (Мт. 12, 36); а што излази из срца оно погани човјека (Мт. 15, 18); или речи Светог Апостола: А свему се крај приближи (1. Пт. 4, 7); дан Господњи доћи ће као лопов у ноћи (1. Сол. 5, 2); јер нам се свима ваља јавити на суду Христовом (2. Кор. 5, 10); јер је жива ријеч Божија и дјелотворна, и суди намјере и помисли срца (Јев. 4, 12).

Отац монаштва, Свети Антоније Велики, каже: „У себи треба да мислимо да нећемо доживети ни крај данашњег дана.“

Свети Јован Лествичник пише: „Сећај се посљедњих тренутака својих, и нећеш никада сагрешити (Сир. 7, 39), и сећање на смрт нека увек буде с тобом“.

Св. Исак Сирин је рекао: „Увек носи, човече, у срцу своје сећање на твој одлазак.“ И сви Свети су и сами ово сећање увек имали, а њима су подражавали ови који су тежили спасењу. И не само светачки, већ и поједностављен облик мудрости казује да је сећање на смрт неопходно у постизању духовног савршенства.

А шта да чинимо ми страсни и немоћни? Како да се научимо да, макар и мало засадимо и укоренимо у нашим срцима сећање на смрт? „У свом савршенству и пуноћи сећање на смрт и Суд је дар и чудесна благодат Божија“, рекао је Свети Исак. А наша непостојаност, наша лакомисленост и тужна

заборавност су велика препрека на путу нашег утврђења у сећању на последњи дан, тј. на смрт, Суд, ад и вечно блаженство. Ми их често дозивамо у памћење, понекад разговарамо међу собом о смрти; али у дубини свога срца не можемо да укоренимо ову мисао... Без обзира на то, не будимо малодушни и не прекидајмо наш труд у томе; јер уз помоћ Божију, кроз постојани напор и упорни труд, постићи ћемо жељени успех.

Св. Нил Сорски

Ко жели да успе у томе, треба овако да поступа: нека добро упамти оно што је речено малочас, нека схвати колико је неопходно и корисно сећање на смрт; нека се увери да - као што је хлеб потребнији од сваког јела, тако је и памћење смрти важније од свих добродетели. „Као што је немогуће да гладан не мисли на хлеб, тако је и ономе који тежи спасењу немогуће да не мисли на смрт“, рекли су Оци. Затим, нека сабере овој ум и усредреди га на речи које су свети забележили у својим Делима - о различитим и страшним облицима смрти, као, на пример, Григорије Двојеслов и многи друга.

Мислим, каже преподобни Нил, да нам је корисно да се сећамо и оних различитих начина смрти које су се догађале у наше или нама блиско време, о којима смо слушали или чији смо били очевици. Знамо много људи, не само међу мирјанима, већ и међу монасима, који су живели безбрижно, предавали се чарима овог живота, гајили наду на дуг живот, будући по годинама далеко од старости, а наједном их је покосила изненадна смрт. Многе од њих је смртни час достигао таквом брзином да нису имали времена ни за последњи опроштај. Једне је смрт затекла док су стајали или седели, други су испустили последњи издицај док су јели и пили; неки су скончали идући путем; неки су уснили вечним сном на постељи на коју су се спустили с мишљу да кратко-трајним сном одморе тело. Неки су, као што знамо, у последњи час себе подвргавали телесним напорима, толико страшним и мучним, да је тешко и замислити их. Сећајући се свега тога, размислимо: где су наши пријатељи и знанци? Шта је остало сада од оних који су овде уживали у почастима, слави, властољубљу, хранећи се богатством и обиљем вештаствених добара? Зар се није све то претворило у пепео, дим и прах?!

Сетимо се Песмоторца (Светог Јована Дамаскина), који је о томе говорио: „Има ли животне радости да није помешана с болом? Или која је слава на земљи непролазна? Зар није немоћна као сен и варљива као сан: у једном трену смрт све то односи. И ова сујета овога живота неће нам користити после смрти: богатство овога света не сели се тамо, нити с нама одлази слава овога века, већ смрт када наиђе све то руши.“

Зато схвативши таштину овога века, зашто да се узалуд узбуђујемо, везујући се за пролазно? Пут којим идемо је кратак. Наш живот је дим, магла, прах и пепео: настаје и ускоро нестаје; чак га не треба звати ни путем - и од пута је гори, по речима Златоустог.

„Путник,“ каже Св. Јован Златоусти, „одлази тамо где жели, а где не жели, он не иде; и када се нађе у гостионици зна када је дошао у њу и када треба да оде: стигао је увече, ујутро ће отићи; али ако пожели може да остане и дуже, или да оде раније. А ми, хтели или не морамо неизоставно да одемо из овога света; и време нашег одласка не знамо; и не зависи од наше воље колико ћемо времена остати овде макар ми то и желели, а онда наједном наилази на нас уистину страшно тајанство смрти. Душа се с муком растаје од тела, кидајући - по вољи Божијој - и пресецајући везе и нити, утврђене њиховим природним спојем. И шта да учинимо тада, ако се нисмо припремили за њега и ако нас затекне неспремне? Онда ћемо у том страшном тренутку схватити како је велики напор душе која се раздваја с телом! И како је снажан њен плач тада! Ко ће јој онда помоћи! Управљаће она поглед ка Ангелима и молиће их, али безуспешно; шириће руке своје ка људима, али неће наићи на помоћ ни од кога, осим Бога и добрих дела...“

Зато, схвативши краткотрајност нашег живота, постарајмо се за смртни час, не предајући се бескорисним бригама овога света: Узалуд се кида сваки човек - каже Свето Писмо. Чак и када бисмо сав свет задобили за себе, када се нађемо у гробу, ништа нећемо имати од овога света: ни лепоте, ни славе, ни власти, ни угледа, нити било каквог овдашњег блага. Ево, гледамо у гробу, - и шта видимо? Видимо „нашу створену лепоту безобличну, неславну, лишену доброте.“ Видевши голе кости, препознајемо ли по њима: ко је цар, ко је сиромас, ко је славан, ко неславан? Где је лепота и величина овога света? Зар се није све претворило у смрад и одвратност?! И, ето све опчињујуће и многожељено, постало је непотребно и ништавно. Као што опада увели цвет, као што се губи сенка, тако нестаје све људско. Запањени таквим преображајем, изговоримо у својој души: „Каква опсена! Каква је то тајна која се збива са нама? Како смо изложени трулежи? Како смо везани за смрт! Уистину, по Божијој заповести, као што је писано.

Адам је због преступа заповести допао болести - сваке беде; и због кушања рајског плода, када је змија избљувала пакао из себе, наступила је свенаследна, поражавајућа смрт. Али Владика, предвидевши смрт и постављајући границе дубином своје неисказане мудрости, дошао је, желећи да нас научи добром живљењу и свргнуо змију и,

Св. Нил Сорски

поклонивши нам васкрсење, Своје слуге пресељава у живот вечни.

Зато примимо својим умом други долазак Господњи, и наше васкрсење, и Страшни суд, сећајући се шта је све о томе Господ говорио у Својем

Еванђељу, како је написао Богочасни Матеј: И одмах ће се по невољи тих дана сунце помрачити, и месец своју светлост изгубити, и звијезде с неба пасти, и силе небеске покренути се. И тада ће се показати знак Сина Човјечијега на небу; и тада ће проплакати сва племена на земљи; и угледаће Сина Човјечијега гдје иде на облацима небеским са силом и славом великом. И послаће анђеле своје с великим гласом трубним; и сабраће изабране своје од четири вјетра, од краја до краја небеса; (Мт. 24; 29-31).

А љубљени ученик Господњи - Богочасни Јова - преноси следеће Његове речи: Долази час у који ће сви који су у гробовима чути глас Сина Божијега, и изићи ће они који су чинили добро у васкрсење живота, а они који су чинили зло у васкрсење суда (Јн. 5, 28-29).

И опет Еванђелист Матеј пише: А када дође Син човјечији у слави својој и сви Свети анђели са њим, тада ће сјести на пријесто славе своје. И сабраће се пред њим сви народи, и разлучиће их између себе као пастир што разлучује овце од јаради. И поставиће овце с десне стране себи, а јарад с лијеве. Тада ће рећи Цар онима што му стоје с десне стране: ходите благословени Оца мојега; примите царство које вам је припремљено од постања свијета. Тада ће рећи и онима што му стоје с лијеве стране: идите од мене проклетни у огањ вјечни који је приправљен ђаволу и анђелима његовим. И ови ће отићи у муку вјечну, а праведници у живот вјечни (Мт. 25; 31-46).

Зар може, браћо, бити нешто страшније и горе од тог ужасног призора када угледамо ове непокајане грешнике који ће, због овог непокајања, праведним Божијим одређењем, доспети на вечно мучење и у неизрецивом дрхтају завапити неуслишено и заридати горко? Како да се не растужимо и не заплачемо кад представимо себи те страшне и љуте муке о којима говори Писмо: „Огањ неугасиви, тама најкрајња, где црв њихов не умире, онде ће бити плач и шкргут зуба“, и остала страдања

достиги ће људе који су сагрешили, и својим делима прогневили Своблагог Бога, а од њих сам први ја бедни?

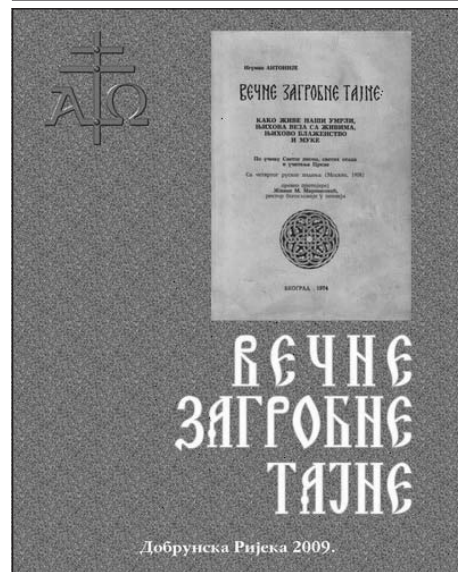
Какав ће нас страх, браћо, обузети, када се поставе престоли, отворе књиге, Бог у слави приступи Суду и Ангели у страху стану пред њим? И шта да чинимо тада ми, који имамо удела у многим гресима, када чујемо да Господ призива у царство небеско благословене Оца Својега а грешнике, одвојивши од изабраних, шаље у патње? Какав ће мо дати одговор? Шта ћемо рећи када изађу пред нас сва шаша дела и све наше скривене речи, помисли, када се све учињено у тајности, дању и ноћу, сакрије пред свима? Какав ће нас стид тада покрити? Биће потпуно немогуће одрећи се рђавих дела: истина ће се доказати и страх превелики и срам поразиће душе грешника. А то се неће догодити са праведницима: они ће у радости и весељу ући у дворе небеске и примити награду за своја добра дела. И ко може, браћо, показати тај силни страх од Другог доласка Господњег и Страшног суда, неумитног, непоткупљивог, нелицемерног? „Ако би“, каже неко од Отаца, „тада било могуће умрети, - сав свет би умро од страха.“

Зато, уплашени и ужаснути, улијмо све ово у свој ум. Ако наше срце и не буде желело ово, приморавајмо га да мисли о томе, и своју душу опомињимо: „Јао теби, помрачена душо, приближило се време твога одвајања од тела! Докле ћеш пристајати на зла дела? Докле ћеш пребивати у лености? Зашто не размишљаш о страшном смртном часу? Зашто се не бојиш Страшног суда Спасова? Какав ћеш одговор дати и на који ћеш начин тада оправдати себе? Сва твоја дела су присутна, избличавају те и сведоче против тебе! .. А ти, душо, док још имаш времена, одступи од срамних дела, прихвати се доброг живота: приђи Господу, предухитри га, и с вером завапи: сагреших, Господе, сагреших ти страшно! Али знам твоје милосно човекољубље. Тога ради клечим пред Тобом и молим се Твојој благодисти, да дође на мене милост Твоја

Владико! Да се моја душа не смути и не раслаби при овоме исходу из овог мог грешног и упрљаног тела, да је лукави враг не баци у таму због невидљивих и видљивих грехова које сам починио у животу овоме. Милостив ми буди Владико, и нека моја душа не угледа мрачна лица лукавих демона, него нека је прихвати Твоји светли и пресветли Ангели. Имајући власт да отпушташ грехе, опрости ми, да отпочинем и нека се мој грех избрише пред Тобом, јер сагреших ради немоћи природе своје, речју, делом и помишљу, у знању и незнању! Када се појавим пред Тобом, нека се моје тело покаже чисто и нека никакав порок не осенчи образ моје душе, и нека мене грешника ме зграби рука кнеза таме овога света, гурајући ме у дубину ада, већ стани пред мене и буди ми Спас и Заступник! Помилуј, Господе, душу моју, оскрнављену страстима овога живота и прими је очишћену кроз покајање и исповест, и Твојом силом узведи ме на Твој божански Суд. И када будеш дошао, Боже, на земљу са славом и станеш, Милостиви, на престо Твој, да судиш праведни Твој Суд, ми ћемо сви откривени, као осуђеници, предстати Твом неумитном Суду, и када станеш да испитујеш наша сагрешења, тада, Преблаг, немој открити моје тајне и немој ме посрамити пред Ангелима и људима, већ ме поштеди, Боже, и помилуј ме. Јер, када помислим на Твој Страшни суд, Преблаг, дрхтим и бојим се Судњег дана, разобличен од своје савести. Смрвљен тугом сећам се својих злодела и падам у недоумицу, какав одговор да дам Теби, Бесмртном Цару, јер Те горко прогневих: с каквим ћу се правом дрзнути да погледам на Тебе, Страшног Судију, ја скверни и блудни?! Али, Господе, Сведобри Оче, Сине Јединородни и Душе Свети, помилуј ме, и избави ме тада од вечног огња, и удостој ме да станем са Твоје десне стране, Судију Најправеднији!“

*Свешти Нил Сорски
„Предање о
духовном животи“*

ПРИКАЗ КЊИГЕ

Игуман Антоније

ВЕЧНЕ ЗАГРОБНЕ ТАЈНЕ

СВЕТО ПИСМО О МОГУЋНОСТИ ЈАВЉАЊА УМРЛИХ

Да су јављања умрлих могућа и да су се догађала, то не спори ни Божје Откривење. Из њега видимо да су Јевреји веровали у могућност јављања умрлих. У време Христа Спаситеља ова вера била је свеопшта. Њу је као свеопшту потврдио и Спаситељ Христос својом причом о богаташу и Лазару. У могућност јављања духова веровали су и апостоли. Кад је Господ ишао по површини Генисаретског језера апостоли су помислили да виде духа (Мт. 14,26). За време Господњег преображења на Тавору, јавили су се Мојсеј и Илија, давно умрли (Мојсеј пре 1500, а Илија пре 800 година), и разговарали са Господом. А по васкрсењу Спаситељевом многи умрли устали су из гробова и показали се становницима Јерусалима (Мт. 27,52-53).

НЕКРОЛОГ

Протонамјесник † Радоје Туба

На дан Успенија Пресвете Богородице 2009 године, у свом дому у Опову (Банат) уснуо је у Господу протонамјесник Радоје Туба, пензионисани парох борички.

Покојни о. Радоје рођен је 29. септембра 1947. године у селу Паштам Брдо код Рудог. Био је треће дијете својих родитеља Будимира и Станике и као дјечак од десет година остао је без оца, а бригу о четворо дјеце преузела је мајка Станика одгајајући их на „преслици и десници руци“.

Основну школу завршио је у Рудом, а Богословију у Београду. После одслуженог војног рока, по благослову блажене успомене Митрополита дабробосанског господина Владислава, ступа у брак са Јеленом Шимшић и из тог брака рађа им се син Миодраг и кћи Мирјана.

Митрополит Владислав рукопласе га у чин ђакона и свештеника и поставља га на парохију дувањску у Дувну. Било је то тешко вријеме за Српску Цркву и свештеника, када је народ слабо долазио у цркву, а већина обреда вршила се по домовима. Парохија дувањска је већином планинска, гдје су зиме оштре, а сњегови и намјети велики па је о. Радоје полазећи на парохију или враћајући се са парохије кући бивао заметен у снијегу и по неколико сати или цео дан или ноћ.

На парохији дувањској остаје десет година, а затим по молби добија премјештај на парохију боричку у Борицама код Рогатице. Ту је обновио цркву изнутра и са вана, црква је покривена, бакарним лимом и урађено освјетљење цркве и порте. Од 1993. године па до пензионисања био је и вјероучитељ у Основној школи на Борицама.

За вријеме ратних сукоба у тадашњој Босни и Херцеговини, пошто су му дјеца била мало-

љетна, падају Јелена са дјецом склонила се код сестара у Опово, а он је остао сам у парохијском дому на Борицама. Било је то вријеме када се више кукало него пјевало, гинули су српски борци, а он их је опојавао и испраћао па чак и опремао и купао. Тада је његово здравље почело да попушта, тако да је 2003. године отишао у инвалидску пензију.

Захваљујући помоћи Митрополије дабробосанске, појединих Црквених општина као и Општине Рогатица и неких предузећа из Рогатице успио је да доведе у ред купљену кућу у Опову и да се после пензионисања пресели у Опово гдје је и преминуо и сахрањен на градском гробљу, гдје ће дочекати Други Христов долазак и васкрење мртвих.

Опјело у храму Преноса моштију светог оца Николаја у Опову, по молби Митрополита дабробосанског Николаја извршио је епископ банатски господин Никанор уз саслужење шест свештеника и два ђакона. Испред Митрополије дабробосанске у опјелу су учествовали протојереј-ставрофор Милорад Љубинац, архијерејски замјеник и протојереј-ставрофор Милорад Новаковић пензионисани парох рогатички. По завршеном опјелу од покојника се опростио владика Никанор који је у својој бесједи изјавио саучешће породици и пренио саучешће Митрополита Николаја, говорећи о смислу живота и смрти, о та два догађаја у нашем животу која нам се дешавају мимо наше воље.

После малог помена на Градском гробљу у Опову од покојника се опростио протојереј-ставрофор Милорад Љубинац, његов школски друг из богословије, који је такође пренио саучешће Митрополита Николаја и свештенства Митрополије дабробосанске и у својој бесједи сликовито описао животни пут о. Радоја од његовог родног Паштам Брда до уснућа у Опову.

Нека је блажен пут души покојног о. Радоја.

йроћојереј-ставрофор
Милорад Новаковић

НЕКРОЛОГ

† Богосав Шимшић

Данас се опраштамо од човјека, хришћанина Србина, човјека који је својим животом показивао свима на дјелу примјером какав би требало да буде сваки Србин.

Није Богосав случајно добио име Богосав, јер је и своје име својим животом и својим животним подвигом настојао да оправда, да све буде у БОГУ, сав у БОГУ, или БОГОСАВ.

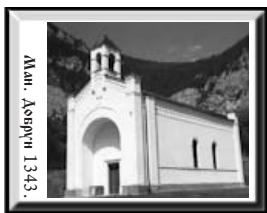
А почео је да живи овдје изнад манастира, у селу Станишевац, од оца Радоја, и у најтежим периода прогона православља и паравославне цркве није се предавао већ је све обреде које је наследио од покојног оца вршио.

Није било лако ал усрећно се када је склопио брак са Милисавом, и њих двоје наставише тих живот и синови Ацо и Лука су плод тог хришћанског брака. Дјеца израсташе, одоше својим путем а они осташе ту у свом топлому дому, гдје су сви, не понеко него сви, пролазници свраћали. Па и свештеници и монаси су у своје слободно вријеме једва чекали да уђу под кров Богосавље-ве куће да се разговарају и слушају приче КАКО ЈЕ ТО НЕКАД БИЛО. Знао је да заплаче кад се помену Срби и њихов обичај који полако замире.

Ново искушење са новим ратом, али опет је Богосав чувао своју цркву, свој дом и живио са својим комшијама.

Прође и то стиже старост, болест, изнемогле ноге ал ријетко када да га је звоњава црквеног звона које позива на недељну молитву затекло ван порте. Ипак задњих дана доста оболео, знао је ићи до Добрунског манастира по читав сат одмарајући се по десет двадесет пута, жељан молитве и добрунских фресака, но није хтјео да пропусти литургију, како је причао: ЈОШ МИ ЈЕ ТО ОСТАЛО, литургије и молитва. Овдје изнад манастира на гробљу Градина сваки дан ће твоје тјело будити манастирско звоно, а душу блажити његов звук, чекајући ВАСКРЕСЊЕ МРТВИХ И ЖИВОТ БУДУЋЕГ ВИЈЕКА. Амин.

БОГ ДА ПРОСТИ ДУШУ НАШЕГ БРАТА БОГОСАВА.
Синђел Јован Гардовић

ДАБРОВ

ИНФОРМАТОР

Број 40

СВЕТОСАВСКА ПОСЛАНИЦА МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА

НИКОЛАЈ

**ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ
МИТРОПОЛИТ ЕПАРХИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ, СВЕМУ
СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И БЛАГОЧЕСТИВОМ
НАРОДУ, ДЕЦИ И ОМЛАДИНИ СРПСКОЈ, БЛАГОДАТ,
МИЛОСТ И МИР ОД БОГА И СВЕТОГА САВЕ
УЗ СВЕРАДОСНИ ПОЗДРАВ:**

БОГОМ ВАМ БЛАГОСЛОВЕНА СРПСКА КРСНА СЛАВА СВЕТИ САВА!

„Господе, живої мој објавих Теби“

(Пс. 55,9)

Људски род имао је једнога праоца Адама. Српски народ има Светог Саву свога Српског праоца, оснивача наше Цркве и наше духовности. Сви људи у многогранатом дрвету људском су међусобно браћа, јер су по створености деца Божија. Међу њима је и брат наш Свети Сава.

Господ Христос је назван Новим Адамом. Он је нови корен новог човечанства. Он је објавио правог Оца, а то је Бог који је установио право братство међу

људима. То је братство духовно, тј. јединство духа, јединство вере, јединство циља и јединство живота.

Човече и сине човечији, Свети Сава Српски, све си у своме монашком животу полагао у Новом Адаму - Христу. Тиме си Христов корен са оба оца: земаљског и Оца Небеског којег је Христос објавио свету и коме се може доћи само кроз Христа.

Светитељи па и Свети Сава су славни славом Божијом, а „Бог је диван у светитељима својим“. За Свете пише апостол Павле Коринћанима: „Ви сте Божији сарадници, ви сте Божија њива“

(1 Кор. 3,9). Наш Свети Сава је још из детињства умекшао њиву своју, душу своју, како би божанско семе Христово порасло и донело јеванђелски плод. „Ја сам као маслина пуна плода у дому Божијем“ (Пс. 51,10), говорио је Свети Сава.

У овом кратком хаџилуку на земљи, ми смо као хришћани позвани да хитно себе пунимо духовним златом, којим се небо купује. Када је реч о унутрашњој моралној лепоти, а та је лепота надприродна и надчовечанска, Његош у Лучи Микрокозми говори:

*„О преблаги, тихи учитељу!
Слајки ли је свети бистра вода,
Систочника твој бесмртно!
Од твога свијетлога погледа,
Улашене мраке исчезнуле;
Од твога су хода свештенога,
Бојоухлни срушени олтари;
Васкрсењем смрти си поразио,
Небо твојом хвалом одјекује,
Земља слави свога Свасијелу!“*

Пред Христовом иконом у Старој Сарајевској цркви клечи болесник и вапије: „О прелепи Христе, помози ми“!

Свети Сава се у акатисту Христу као и ми увек молио: „Красото пресветла“. Но и ту се мисли на моралну красоту. А о тој унутрашњој красоти Христовој ми можемо рећи: Никад од постања света није се на земљи јавио, нити се може јавити, тако чист, безгрешан и свети човек у коме је Бог у пуноћи могао становати и из кога је могао дејствовати (као што данас дејствује) на благорођење и обожење појединаца, друштва и свега човечанства. Он даје лепоту сваком људском бићу, па дао је и Светом Сави, највећем чеду Српског народа. Он је у молитвама помињао речи псалмопевца: „Пренеси на Господа бригу своју и неће дати довека посртање праведнику“ (Пс. 55,23) и „правду не сакриј у срцу моме, истину и спасење твоје рекох, не сакриј милост твоју од сабора великог“ (Пс. 39,11).

Када је реч о лепоти Светог Саве, да понешто укратко поменимо где је и у чему је лепота његова. Лепота Светог Саве је у његовој смерности, потпуној вољи Божијој, затим у милости према свима и свакоме, у радости стварања, свечовечанској љубави, у његовом христољубљу. Свети Сава није човек који је био и прошао. Он је човек наш савременик. Он чује молитве наше, чује рецитације од нас изговорене њему. Он се радује успеху нашем. Он благосиља трудове наше. Он је Анђео народа нашег, анђео деце српске.

Запамтите ово, драги слушаоци и читаоци, лепота Светог Саве је непромењива, она је пре-

шла у вечност где се ништа не мења. Сви људи воле лепоту, посебно деца. Српска деца као и одрасли треба да се науче, да воле ону лепоту, која је непролазна, бесмртна и вечита. То је лепота Божанска, која је сијала

на земљи кроз Сина Божијег Исуса Христа. Од те лепоте засијала се и звезда Српског народа. Та звезда нам је: Свети Сава, школска слава. Та звезда је потребна нама, нашој држави, потребна човечанству. Она је данас потребна на Косову и Метохији, свима који су у расејању по читавом свету. Та дивна лепота Христова, која преко седам ипо векова зрачи у Српском народу, али она је најпотребнија Српској омладини.

Растко напустивши очев дом, замонаши се у Русику, Руском манастиру док је Немањина потера спавала. Савин животописац Теодосије ставља у уста Немањиног војводе једну тугован-

ку, коју је тешко тако лепу наћи у целокупној Српској књижевности. Ту тугованку произносим овде:

„О невоље од Тебе, Господине, шта нам ово учини, да си нам горчи сад када си се нашао, него пређе када си нам одбегao.“

„О наласка несрећнијег од смрти.“

„О хаљино жељенога, каква си ватра онима који њега желе. Како да те понесемо и предамо родитељима и браћи кад си као копље или мач оштар са обе стране!“

„О власи са љубљене главе, коју треба привити срцу и очима родитељским ради утехе, како да вас предамо као дар њима?“

„О дара који носимо, пуна не радости но плача, не весеља него ридања, како да те однесемо? Какво ће мо уздарје ми добити? У какво ће светло рухо нас обући, када њих саме у тужном црном оделу облачимо.“

„О пира ноћи ове, испуњене и весељем и преваром, мада се и каже: и одобри лукаво превару, којом Јаков превари Исава, узне благослов његов.“

„О чаше твоје, господине, којом си нас служио, пуне меда и љубави, а која нам је горчија од жучи припремљене!“

„О ноћи, које заспасмо, буди по Јову тама, и да се не бојиш у ноћи месецом обасјане.“

„О нас и од лудих безумнијих! За толико дана га трудно гонисмо, па ухвативши га, како га испустисмо у једном часу? Како бисмо безумни? Какав нас то грешни час задржа, те тако заспасмо? Зашто га узама не све-

засмо као што и заповест приносимо, па бисмо били ослобођени смртне туге."

Све наведено сведочи да је млади царевитић бежао од световне власти, а пришао Христу који рече: „Будите у љубави мојој" (Јн. 15,9). Никаква друга љубав није се могла сместити у душу његову. Тада се Сава дао у сву службу Божанској љубави, која је из зоре прелазила у дан. Та љубав без службе, жртве, зар је љубав? Још како је служио Свети Сава? Његов пример и данас после више стотина година светли на Светој Гори, у српским светињама и срцима Срба.

И још како је служио Сава! Служио је и старије и млађе, знане и незнане. Он је ту службу намењивао својој љубави. У Русуку, Ватопеду, Хиландару, Студеници и на архипастирској столици, Сава је био најпознатији и најревноснији. Из свег Савиног настојања виде се Савина три поља рада: у Светој Гори, Србији и у иностранству. Где је год радио остављао је иза себе богоугодне плодове своје љубави.

Да завршим ово моје казивање о овом великом сину Српског народа, о коме је до сада много речено и биће још много речено. Свима Србима слушаоцима и читаоцима, богословској младежи, те ученицима основних, средњих и високих школа честитамо Српску Крсну славу Светог Саву.

Ваш смирени молитвеник пред Богом и Светим Савом,

**+ МИТРОПОЛИТ
ДАБРОБОСАНСКИ
НИКОЛАЈ**

ПОЧЕТАК ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ НА БОГОСЛОВИЈИ У ФОЧИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у понедељак, 31. августа, у храму Светог Василија Острошког и Петра Дабробосанског у Фочи служио Свету архијерејску литургију и чин Призива Светог Духа чиме је обиљежен почетак нове школске године на Богословији у овом граду.

човјека нема, па ни за вас. Идеал не може да буде ниједан од земаљских циљева већ надземаљски" - истакао је господин Николај.

Високопреосвећени је рекао ученицима да су се одазивом на Божији позив одлучили да уздигну себе изнад земаљског и пролазног, нагласивши да је то главни услов за њихов успјех у

Владика Николај је у поздравној бесједи професорима и ученицима пожелио много успјеха, нагласивши да је, да би то остварили, потребно да знају шта хоће да буду.

„Вама је потребна вјера као покретач и без ње нема правог идеала. Надрелигиозни људски идеал је Бог и већег идеала за

школи и након тога у свештеничком позиву.

„Највише што у овој школи морате научити и усвојити јесте да Бога треба схватити, прије свега, као духовно-моралну силу, као морално савршенство, као љубав и апсолутну доброту" - поручио је митрополит Николај.

ОСВЕЋЕЊЕ НОВОСАГРАЂЕНЕ ЦРКВЕ У МИОЧУ

До пред крај деветнаестог вијека немамо поузданих докумената о постојању цркава у руђанском крају. Постоје називи мјеста „црквине, црквиште, збориште“ што нам указује да је ту некада постојала црква. Вероватно и ако су постојале биле су од трошног материјала, које су због честих сеоба становништва и саме нестајале. У народу постоји предање да су монаси манастира: Бање, Милешеве, св.Тројице у пролеће и јесен наилазили кроз села, вршили обреде, причешћивали и др.

После Невесињске буне дошло је до духовног и националног буђења и у овим крајевима. Убрзо видимо почетак подизања храмова, првенствено од дрвета -брвнара, а потом и од чврстог материјала. На лијевој обали Лима, изнад данашњег моста 1880. год. подигнута је црква св. пророка Илије и припадала је Захумско-херцеговачкој епархији.

Нажалост била је веома кратког вијека. 1896. била је потопљена бујицама набујалог Лима, када је био порушен и мост у Вишеграду. Заплављена црква касније била је пренешена изнад данашње цркве у Рудом, једно време служила као црква, а једном време као зграда за народ, да би је италијански војници 1941. год. запалили. Послије плавлeња приступило се изградњи постојеће цркве св. ап. Петра и Павла у Рудом и, ако Бог да, ускоро ће прославити стогодишњицу служења Богу и народу.

Пошто је Руђанска парохија доста брдовита и села разбацана осећала се удаљеност од цркве како у селима према Вишеграду, тако и у селима према Увцу. Седамдесетих година временши али вредни почивши прото Славко Поповић са народом подиже цркву на Паштан брду, на пола пута између Рудог и Вишеграда и посвећује је патријарху св. Макарију Соколовићу, који је рођен недалеко од тог мјеста. Та цр-

ква како тада, тако и данас за тај дио парохије значи много.

Та потреба осећала се и у другом правцу према Прибоју. Због недостатка и изналажења прикладне локације дуго се заговарала та изградња. Престанком рада узане пруге Сарајево-Прибој, преношења земљишта и некретнина на општине, указала се могућност да на локацији раније жељезничке станице подигне храм. Борачка организација Отаџбинског рата подигла је споменик погинулим из тог мјеста, а на другом дјелу Црквена општина је један дио купила, а један дио Општинска управа додијелила је на трајно коришћење за изградњу цркве. Тако су се стекли услови за почетак градње. Локација је била веома погодна, у центру насеља, са свом инфраструктуром и по мишљењу многих задовољава потребе парохијана.

Крајем 2007. године одржано је низ састанака са домаћинима мјеста која гравитирају мјесту градње. Изабран је Одбор за изградњу од седам чланова са надлежним паро-

хом. За предсједника је изабран Гојко Топаловић из Миоча. Одмах је се кренуло са пословима. Најпре се затражила и добила сагласност и благослов Његовог Високопреосвештенства митрополита дабробосанског Господина Николаја, затим сагласности и дозволе Општинских власти, израда пројекта, припрема земљишта и др. Расположење народа да прилозима и добровољним радом помогну је велико. Почетком Васкршњег поста за један дан добровољном акцијом, локација је очишћена и припремљена за копање темеља. У току поста темељи су ископани, наливени, ошалована цокла са плочом и за Васкршње празнике темељи су били спремни за освећење.

На предлог Одбора за изградњу Господин Митрополит својим декретом одлучио је да црква буде посвећена св. Николају Српском, а освећење да буде 03.05.2008. год., на дан који је Црква установила да се прославља овај велики јерарх, проповједник и светитељ нашег рода. Освећење темеља исчекивало се са великом радошћу. Дан је основно лије, сунчан и топао. Народ, свештенство и монаштво пристижу. Све је спремно за дочек Његовог Високопреосвештенства и освећење темеља. Чин освећења пропраћен је са највећом пажњом, а посебно потписивање и полагање повеље и унакрсно постављање камења-темељца. У току св. Литургије окупило се доста вјерника. На крају Господим Митрополит својом архипастирском беседом обратио се присутним, честитао освећење темеља, са жељом да се ускоро радovi наставе, да се храм доврши и освети и да се у њему окупљамо и Богу молимо. На крају подјељена је нафора, а Господин Митрополит подјелио иконице. Одбор уз помоћ парохијана приредио је трпезу љубави гдје се уз пјесму и пријатно

дружење остало до вечерњих часова.

Освећење темеља је било и радост, али и дилема како даље. Превладао је став да се треба наставити, прикупљати новчана средства и набављати материјал да се у току лjeta почне са зидањем, па до зиме докле се стигне. Залагањем прото-синђела о.Ромила добили смо значајну новчану помоћ из Бања Луке од двојице браће Зорана и Владице Лемич што нас је охрабрило и оснажило да наставимо даље. Брзо смо се организовали. У недељу по Духовима на темељима служена је св. Литургија и парастос погинулим у Отаџбинском рату, а после тога у разговору са Одбором и домаћинима договорено да се наставе радови. Радови су се одвијали по пројекту господина арх. Драгог Мићевића из Београда, рођеног Руђанина и освједоченог заљубљеника Рудог и руђанског краја, под редовним стручним надзором арх. господина Рата Рајака и мајстора мјештана Радомана Станића и Обрада Пјевца. Радови су напредовали и одвијали се мање више без застоја. Кад се увидјело да су реалне могућности да храм до зиме буде стављен под кров јавили су се дародавци звона и крста на звонику. Звона су даривали: Томислав Ракић, Милисав Тотић и Драган Станковић из Миоча, а Крст Зоран Иконић привредник са Увца. Звона и Крст је осветио Господин Митрополит 04.10.2008. год. и у току Литургије звона су подигнута и први пут дуго звонила на општу радост народа и присутних. И том приликом била је мања свечаност уз трпезу љубави са Господином Митрополитом, који се задржао у дужем разговору са свештенством, гостима и народом. У току јесени прије снијегова црква је у потпуности стављена под кров.

Почетак зимског периода 2009. год. искориштен је за изналажење дародаваца и контактирање свих који би нам могли помоћи да започето довршимо. Обратили смо се и добили значајну помоћ Владе РС,

Скупштине општине и др. Овај период смо искористили за уговарање израде иконостаса и икона. Претсједник одбора и свештеник уговорили су са господином Милованом Бекоњом из Крагујевца израду иконостаса у дуборезу од храстовог дрвета, а о.Ромило израду икона у манастиру „Кончул“ код Рашке.

Иконостас и иконе финансирали су нам браћа из Бања Луке. У овом зимском времену урадили смо и поставили све прозоре на цркви и звонику од локсираних алуминијских профиле и урадили електро инсталацију. Овим смо створили могућност да са првим топлим данима можемо приступити унутрашњим и спољашњим завршним радовима. Чим је време дозволило ангажована је група мајстора: Душко и Гојко Жилић и Вељко Брадоњић са радницима из мјеста и до Васкрса 2009. год. црква је изнутра била омалтерисана. После Празника настављени су спољашњи радови, који су због доста симсова, стубова и ивица ишли нешто успореније.

Док су се радови на цркви једни за другим успјешно одрађивали само по себи наметало се питање једног мањег објекта са мокрим чвором поред цркве. Инфраструктура: во-

да, канализација, струја па чак и телефон били су ту на плацу, а остало је нешто блокова, арматуре и другог материјала од цркве. Одбор у договору са надзорним органом господином Ратом на лицу мјеста одлучио смо да те предности искористимо и саградимо један мањи објекат. Просторне могућности су нам дозвољавале да то буде 7x7 м и да се поред

мокрог чвора уради једна мања сала за потребе цркве. Мало добровољним радом, мало машинама, брзо смо припремили терен и градња је почела. За непун мјесец дана објекат је стављен под кров и одмох почело унутрашње опремање. Половином лjeta отпочели су завршни радови како у цркви, тако на објекту и уређењу простора око цркве. Постављен мермерни под, монтиран иконостас, постављене иконе, а око цркве урађен плочник, око порте бетонска цокла са жељезном оградом, нивелисање земљишта и др. Сав неопходни инвентар у цркви: сасуди, прекривачи, Часна трпеза, одежда, лустери, кандила, поклон су парохјана, што нам указује да је црква већ нашла своје мјесто у души народа.

За сво време док је градња трајала скоро редовно, сваких петнаест дана, у импровизованим условима

служила се св. Литургија. Посјета је била ?адовољавајућа.

Упоредо са грађевинским радovima размишљали смо и о завршном чину -освећењу храма. У договору са Господином Митрополитом одлучено је да то буде 04.10.2009. год. Одржано је пар састанака са домаћинима, подијељена задужења и направљен програм свечаности.

Дан освећења освануо је ведар и сунчан. Све је било на свом мјесту. Од раних часова народ у групама пристиже. Свештеници и монаштво косовских манастира обучени у одјејања очекују долазак архијереја. У 8,30 ч. звона са храма најављују долазак Господина Митроплита у пратњи владике милешевског Филарета. Починје чин великог освећења, трократна литија око храма, полажу се мошти св.Великомученика цара Лазара у Часну трпезу, освећује се иконостас, Јеванђеље, сасуди и остало. Народ са великом пажњом прати несвакидашњи чин. Св. Литургију поред архијереја служили су шесторица протојереја ставрофора, тројица игумана косовских манастира и тројица ђакона. На крају Литургије Господин Митрополит обратио се својом архипастирском беседом присутном народу. Похвалио је веру, пожртвова-

ност и љубав према Цркви народа и Одбора за изградњу да се у релативно кратком року овај храм сагради, у потпуности опреми и ево данас освети. Подијелио је грамате признања лицима и установама које су највише допринијели да се ово богоугодно дјело уради. Надлежни парох протојереј ставрофор Саво Брадоњић бираним рјечима захвалио се Господину Митрополиту на свему што је учинио и у знак захвалности предао Њему и владици Филарету дар - панагију са ликом Св. владике Николаја Српског. На крају подијељена је нафора, парчад кошуље у којој су архијереји осветили храм, а Митрополит је лично дуго дијелио иконице народу који је у у колони пристизао да уђе у храм, цјелива иконе и прими благослов архијереја.

Архијереји, свештенство, монаштво, угледни гости прешли су у новосаграђени објект на посужење и окрепљење у пријатном разговору, а зато време вршиле су се последње припреме за трпезу љубави која је под два шатора припремљена за око 500 гостију. Позвати су гости, званице, угледни домаћини и сви који су допринијели градњи да полако заузму своја мјеста. На крају пошли су архијереји, свештенство, монаштво, представници кул-

турног, политичког, привредног и јавног живота општина Рудо и Прибој.

Молитва, благосиљање трпезе уз поздрав добродошлице и пријатно расположење. У току ручка надлежни парох у име Црквене општине, Одбора за изградњу и свије лично обратио се присутнима и још једанпут изразио благодарност Господу на његовом дару, архијерејима, свештенству, монаштву, свим приложницима и свима који су допринијели да се овај храм подигне у славу Божију, у славу Светог владике Николаја српског, да служи Богу и Српском роду. Посебним рјечима захвалио се о. Ромили на помоћи и браћи Зорану и Владици из Бања Луке на великом дару и љубави коју су нам учинили. Том приликом у име Одбора за изградњу храма подијељено је око 40 захвалница, свима који су новчано, трудом, стручним знањем, даровима допринијели да се ово Богоугодно дјело подигне.

На крају и ова трпеза љубави дар је народа овог краја и она је излив вјере, љубави и гостопримства њиховог.

Уз пјесму, коло и међусобно дружење весеље је настављено до касно увече и по мишљењу многих било је свечано и достојанствено, а црква у Миочу као још један драгуљ наше српске душе остаће да свједочи будућим поколењима у Лимској долини о нашој вјери.

*протојереј-ставрофор
Саво Брадоњић*

Ваше Високопреосвешћенство, Ваше преосвешћенство, браћо свешћеници, часно монаштво, представници Републике Српске, Скупштини општинске, представници културног, привредног, и јавног живота, драги људи, браћо и сестре.

Имам пријатну дужност да вас у име Црквене општине, Одбора за изградњу овог храма, народа овог краја, поздравим за овом трпезом љубави и пожелим вам добродошлицу.

Велика је радост сваког човека кад сагради свој дом. Колика је тек радост сваког места, села, града кад се сагради дом Бога живог. Тада он постаје центар збивања тог места. За све богочежљиве и богољубиве људе храм је место сусрета душа наших са Господом. Сам је Господ казао „Гдје су два или три сакупљени у име моје и Ја сам ту међу њима“. И овај храм подигосмо у славу Божију да се у њему поје св. Литургија докле је света и века и у славу нашег највећег јерарха после св. Саве, св. Николаја Српског, да служи Богу и нашем Српском роду. Св. владика Николај за време свог живота утро је стазе светосавске духовности у овим крајевима и ево наша генерација одужује му се овим светим храмом. Он ће бити светионик нашим савременицима и путоказ будућим поколењима. Звона овог храма потсећаће нас на наше хришћанске и људске дужности. Много смо труда и рада уложили, зноја пролили, секирације и трпљења имали да ово саградимо, а од сада ће он да преображава, препорађава и облагорођује нас и по томство наше, ако Бог да.

Овај храм кога данас осветисмо и предадосмо Богу и нашем роду на служење, не бисмо могли сами саградити без помоћи Божије, помоћи добрих и богољубивих људи и нашег народа овог краја. Народна мудрост каже „Бог трудбенику даје снагу на махове“. И сами смо се у овом дјелу много пута осведочили. Почели смо са скромним жељама, али када је посао кренуо налазили смо се на разне начине, и посао је напредовао. На многа смо врата покуцали, многи су нам и отворили, много дописа послали и многи, када су видели да напредујемо свесрдно су нас помогли, финансијски, стручним и добровољним радом, уграђујући себе у овај заједнички Дом Божији, као што мајстор уграђује грађевинске елементе.

Много је речи благодарности и захвалности које данас желимо да упутимо свима који су на било који начин помогли да се овај Божији дом сагради. Како онима који су највећи прилог учинили, тако и онима који су приложили своју сиротињску лепту.

На првом мјесту желимо да се захвалимо његовом Високопреосвештенству митрополиту дабробосанском Господину Николају на благослову да се овај храм започне, на благослову и освећењу темеља, крста и звона, на бризи, интересовању и савету приликом градње, и на данашњем освећењу и полагању св. моштију и овим чином предајући га Богу на славу, а роду на служење. Хвала Вам Високопреосвећени, а ми Вам желимо крепку старост, добро здравље на опште добро Српске Цркве, Епархије дабробосанске и нашег народа - долгоденствујте на многаја лjeta.

Захваљујемо и благодаримо и Вама Преосвећени владико милешевски Господине Филарете, који сте се одазвали нашој молби, да

својим учествовањем у освећењу и молитвеном богослужењу увелича-те овај свети чин. Хвала Вам на љубави - долгоденствујте на многаја лjeta.

Хвала свим свештеницима и часном монаштву на учешћу и својим присуством величању овог несвакидашњег чина и радости освећења храма.

Онима који су најзаслужнији и највише допринели изградњи овог светог здања, било новчано, било стручно, било својим утицајем, својим трудом и залагањем своју благодарност и захвалност исказали смо својим предлогом Његовом Високопреосвештенству да буду одликовани грамамом признања Господина митрополита.

Одбор за изградњу са своје стране додељује извесан број захвалница свим појединцима и установама који су значајније допринели да се овај храм сагради и опреми како то доликује Дому Божијем. Овим чином показаше да је овај храм нашао место у срцу и душама својих верника.

Свима нека је на част и достојанство, Богу на славу, Цркви и Српском роду на корист, а будућим поколењима на понос на своје претке.

На крају дужност и свештеничка савест ми налаже да посебно истакнем, и ако они то из сопствене и хришћанске скромности не желе, велику новчану помоћ браће Зорана и Владана Лемић из Бања Луке и помоћ о. Ромила, који је наше горе лист, без чије помоћи сигурно би још пар година чекали овај чин освећења. Ову велику љубав, овај храм и народ овога краја ће памтити и молитвено узвратити, желећи им свако добро од Господа, добро здравље и од срца сваку радост.

Још једанпут свима хвала, пријатно се осећајте уз ову трпезу љубави коју су верници овог мјеста, околних села и засеока са љубављу припремили.

Живели на многаја лjeta.

*Њрођојереј-сјаврофор
Саво Брадоњић*

ЕПАРХИЈСКЕ ВИЈЕСТИ

ОСВЕШТАН ОБНОВЉЕНИ ХРАМ У УСТИКОЛИНИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 6. септембра, освештао обновљени храм Свете Тројице у Устиколини, код Фоче, и служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење четири свештеника и два ђакон Митрополије дабробосанске.

Након литургије обављена је литија око храма.

Владика Николај је у пригодној бесједи позвао Србе из овог краја, којих се много иселило након што је ово подручје Дејтонским споразумом припало Федерацији БиХ, да се врате на своја огњишта, јер само ту неће бити странци.

Високопреосвећени је уручио грамате Млађену Божовићу и Драгомиру Ковачу из Источног Сарајева за допринос у обнови храма.

Обнова храма, којег је нагризао зуб времена, коштала је 60.000 КМ, а обухватила је звоник, куполу, кров, фасаду, уну-

трашњост цркве, увођење електричне енергије итд.

Храм Свете Тројице у Устиколини изграђен је 1936., а последњи пут обновљен 1985. године.

НОВА ЗГРАДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У ИСТОЧНОЈ ИЛИЦИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у петак, 11. септембра, освештао новоизграђену зграду Основне школе „Петар Петровић Његош“, уз саслужење свештеника Митрополије дабробосанске.

У пригодном обраћању присутнима, међу којима је био и предсједник Владе Републике Српске /РС/ Милорад Додик, владика Николај, који и сам већ 51 годину ради у просвјети, ученицима и наставницима школе пожелио је све најбоље у њиховом образовању и раду.

Високопреосвећени је подсјетио да је Свети Сава оснивач српског школства и да увијек треба да га памтимо и да се у свакој школи његово име помиње.

Господин Николај је рекао да очекује да сви који предају у школи, а који раде велики и одговоран посао, прво дјеци буду родитељи, па онда учитељи, како би она из школе изашла као добри и плементи људи.

Митрополит Николај је у уторак, 8. септембра, освештао и новоизграђену заграду Основне школе „Србија“ на Палама, у присуству предсједника Србије Бориса Тадића, предсједника РС Рајка Кузмановића, премијера РС Милорада Додика и предсједника Народне скупштине РС Игора Радојичића.

НОВИ ХРАМ У БРАНКОВИЋИМА КОД РОГАТИЦЕ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 13. септембра, на православни празник Сабора српских светитеља, освештао истоимени новоизграђени храм у селу Бранковићи, код Рогатице, и служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење шест свештеника и два ђакон Митрополије дабробосанске.

Владика Николај освештао је и темеље парохијског дома, те споменик на којем су исписана имена 120 српских бораца из овог краја страдалих у отаџбинским ратовима од 1914. године.

Пошто је Сабор српских светитеља и слава храма, обављен је славски обред и литија око цркве.

Високопреосвећени је у краткој бесједи честитао храмовну славу и захвалио свима који су помогли у изградњи ове цркве.

Митрополит Николај уручио је сребрени орден Светог Петра Дабробосанског Миодрагу и Ранки Јоковић из Обреновца, који су кумови храмовног крста, иконостаса и темеља парохијског дома. Њих је Одбор за изградњу храма прогласио ктиторима.

Архијерејском граматом одликован је Драган Лугоња из Београда, овогодишњи кум храмовне славе.

Грамате су додјељене и Славу Ђебићу из Београда, који је приложио црквено звоно, Милораду Ђебићу из Београда и Миловану Бјелици са Сокоца.

Градња храма у Бранковићима, која је почела у прољеће 2007. године, коштала је око 100.000 КМ, а средства су највећим дијелом обезбијеђена од прилога вјерника из Србије и иностранства, поријеколом из овог краја, те мјештана и домаћих привредника.

НОВИ АТАК НА ХРАМ СВЕТОГ ВЕЛИКОМУЧЕ- НИКА ПРОКОПИЈА У ВИСОКОМ

Непознати починиоци су у ноћи између 13. и 14. септембра обили врата и провалили у храм Светог великомученика Прокопија у Високом.

Према ријечима пароха какањског јереја Марка Малеша, који опслужује и височку паро-

хију, у храму је испретуран инвентар, али ништа није однесено, јер су склоњене иконе и друге вредније ствари због честих провала у цркву.

Провала је примјећена 14. септембра приликом редовног обиласка храма једног од парохијана, а о свему је обавијештена полиција која је извршила увиђај.

Ово је други атак на храм Светог великомученика Прокопија у Високом у последњих мјесец дана.

Непознати починиоци обили су у ноћи између 21. и 22. августа свјећарницу која је изграђена уз храм и однијели мању суму новца у кованицама.

Отац Малеш истакао је да је ово само један у низу свакодневних инцидената чија је мета православни храм у Високом, од разбијања камењем стакала и црепова на цркви и другим објектима у порти па све до крађа.

„Сваки пут када дођемо на службу у храм дочека нас или разбијен прозор, или црепови, а неријетко и обијена врата" - нагласио је отац Малеш додајући да полиција није обавијештена о свим него само о неким од ових случајева, јер су они свакодневни.

Храм Светог великомученика Прокопија у Високом, који је као

национални споменик под заштитом државе, саграђен је 1857. године, а обновљен 1998. године.

СЛАВА ХРАМА У ВОЈКОВИЋИМА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у четвртак, 17. септембра, на празник Светог свештеномученика Петра Дабробосанског, у истоименом храму у Војковићима, општина Источна Илиџа, служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење свештенства Митрополије дабробосанске.

Пошто је свети свештеномученик Петар Дабробосански слава храма и Града Источно Сарајево, владика Николај је освештао славске колаче и славска жита, а потом је обављена литија око храма.

Кум славе Града Источно Сарајево ове је године био посланик у Народној скупштини Републике Српске Вукота Говедарица.

Честитајући парохијанима Црквене општине Војковићи, те свим запосленим у Скупштини града и грађанима Источног Сарајева крсну славу, господин Николај је у пригодној бесједи истакао да је свети Петар Дабробосански био велика личност, за чији гроб, на жалост, ни данас не знамо.

Митрополит Николај је говорио о животу и страдању светог Петра Дабробосанског истакао да су га 12. маја 1941. године ухапсиле усташе у Сарајеву и затвориле у затвор „Беледија“, а 15. маја је одведен у загребачки затвор „Керестинац“.

Послије тешких мучења одведен је у Копривницу, а потом у Јасеновац или Госпић.

Према једној верзији, свети Петар Дабробосански убијен је у Јасеновцу гдје је бачен у ужарену пећ за печење цигле, а према другој одведен је у Госпић гдје је са још 55 православних свештеника бачен у јаму „Јадовно“ на Велебиту.

Свети архијерејски сабор Српске православне цркве је 1998. године митрополита Петра Дабробосанског прогласио свештеномучеником.

**РЕАГОВАЊЕ
СВЕШТЕНСТВА
ЕПАРХИЈЕ
ДАБРОБОСАНСКЕ
НА ОДЛУКЕ
ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ
У ФОЧИ**

Свештенство Епархије дабробосанске изражава жаљење због закључака Скупштине општине Фоча на сједници одржаној у петак, 18. септембра, којима се захтијева обустављање пресељења Богословског фа-

култета из Фоче у Источно Сарајево, и сматра да је таква одлука исхитрена и у супротности са чланом 10 тачка 3, чланом 11. тачке 1., 2. и 3 и чланом 14. тачка 2. Закона о слободи вјере и правном положају цркава и вјерских заједница у БиХ.

Не сумњамо у добре намјере и жељу грађанске власти општине Фоча да Богословски факултет и даље остане у Фочи, али морају имати у виду под којим околностима је до сада радио Богословски факултет /под истим кровом са Средњом богословском школом, која и даље остаје у Фочи, са сталним недостатком водоснабдијевања.

Захвални смо општини Фоча на помоћи и сарадњи коју је до сада чинила са увјерењем да ће она бити настављена и убудуће, уз узајамно поштовање, имајући у виду да су Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, Богословски факултет и Средња богословска школа много учинили за град Фочу.

Својим одлукама Скупштина општине Фоча унијела је немир у вјерујуће грађане Фоче и наше епархије, посебно позивима на потписивање петиције и најавама да ће пресељење бити спријечено уз помоћ „надлежних институција“.

Ово саопштење упућујемо властима општине Фоча и јавности са праштањем и жељом да субјективни закључци буду стављени ван снаге и превазиђено оспоравање пресељења Богословског факултета из Фоче у Источно Сарајево.

**У СТАРОЈ ЦРКВИ
У САРАЈЕВУ СЛУЖЕНА
МОЛИТВА ЗА МИР**

У Старој српској православној цркви на Башчаршији у Сарајеву је у понедјељак увече, 21. септембра, служена молитва за мир у свијету, поводом Међународног дана мира.

Молитву су на енглеском језику служили протојереј-ставрофор Бранко Топаловић, протојереј Драгиша Јоцић и протођакон Радомир Ракић, уз пратњу црквеног хора „Слога“ из Сарајева.

Ова молитва за мир у свијету четврта је у низу коју је организовала Митрополија дабробосанска.

Послије прочитаног Јеванђеља пригодну бесједу одржао је амбасадор Грчке у БиХ господин Прокопиос Манђуранис у којој је нагласио да је крајње вријеме за помирење у БиХ.

„Стога бисмо требали позвати било коју одговорну особу у овој земљи - а и странци ће бити позвани за њихову помоћ - да пригрли ту шансу за помирење прије него то буде прекасно“ - истакао је господин Манђуранис.

Он је истакао да нема мира без правде, „углавном правде коју траже они слабији, но без тјерања оних наводно јаким у угао“.

„Можда ћете се сагласити да је то огroman задатак у БиХ и не

може се постићи само уз вољу и напоре међународних фактора. Требаће и искрену иницијативу народа ове земље за помирење без предуслова и с циљем да се искључиво пригрли заједничка визија будућности" - поручио је грчки амбасадор у БиХ.

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај захвалио је свима на доласку на молитву „којом смо се молили за мир и добре односе међуљудске како у БиХ тако и у цијелом свијету“.

„У читавом свијету хришћанска вјера види и препознаје дар Божији и прима читав свијет као дар Божији, препун љубави, љепоте и мудрости, дар Божији који говори о бесмртној Божијој љубави што је створила свијет и живот и даровала нам их као наш живот. Сам свијет јесте плод Божије љубави, љубави према човјеку и човјек искључиво посредством свијета сазнаје и воли Бога својом љубављу као одговором на Божију љубав" - истакао је владика Николај.

Молитви су присуствовали надбискуп врхбосански кардинал Винко Пуљић, апостолски нунциј Алесандро Џ Ерико, представници Јеврејске заједнице у БиХ, замјеник високог представника у БиХ Рафи Греоријан и командант НАТО штаба у БиХ Сабато Ерико.

Након молитве за мир митрополит Николај је уприличио пријем за званице у порти храма и музеју Старе православне цркве.

КРНА СЛАВА САБОРНЕ ЦРКВЕ У САРАЈЕВУ

Саборна црква Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву прославила је у понедељак, 21.

септембра, крсну славу - Малу Госпојину.

Свету архијерејску литургију служио је Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, уз саслужење седам свештеника и три ђакон Митрополије дабробосанске.

Митрополит Николај је освештао славско жито и преломио славски колач.

Кум славе био је Вукашин Црњак са породицом.

На литургији је пјевао црквени хор „Слога“ из Сарајева, који је водио ђакон Душко Сандић.

Након литургије обављен је помен благоупокојеном архимандриту Симеуну Биберџићу, игуману манастира Добрићево код Билеће и дугогодишњем духовнику свештенства Митрополије дабробосанске.

Митрополит Николај је у пригодној бесједи честитао славу куму и великом броју присутних вјерника.

Владика Николај је истакао да је света Богородица узор свим мајкама на овом свијету, а првенствено православним мајкама, а онда и православним очевима и православној дјечи.

„Дјеца су највећи благослов Божији који Бог даје једној породичној заједници" - рекао је високопреосвећени Николај и по-

звао родитеље да своју дјецу васпитавају у хришћанском духу.

Господин Николај је навео да је Бог припремао људе за дочек обећаног месије, искупитеља и спаситеља, а да нас он кроз молитве и света богослужења припрема за поновни долазак Господа.

„У овај храм долазе многи и који су вјерни и који су иновјерни, који су православни и другог исповједања и увјек из овог храма одлазе мирне душе" - нагласио је митрополит Николај додајући да ондје гдје Божији благослов дјелује физички закони не важе.

Градња Саборне цркве у Сарајеву почела је 1863. године и трајала је 11 година - до 1. маја 1874. године. За градњу цркве утрошено је 38.185,18 дуката.

Дужина цркве је 37, ширина 22,5, а висина 34 метра. Звоник је висок 45 метара. Највеће звонно тешко је 2 800, средње 1 600, а најмање 750 килограма.

КРСТОВДАН У ХРАМУ СВЕТОГ САВЕ У БЛАЖУЈУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 27. септембра, на велики православни празник Воздвижења Часног Крста - Крстовдан, у храму Светог Саве у сарајевском насељу Блажуј служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење четири свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Владика Николај је бесједио о празнику и истакао да је и храм Светог Саве у Блажују освештан на Крстовдан прије 112 година.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ОСВЕШТАО ЗВОНА САБОРНОГ ХРАМА У ИЗГРАДЊИ У ФОЧИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у суботу, 3. октобра, обавио освећење 10 звона Саборног храма Светог Саве у Фочи, који је у изградњи.

Владика Николај је у пригодној бесједи захвалио народу, Грађевинском одбору и његовом предсједнику Здравку Крсмановићу, на доприносу у изградњи храма, истакавши да звона увијек имају за циљ да подстакну

вјерујући народ на молитву и њихово небеско назначење.

Звона су појединачне тежине од 50 до 800 килограма и сва су подигнута на храм.

Њихова вриједност је око 120.000 КМ и свако има свог донатора. Изливена су у познатој фирми Кременовића у Белосавцима код Тополе у Србији.

Градња цркве Светог Саве у Фочи, једног од највећих православних храмова на Балкану, почела је 2005. године, а очекује се да буде стављен под кров наредне године.

Вриједност досадашњих радова на храму износи око милион КМ, а средства су прикупљена прилозима вјерника из Фоче, Републике Српске, Србије и дијаспоре, те донацијама прије свих општине Фоча, Владе РС и других.

Прије освећења звона митрополит Николај је у храму Светог Василија Острошког и светог Петра Дабробосанског у кругу Богословског факултета у Фочи служио Свету архијерејску литургију и призив Духа Светога поводом почетка нове академске године на овој високошколској установи.

Саслуживало је пет свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Владика Николај је у пригодној бесједи студентима пожелио да што успјешније заврше студије.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО У БИЈЕЛОМ БРДУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у уторак, 27. октобра, на православни празник Свету Петку, у храму Преподобне мати Параскеве у Бијелом Брду, општина Рудо, служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење четири свеште-

*Сћари и нови храм
Св. преподобне Параскеве -
Пейке у Бијелом брду*

ника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Пошто је овај велики празник и храмовна слава, обављени су славски обред и литија око храма.

Кум славе ове године био је мјештанин Мирко Тотих, а литургији и прослави празника присуствовало је око хиљаду вјерника из овог краја, али и Србије, која је удаљена само пар километара.

Митрополит Николај је у пригодној бесједи говорио о Светој Петки, великој подвижници из 11. вијека, која је поријеклом Српкиња, и чудима која су се дешавала на њеном гробу, нагласивши да је она заштитница, прије свега мајки, али и родитеља и дјете.

Владика Николај је посебно указао на важност поштивања родитеља.

Градња храма посвећеног Преподобној мати Параскеви у Бијелом Брду почела је 1992. године, а освештан је 2003. године. Поред њега налази се црква брвнара изграђена 1935. године.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ БОРАВИО У ИСТОЧНОАМЕРИЧКОЈ ЕПАРХИЈИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај посјетио је у октобру Епархију источноамеричку Српске православне цркве /СПЦ/, гдје је у учествовао у великом освећењу храма Светог Саве у Бостону, посјетио богословске факултете „Часног крста“ Грчке православне цркве и „Светог Саве“ СПЦ, те у манастиру Нова Грачаница у Либертвилу, на славу манастира Покров Пресвете Богородице,

саслуживао на Светој архијерејској литургији.

Митрополит Николај је у пратњи секретара Митрополије дабробосанске протођакона Митра Танасића боравио у САД на позив Његовог преосвештенства епископа источноамеричког господина Митрофана.

У освећењу храма Светог Саве у Кембриџу, код Бостона, 11. октобра, осим владике Николаја, учествовали су и Његово високопреосвештенство митрополит либертвилско-чикашки господин Христифор, те епископи господин Митрофан и средњезападноамеричко-новограчанички господин Лонгин, уз саслужење свештеника из цијеле Америке, те три ђакона.

Митрополит Николај је у пригодној бесједи истакао да „у тешкој атмосфери у којој се живи имамо потребу једног дубљег даха мирне радости“, те да је „најбољи отпор овој данашњој хаотичности и пометњи тајанствено радовање у Господу Христу, побједиоцу гријеха, смрти и ђавола“.

„Он савлађује и ублажава рат, избјеглиштво, неимаштину, неизвјесност, разочарење. Господ Христос је свјетлост која жобасјава сваког човјека који долази на свијетж. То је једина Свјетлост која се не ограничава само на неколицини људи или народа, већ треба да загрли све, без дискриминације народа, племена, боје, поријекла“ - нагласио је високопреосвећени Николај.

Господин Николај је рекао да нас Црква позива да схватимо да она није једно затворено друштво спашених, који искључиво користе дарове Божије и боре се да стекну привилегије и свјетску власт, већ је света литургијска

заједница вјерујућих, која признаје и слави искуство Христовог страдања, смрти и васкрсења, побједом над смрћу.

„Вјера у Христа нас не затвара у нас саме, у наш круг, у нашу земљу, у нашу помјесну Цркву, него нас позива да славимо све и сва уз наду и љубав“ - нагласио је митрополит Николај, позвавши присутне Србе, који су дошли из цијеле Нове Енглеске, те Илиноја, Пенсилваније, Охаја, Њујорка, Њуџерзија, Флориде и Сјеверне Каролине, да буду у свему примјер за углед у „овој гостољубивој земљи“.

Владика Николај даривао је парохију у Бостону иконом Богородице Чајничке.

Прва мисионарска парохија у Бостону основана је 1973. године, а успостављена 1992. године.

Владике Николај, Лонгин, Митрофан и Христофор су 14. октобра, на православни празник Покрова Пресвете Богородице, у истоименом манастиру у Либертвилу служили Свету архијерејску литургију, уз саслужење 18 свештеника и четири ђакона.

Митрополит Николај одржао је бесједу о важности празника Покрова Пресвете Богородице у српској православној традицији и о улози Мати Божије као наше

заштитнице и молитвенице пред престолом Божијим.

У манастиру Светог Саве у Либертивилу владика Николај одржао је помен блаженопочившем епископу америчко-канадском Мардарију Ускоковићу, првом епископу СПЦ на америчком континенту, и краљу Петру ИИ Карађорђевићу, који су сахрањени у манастирској цркви.

Приликом посјете Богословском факултету Светог Саве СПЦ, високопреосвећени Николај одржао је предавање о теми „Свето Писмо - жива ријеч Божија“.

Митрополит Николај служио је Свету архијерејску литургију у патријаршијском манастиру Рођења Пресвете Богородице у Њу Карлајлу, држава Индијана, и том приликом причестио монахиње овог манастира са њиховом игуманијом Макрином.

Свету архијерејску литургију владика Николај је служио и у храму Светог Георгија у Хермицају, у Пенсилванији.

Владика Николај је у држави Индијани посјетио храмове СПЦ - Светог Саве у Гери, мјесту гдје је рођен свети исповједник Варнава Настић, епископ хвостански, затим Светог Илије у Мерилвилу, Светог Георгија у Шерилвилу и Светог Георгија у Источном Чикагу, те имао прилику да благослови бројну српску исељеничку популацију у САД.

ХАЦИЈЕ ПРОСЛАВИЛЕ КРСНУ СЛАВУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 25. октобра, у храму Свете Тројице у Озерковићима, код Сокола, служио Свету архијерејску

литургију, уз саслужење свештенства Митрополије дабробосанске.

Након литургије је прочитан Акатист у част Пресвете Богородице Јерусалимске, чијој су се чудотворној икони у храму Свете Тројице вјерници могли поклонити.

У храму је одржан Сабор хаџија и обиљежена крсна слава поклоника Свете земље из Републике Српске и Србије, а митрополит Николај је тим поводом освештао славско жито и преломио славски колач.

Владика Николај је у пригодној бесједи рекао да се на овај дан сјећамо поклоничких путовања у Свету земљу и Свети град Јерусалим.

„Из тог светог града понијели смо оно велико Божије чекање да будемо чланови небескога Јерусалима. Многи наши поклоници били су у Јерусалиму и поклонили се светињама, али исто тако поклонили су се и икони Пресвете Богородице Јерусалимске“, истакао је господин Николај.

Високопреосвећени је подсјетио да се у порти храма Свете Тројице, метоха манастира Добруна код Вишеграда, гради конач за монаштво, које ће ту да живи, свакодневно се моли Богу и свакодневно се служи Света божанствена литургија.

„Помолили смо се данас Господу Богу заједничким служењем ове свете литургије за добро и напредак Његовој светости патријаху српском Павлу и осталим архијерејима, као и нашим свештеницима, монасима и нашем благочестивом српском народу“, нагласио је владика Николај.

У храму у Озерковићима, на тромеђи општина Пале, Рогати-

ца и Соколац, од 2005. године се сваке задње недјеље у октобру празнује икона Пресвете Богородице Јерусалимске и одржава Сабор хаџија, поклоника Свете земље из Републике Српске и Србије.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ОДЛИКОВАО АРХИМАНДРИТА АВАКУМА РОСИЋА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај одликовао је архимандрита Авакума Росића Сребреним орденом светог свештенотученика Петра Дабробосанског.

У образложењу одлуке о одликовању наводи се да се орден архимандриту Авакуму додјељује „за братску хришћанску помоћ и изузетан допринос живој Српској православној цркви Божијој у Епархији дабробосанској“.

Архимандрит Авакум је био православни свештеник у Сарајеву, у ратном периоду од 1992. до 1995. године.

Митрополит Николај је у пратњи архијерејског замјеника про-

тојереја-ставрофора Милорада Љубинца, орден архимандриту Авакуму уручио у манастиру Радовашница у Епархији шабачкој, гдје архимандрит Авакум тренутно борави.

По доласку владике Николаја у манастирском храму је служења доксологија, након чега је додијељен орден архимандриту Авакуму, уз присуство братства манастира и свештенства Епархије шабачке.

СЛУЖБА У ХРАМУ СВЕТОГ ВАСИЛИЈА ОСТРОШКОГ У ДОБРИЊИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 1. новембра, у храму Светог Василија Острошког у Добрињи, општина Источна Илиџа, служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење пет свештеника и четири ђакон Митрополије дабробосанске.

На литургији је пјевао хор Пенвачког друштва Станковић из Београда, који пјева при цркви Ружици у Београду.

Митрополит Николај је у пригодној бесједи захвалио гостима

из Београда на посјети и учешћу на данашњој литургији, истакавши да они својим радом обављају и мисионарску улогу.

Владика Николај је поновио да Српска православна црква очекује да јој буде враћена зграда Богословије у Сарајеву, у којој је сада смјештен Економски факултет.

Причестивиши вјернике, високопреосвешћени је истакао да народ у Источном Сарајеву долази у своје храмове и да и своје нараштаје од малена учи да то исто чине.

ИЗЛОЖБА ИКОНА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у суботу увече, 7. новембра, у сали Парохијског дома храма Светог Пантелејмона на Вучијој Луци, општина Источни Стари Град, отворио изложбу радова студената Високе школе - Академије Српске православне цркве /СПЦ/ за уметност и конзервацију из Београда.

Митрополит Николај је у пригодној бесједи истакао да су „иконе велико богатство које има наш народ у данашњим судбоносним искушењима“.

Господин Николај је нагласио да нам иконе поручују да се служењем светима, ми њима молимо да нас подрже у вјери у Бога, која се увијек показује у добрим дјелима, да вјером живимо и освештамо њоме и душу и тијело, да се спремимо за духовни свијет.

„Ове изложене иконе разних светих оснажују нас, када знамо да и у овом времену има младих умјетника, који разним слагањем боја израђују ликове светих и тиме веома увјерљиво свједо-

че о вјери у Бога. Они су црту по црту потезали и своје духовне јунаке увеличавали. Ми њих вјером познајемо и оживимо дахом свога духа“ - рекао је владика Николај.

Наглашавајући да наше живљење није безбожно, него побожно, високопреосвешћени је подсјетио да Богу ништа није непознато нити од њега заборављено, па ни ова изложба.

Декан Високе школе - Академије СПЦ за уметност и конзервацију из Београда протојереј-ставрофор др Радомир В. Поповић рекао је да је ова изложба „гозба за ум, очи и срце“.

„Кад кажемо икона мислимо на молитву, пост, савјест, подвиг. Икона је проповјед у бојама“ - рекао је Поповић, додајући да је свако од нас жива Божија икона.

Наглашавајући да је икона на првом мјесту оно по чему други препознају православне, он је рекао да се у последње вријеме православни свијет враћа иконама.

На отварању изложбе пјевао је хор „Сретење“ храма Свете Тројице из Рогатице.

Радови студената Високе школе - Академије СПЦ за уметност и конзервацију из Београда, које су већ видјели становници Минхена, Њујорка, Бостона и Стразбура, у Парохијском дому храма Светог Пантелејмона биће изложени до 17. новембра.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА МИТРОВДАН СЛУЖИО У ТРНОВУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 8. новембра, на православни празник Митровдан, у цркви Светог великомученика Георгија у Тр-

нову служио Свету архијерејску литургију, поводом крсне славе капеле која се налази у порти храма, а посвећена је светом великомученику Димитрију Солунском Чудотворцу, и поводом крсне славе Борачке организације у Трнову.

Митрополиту Николају саслуживала су три свештеника и један ђакон Митрополије дабробосанске.

Владика Николај је у пригодној бесједи говорио о светом Димитрију, истакавши да је овај светитељ увијек помагао онима који су му се обраћали за помоћ. Високопреосвећени је истакао да и данас многи којима је потребна помоћ долазе гробу светог Димитија и моле се светитељу да им помогне.

Након обављеног славског обреда у капели је служен помен за свештеника трновског Недељка Поповића, којег су убили муслимани, те 141-ог српског борца са подручја Трнова који су живот дали у последњем одбрамбено-отаџбинском рату, а чије се фотографије и имена налазе у капели.

Свештеника Недељка Поповића муслимани су убили након звјерског мучења 10. јуна 1992. године у Годињским Барама, недалеко од Трнова. Његово тијело је пронађено приликом ослобађања Трнова и сахрањено у црквеном дворишту.

Црква Светог великомученика Георгија у Трнову подигнута је 1886. године. Обновљена је и освећена на стогодишњицу 1986. године. У посљедњем одбрамбено-отаџбинском рату муслимани су у јулу 1992. године порушили и опљачкали храм и парохиски дом.

Након ослобођења Трнова 1993. године приступило се об-

нови цркве, која је трајала до 1999. године. Уз цркву је обновљен и парохиски дом. Обновљену цркву је 3. октобра 1999. године освештао митрополит Николај.

СМРЋУ ПАТРИЈАРХА ПАВЛА СРПСКИ НАРОД ДОБИО ЗАСТУПНИКА ПРЕД БОГОМ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, свештенство, монаштво и вјерујући народ у Митрополији дабробосанској са неизмјерном тугом у срцима примили су вијест да се Његова светост патријарх српски господин Павле упокојио у Господу.

Смрћу патријарха Павла православни српски народ добио је пред Богом заступника који ће се за њега молити Господу исто онако предано и истрајно као што је то чинио и док је био са нама.

Поводом упокојења патријарха Павла у свим храмовима Ми-

трополије дабробосанске служен је мали помен и оглашавала су се звона.

До сахране патријарха Павла у храмовима Митрополије дабробосанске свакодневно ће бити служен помен и оглашаваће се звона.

СЛАВА У МИЉЕВИЋИМА - ЂУРЋИЦ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у понедељак, 16. новембра, на православни празник Ђурђиц, служио Свету архијерејску литургију у храму Светог великомученика Георгија у Миљевићима, општина Источно Ново Сарајево, уз саслужење осам свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Пошто је овај празник крсна слава храма обављени су славски обред и литија око цркве.

Кум славе ове је године био Зоран Тешановић из Источног Новог Сарајева.

Након литургије је служен помен поводом упокојења Његове светости патријарха српског господина Павла.

Митрополит Николај говорио је у пригодној бесједи о животу благоупокојеног патријарха Павла, нагласивши да су сви о њему говорили да је био врло смирен и ненаметљив и да је као такав мудро управљао својом светом црквом пуних 19 година.

„Он се преселио из овог свијета у онај други за који се трудио читавог свог живота. Нека Господ Бог подари Царство небеско патријарху Павлу гдје ће се и даље молити Богу и служити пред Господом за српски народ” - рекао је владика Николај.

Високопреосвећени је подсјетио да је патријарх Павле у више наврата боравио и у овим крајевима и „служио у нашим храмовима и сусретао се са нашим људима”.

Господин Николај је навео да је патријарх Павле у том статусу два пута служио свете литургије у Саборном храму у Сарајеву, те два пута на Сокоцу.

„Као монах био је строг према себи и своме животу. Увијек је био повучен и смирен” - истакао је владика Николај и нагласио да у нашем народу нема праве оцјене о монашком животу.

Високопреосвећени је подсјетио да су Немањићи и престо напуштали да би се замонашили.

ЗАМОНАШЕН ИСКУШЕНИК ЂОРЂЕ ЂУРИЋ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у суботу, 14. новембра, након вечерње службе, у препуној манастирској цркви у Добруну, уз саслужење монаштва из манастира Добрун, Горња Лијеска и Добрунска Ријека, замонашио испушеника Ђорђа Ђурића из Вишеграда.

Ђурић је одабрао монашко име Гаврило.

У обраћању монаху Гаврилу митрополит Николај је објаснио да је ријеч Гаврило старозавјетна, што на српском језику значи Вијесник-Бог.

„Труди се да увијек будеш заједно са својим арханђелом Гаврилом и нека ти је сретно и Богом благословено. Нека полагање овог завјета буде на спасење, не само твоје, него и свих оних који ће долазити код тебе, тежећи да иду за Христом” - рекао је владика Николај.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ЗАХВАЛИО ЗА ИЗРАZE САУЧЕШЋА ПОВОДОМ УПОКОЈЕЊА ПАТРИЈАРХА ПАВЛА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај топло захваљује свима коју су Митрополији дабробосанској и њему лично упутили изразе саучешћа поводом упокојења у Господу Његове светости патријарха српског господина Павла.

Телеграме саучешћа упутили су поглавар Исламске заједнице у БиХ Мустафа Церић, помоћни бискуп врхбосански Перо Судар и предсједник Јеврејске заједнице у БиХ Јакоб Финци.

Међу многобројним који су изразили саучешће владика Николај су и високи представник у БиХ Валентин Инцко и командант НАТО штаба у БиХ бригадни генерал Сабато Ерико, те амбасадори у БиХ - Руске Федерације Александар Боцан-Харченко, Грчке Републике Прокопиос Манђуранис и Велике Британије Мајкл Тејтам.

Телеграме саучешћа упутили су и замјеник предсједавајућег Савјета министара и министар финансија и трезора БиХ Драган Вранкић, министар иностраних послова БиХ Свен Алкалај, предсједница и потпредсједници Федерације БиХ /ФБиХ/ Борјана Кришто, Споменка Мићић и Мирсад Кебо, лидери Хрватске демократске заједнице БиХ Драган Човић и Народне странке „Радом за бољитак” Младен Иванковић Лијановић, те бројни други представници цркава и вјерских заједница, дипломатског кора, власти и друштвено-политичког живота у БиХ и ФБиХ.

НОВИ НАПАД НА ХРАМ СВЕТОГ ВЕЛИКОМУЧЕНИКА ПРОКОПИЈА У ВИСОКОМ

Непознати починилац, или више њих, провалили су у ноћи између 19. и 20. новембра, у храм Светог великомученика Прокопија у Високом и свјећарницу уз храм и са Часног престола отуђили крст.

Према ријечима пароха какањског јереја Марка Малеша, који опслужује и височку парохију, један од вјерника, који редовно обилазе храм, примјетио је јутрос око 9.15 часова да су врата од свјећарнице одваљена, а црквена отворена.

Провалник је осим крста, из свјећарнице отуђио седам литара уља и литар вина, који се користе за вјерске обреде, те испретурао све у олтару, док је око 20 KM на једној од икона остало нетакнуто.

Полиција је извршила увиђај.

Малеш је навео да су непознати починиоци прије 15-20 дана покушали да обију врата свјећарнице, на којима су били видљиви трагови ударања ногом, али у томе нису успјели.

Истичући да су инциденти ове године учестали, он је рекао да је ово у посљедњих годину дана пети-шести пут проваљивања у храм, те да је осим тога било и разбијања прозора на цркви.

Храм Светог великомученика Прокопија у Високом, који је као национални споменик под заштитом државе, саграђен је 1857. године, а обновљен 1998. године.

ОСКРНАВЉЕН ХРАМ СВЕТОГ ВАСИЛИЈА ОСТРОШКОГ НА ДОБРИЊИ

Православни храм Светог Василија Острошког на Добрињи, општина Источна Илиџа, оскрnavили су у ноћи са 19. на 20. новембар непознати вандале, ис-

цртавши на зидовима полумјесец и звијезду.

Старјешина храма протојереј ставрофор Миломир Ковач рекао је да је то урађено током ноћи, јер 19. новембра увече, у вријеме помена за покој душе Његове светости патријарха српског Павла, ништа није примјeћено.

„Мене је о овоме обавијестио један вјерник који је, долазећи јутрос на службу, видио графит исцртан на источној страни храма. Заиста не знам шта је повод и шта су нам починиоци овим ружним гестом хтјели поручити“ - изјавио је Ковач.

Он је навео да православни вјерници са овог подручја „слиједе поруку патријарха Павла да желимо мир у читавом свијету и међу нама“.

„Овај графит на нашем светом храму веома нас је узнемирио, посебно јер починиоци знају да је ово један од најпосећенијих храмова у Источном Сарајеву. Ми свештеници и наши вјерници никоме не желимо зло, ми се молимо Богу за мир и суживот“, рекао је Ковач.

Ковач је поручио вјерницима да не обраћају пажњу на овај догађај и апеловао да не реагују на провокацију.

Ово је први пут да се на храму Светог Василија Острошког на Добрињи, у који је до сада било осам провала, појавио графит.

О овом случају обавијештена је Полицијска станица Источно Сарајево која је покренула истрагу.

Изградња храма Светог Василија Острошког у Добрињи почела је 1990. године и до почетка ратних дејстава није био завршен. Његова изградња је настављена након рата и од тада се у овом вјерском објекту редовно обавља богослужење.

СТАРА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА НА БАШЧАРШИЈИ ПРОСЛАВИЛА КРСНУ СЛАВУ

Стара српска православна црква Светог архангела Михаила на Башчаршији у Сарајеву прославила је у суботу, 21. новембра, крсну славу Сабор светог архангела Михаила и осталих небеских сила бестјелесних - Аранђеловдан.

Свету архијерејску литургију служио је Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, уз саслужење пет свештеника и два ђакана Митрополије дабробосанске.

Митрополит Николај је освештао славско жито и преломио славски колач, те честитао свима који Аранђеловдан славе као крсну славу.

Током литургије одржан је помен у Господу упокојеном патријарху српском Павлу.

У обраћању великом броју присутних вјерника владика Николај је осудио то што се у Сарајеву ових дана погрдно, непристојно и непримјерено говорило и говори о патријарху Павлу.

Високопреосвећени је истакао да су погрдне ријечи упућене патријарху Павлу упућене и архијерејима, свештенству, монаштву и свим вјерницима, а тиме цијелој Српској православној цркви.

„Ми се у овом и свим осталим православним храмовима молимо за све и других нација и вјероисповјести, а они нам тако одговарају на молитве" - рекао је господин Николај.

Оцијенивши да је то велико ругло и сатанске ствари, митро-

полит Николај је запитао каква је то религија чији вјерници тако говоре.

„Ти, који су тако говорили, осудили су себе, а свој народ осрамотили. Моја је дужност да то кажем у овоме светом храму" - нагласио је владика Николај.

Господин Николај је истакао да су „у политичком врло прљавом послу" непрестано кривци само Срби, а да нико други није.

„Ако ти мало боље себе погледају, видјеће да су велики грешници и да су у посљедњем рату учинили велике гријехе. Доћи ће вријеме када ће се стидјети онога што су радили и што су говорили" - рекао је високопреосвећени Николај.

Он је вјернике позвао да долазе у овај и остале православне храмове, јер су то школе побожности.

Митрополит Николај је током литургије у чин свештеника рукоположио дугогодишњег ђакона Младена Видаковића из храма Успенија Пресвете Богородице на Палама, који ће бити постављен за пароха у Мокром.

И Младенов отац протојереј-ставрофор Милосав Видаковић рукоположен је за свештеника у храму Светог архангела Михаила на Башчаршији на исти дан, 21. новембра 1967. године.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО РУСКОГ АМБАСАДОРА АЛЕКСАНДРА БОЦАН-ХАРЧЕНКА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у сриједу, 25. новембра, у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву, примио Његову екселенцију амбасадора Руске Федерације у БиХ господин Александра Боцан-Харченка.

Митрополит Николај упознао је амбасадора Харченка са историјатом Митрополије дабробосанске, посебно блиском прошлошћу, указавши на чињеницу да је у току посљедњег рата и непосредно након њега просторе Митрополије напустио велики број православних вјерника.

Владика Николај је уваженог саговорника информисао о проблемима са којима се сусреће Српска православна црква /СПЦ/ у враћању своје имовине у БиХ, прије свега зграде Богословије у Сарајеву.

Високопреосвећени је посебно захвалио господину Харченку на помоћи коју пружа Русија и Руска православна црква у школовању студената СПЦ из Митрополије дабробосанске у Русији, што је већ дугогодишња традиција.

Господин Харченко је у разговору са митрополитом Николајем истакао да су прилике у БиХ доста тешке, али да је Русија укључена у рјешавање проблема и да жели да се прилике среде како би Русија и БиХ могле да унаприједи своје билатералне односе.

Амбасадор Русије у БиХ је са посебном пажњом подсетио на веома присне и пријатељске везе руског и српског народа и двије помјесне цркве.

У пратњи господина Харченка био је савјетник у Амбасади Руске Федерације у БиХ господин Александар Шинкарев.

ИЗДАВАЧКА КУЋА „ДАБАР“ ПРОСЛАВИЛА КРСНУ СЛАВУ

Издавачка кућа Митрополије дабробосанске „Дабар" прославила је у недјељу, 29. новембра, крсну славу - светог апостола и јеванђелиста Матеја.

Славски обред у новооснованом манастиру Светог Николаја у Добрунској ријеци код Вишеграда служио је Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, уз саслужење свештенства и монаштва Митрополије дабробосанске.

Владика Николај пожелио је члановима редакције „Дабар“ успјешан рад у новим просторијама у Манастиру Светог Николаја у Добрунској ријеци.

Игуман манастира Светог Николаја архимандрит Јован, који је технички уредник часописа „Дабар“, истакао је да су услови за рад редакције, у којој су свештеници, монаси и један број новинара из Вишеграда, сада далеко бољи тако да се, уз додатну технику, очекује реализација већег броја издавачких пројеката.

Према његовим ријечима, за протеклих шест мјесеци, од када је редакција „Дабра“ преселила из манастира Добрун у манастир Светог Николаја у Добрунској ријеци, припремљено је и издато пет нових духовних књига.

Он је истакао да је у протеклих 12 година штампано 38 бројева часописа „Дабар“, те 60-ак књига духовног садржаја, међу којима су и стручне књиге

за потребе Богословије и Богословског факултета у Фочи.

Архимандрит Јован је подсјетио да је у склопу „Дабра“ и редакција часописа за културну и духовну просвјету Српског соколског друштва „Соко“ из Добруна.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО ОТПРАВНИКА ПОСЛОВА АМБАСАДЕ САД У БиХ ЏОНАТАНА МУРА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у уторак, 1. децембра, примио у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву отправника послова у Амбасади САД у БиХ господина Џонатана Мура.

Господин Мур је изразио саучешће поводом упокојења патријарха српског Павла, нагласивши да су Српска православна црква /СПЦ/ и српски народ изгубили великог човјека и духовника.

Владика Николај и господин Мур разговарали су о враћању имовине СПЦ, посебно зграде Богословије.

Господин Мур је изнио мишљење да је у интересу свих грађана Сарајева да СПЦ буде враћена зграда Богословије у којој је тренутно смјештен Економски факултет.

У дијелу разговора о тренутној ситуацији у БиХ, господин Мур је истакао да САД у БиХ дјелују у интересу свих народа и грађана.

Он је у контексту тога нагласио да су нетачне информације које се могу повремено чути од неких неодговорних лица да САД подржавају укидање Републике Српске, појаснивши да је она гарантована Дејтонским

споразумом, чији су један од твораца управо САД.

Господин Мур је обавијестио митрополита Николаја да Амбасада САД у БиХ посебно прати нападе на црквене и вјерске објекте у БиХ, па и СПЦ.

Владика Николај упознао је уваженог госта са историјатом и радом Митрополије дабробосанске, посебно указавши на тешке последице које је проузроковао последњи рат у БиХ, због којег је њене просторе напустило више од 280 000 православних вјерника.

Високопреосвећени је господина Мура, доброг познаваоца дјеловања СПЦ у САД, упознао са својом недавном посјетом САД.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО ЧЕШКОГ АМБАСАДОРА ТОМАША СУЊОГА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у уторак, 1. децембра, у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву, примио Његову екселенцију амбасадора Чешке Републике у БиХ господина Томаша Суњога.

Митрополит Николај упознао је амбасадора Суњога са исто-

ријатом Митрополије дабробосанске, истакавши да она на простору БиХ постоји већ 790 година, а да је њено сједиште у Сарајеву већ 300 година.

Владика Николај је упознао госта са чињеницом да је просторе Митрополије дабробосанске у току посљедњег рата и непосредно након њега напустило више од 280 000 православних вјерника.

Високопреосвећени је истакао да добар статус Српске православне цркве /СПЦ/ у БиХ квари чињеница да јој није враћена имовина коју су јој одузеле бивше комунистичке власти, посебно наводећи као примјер зграду Богословије у Сарајеву у којој је сада смјештен Економски факултет.

Господин Николај је рекао да се СПЦ не мијеша у политику него да ради свој јеванђелски посао, те да она и српски народ у БиХ показују љубав према свим народима у БиХ и желе да граде добре међуљудске и комшијске односе са свима.

„Протекли рат донио је несрећу свима. Могло је да прође без тог рата, али су неки радили на томе да до њега дође. И данас има оних који раде на томе да се ситуација не смирује. Српски народ је мученички народ који је много страдао кроз своју историју, од Отоманске империје до данас и није крив за протекли

рат за шта га неки оптужују” - нагласио је митрополит Николај.

Истичући да су Срби мирољубив народ и да желе мир са свима, владика Николај је рекао да су се у то могли да увјере и у Чешкој.

„Православна црква у Чешкој је прије Другог свјетског рата била веома везана за СПЦ, односно била је њен дио. Епископи и свештеници СПЦ ишли су у Чешку да помогну у обнављању Православне цркве после Првог свјетског рата. И свети Горазд (Павлик), епископ прашки био је клирик СПЦ, а страдао је од нациста 1942. године” - подсјетио је господин Николај, додавши и да је велики број ученика и професора из Чешке похађало и предавало на богословским школама СПЦ.

Господин Суњог је указао на значај цркава и вјерских заједница у друштву.

Он је навео да су за Чехе Срби увијек били пријатељи, а као потврду тог пријатељства навео је подршку Чесима 1968. године.

Према његовим ријечима, данас се обнавља утицај Православне цркве у Чешкој који је она имала прије Другог свјетског рата.

Амбасадор Суњог је изразио жаљење због упокојења патријарха српског Павла.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО ПОМЕН НА ГРОБУ ПАТРИЈАРХА ПАВЛА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у сриједу, 2. децембра, служио помен блаженопочившем патријарху српском Павлу на његовом гробу у манастиру Раковица, код Београда.

Владика Николај обишао је манастирски комплекс, те посје-

тио и разговарао са монахињама и игуманијом мати Јевгенијом.

Патријарх Павле упокојио се у Господу 15. новембра, а сахрањен је 19. новембра, по његовој жељи, у манастиру Раковица.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО АМБАСАДОРА КРАЉЕВИНЕ ДАНСКЕ У БИХ ГОСПОЂУ КИРСТЕН ГЕЛАН

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у уторак, 8. децембра, у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву примио Њену екселенцију амбасадора Краљевине Данске у БиХ госпођу Кирстен Гелан.

Митрополит Николај упознао је гошћу са историјом Митрополије дабробосанске, истакавши да она постоји 790 година, те да је доказ о постојању православних Срба у Сарајеву Стара црква на Башчаршији, као вјековни свједок и чувар њиховог националног, вјерског и културног идентитета.

Наводећи да су народи у БиХ вјековима живјели заједно и имали добре међусобне односе, владика Николај је рекао да су те добре односе пореметили ратови у 20. вијеку, укључујући и посљедњи.

„У рату је било рушења богомоља. То је непријатељство према Богу без обзира чија је богомоља у питању, јер тиме се руши кућа Божија. Појединци у народима, а не народи чине велика недјела. Онај који чини зло према другима злочинац је и тако се мора и назвати, а не да неки у своме народу који су чинили недјела буду слављени као хероји. У сваком народу има гријеха и грешника” - нагласио је господин Николај, одбацивши оптужу-

жбе да је српски народ, који је много пострадао у 20. вијеку, крив за сукобе.

Високопреосвећени је истакао да Српска православна црква /СПЦ/ чини све што је у њеној могућности да добра воља и мир међу људима у БиХ поново буду успостављени.

„То је наша жеља и наш циљ. Имамо и добре односе са црквама и вјерским заједницама и наставићемо да их његујемо” - нагласио је митрополит Николај, додавши да Међурелигијско вијеће БиХ веома добро ради.

Владика Николај изразио је незадовољство данашњом политиком која се у БиХ води према српском народу и СПЦ, указавши на недостатка добре воље за враћењем имовине СПЦ, прије свега зграде Богословије у Сарајеву.

Високопреосвећени је истакао да се Црква не бави политиком, али да има морално право да прати шта се у њој дешава и каже шта није добро, а на политичарима је и њиховој савјести и моралној одговорности да ли ће то послушати или неће.

„Пратимо шта се дешава у политици и политичари морају да одговоре вољи народа који их бира и морају да мисле о том народу који их бира, а не о себи и свом положају. Народ генерално није задовољан са политича-

рима и њиховим наслијеђем, јер када су избори пуно се обећава, а обећања се не испуњавају. Политичари ће за оно што раде имати велику одговорност пред народом и историјом” - нагласио је господин Николај

Митрополит Николај је рекао да политика Цркве Христово Јеванђеље.

„Нема савршеније науке од Христовог Јеванђеља, јер када би се оно примијенило дошао би мир и добра воља међу људима у цијелом свијету” - навео је владика Николај, додавши да би било добро када би политичари послушали и глас цркве, али га не слушају.

Госпођа Гелан сагласна је са мишљењем митрополита Николаја о политичарима, јер сматра да је један од највећих проблема у БиХ то што они генерално немају одговорности према својим бирачима и према ономе што обећају.

„Било би боље када би политичари послушали народ и његову жењу за помирењем” - сматра Геланова.

Изразивши задовољство што владика Николај акценат ставља на помирење и духовну обнову међу народима, она је нагласила да је битан елеменат у процесу помирења да свако ко је чинио злочин за њега и одговара.

Наводећи да је Данска појединачно, али и као дио ЕУ, веома присутна на Балкану и у БиХ у посљедњих 15 година, те да је велики број грађана БиХ данас њени држављани, она је истакла да је веома важно да се ставље у БиХ побољша.

Геланова је поручила да ће Данска и даље бити присутна у БиХ и помагати јој, јер је за Данску и њене грађане будућност БиХ веома важна.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ОТВОРИО ИЗЛОЖБУ ИКОНА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у сриједу увече, 9. децембра, у сали Културног центра Источно Ново Сарајево, отворио изложбу радова студената Високе школе - Академије Српске православне цркве /СПЦ/ за уметност и конзервацију из Београда под називом „Светионици рода нашега”.

Владика Николај је у пригодној бесједи рекао да су главни дарови изложених икона светих Божијих људи, истина и љубав.

„Свјетлошћу истине обасјавају цијели свијет, а топлином љубави грију срца људска” - истакао је господин Николај. Високопреосвећени је нагласио да је ова изложба један мали календар светитеља, светих Божијих угодника, те да је она „код нас у свакој кући изложена кроз славску и друге иконе”.

„Чар ове изложбе је у многим именима светих са Господом Христом, пресветом Тројицом и Мајком Божијом. Та имена значе да је личност све, да је карактер, садржина и богатство душе. Ова имена означавају велике чаробне личности блиске Христу” - рекао је митрополит Николај.

Владика Николај је нагласио да постоје два пута и да су оба права - од Христа светитељима и од свети-

теља Христу. „Христом се објашњавају светитељи, светитељима се доказује Христос” - напоменуо је господин Николај.

Високопреосвећени је истакао да је светитељ највећи побједилац - пред његовим ногама лежи свијет мртав.

„Светитељи чије су иконе изложене нису проводили живот узалуд, него су сваки час проводили живот у разним подвизима, сталном контакту са Богом, науком Христовом. Добра дјела њихова била су занимање њихово - тјешили су, учили су и упућивали свакога коме је утјеха или пут требао. Живјели су тачно по науци Христовој. Био је то мелем за све болове људи или хладни извор на коме се могао свако освјежити и небеском љубављу окријепити и научити да је тврда кула име Господње” - поручио је митрополит Николај.

О значењу икона у православљу говорио је директор Института Академије СПЦ за унапређење и чување културног наслијеђа Мирко Томасовић, истакавши да су оне Јеванђеље у бојама.

Након свечаног отворања изложбе у кино сали Културног центра приказан је документарни филм о Високој школи - Академији СПЦ за уметност и конзервацију из Београда.

На отварању изложбе пјевао је хор Српског пјевачког друштва „Слога” из Сарајева.

Радове студената Високе школе - Академије СПЦ за уметност и конзервацију из Београда већ су видјели становници Минхена, Њујорка, Бостона и Стразбура.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРОСЛАВИО КРСНУ СЛА- ВУ НИКОЉДАН

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај прославио је крсну славу светог Николаја Мирликијског Чудотворца - Никољдан.

Тим поводом је владика Николај, уз саслужење свештенства Митрополије дабробосанске, служио Свете архијерејске литургије у суботу, 19. децембра, у храму Светог пророка Илије на Сокоцу, а у недјељу, 20. децембра, у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву.

Високопреосвећени је у пригодним бесједама говорио о овом празнику и светитељу, те честитао свима који га прослављају као крсну славу.

Након литургије у Саборном храму, митрополит Николај је у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву приредио славски ручак којем су присуствовали свештеници и монаси Митрополије дабробосанске, декан и професори Богословског факултета и Богословије из Фоче, надбискуп врхбосански кардинал Винко Пуљић, те представници власти БиХ, Републике Српске, Града Источно Сарајево, његових општина и дипломатског кора у БиХ.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО БРИТАНСКОГ АМБАСАДОРА ТЕЈТАМА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у сриједу, 30. децембра, у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву примио Његову екселенцију амбасадора Уједињеног краљев-

ства Велике Британије и Сјеверне Ирске господина Мајкла Тејтама.

Митрополит Николај упознао је амбасадора Тејтама о историјату и значају православних храмова и манастира на подручју Митрополије дабробосанске, посебно истакавши манастир Добрун, Стару православну цркву на Башчаршији и Саборни храм Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву.

Владика Николај обавијестио је уваженог госта да је у току обнова Саборног храма, једног од најљепших вјерских објеката не само у БиХ него и на Балкану, истакавши да велики проблем представља обезбјеђивање средстава за радове.

Високопреосвећени је посебно указао да је средства тешко обезбједити и због тога што у Сарајеву и на подручју Митрополије дабробосанске нема више онолико православних вјерника колико их је било прије рата, чијим су прилозима грађени и обнављани храмови, и навео да је у протеклом рату и након њега Сарајево напустило око 150 хиљада православних вјерника, а простор Митрополије дабробосанске око 280 хиљада.

Амбасадор Тејтам је рекао да се и лично, долазећи неколико пута, увјерио у љепоту архитектуре Саборног храма, изразивши наду да ће радови на његовој обнови, ипак, бити успјешно окончани.

Митрополит Николај и амбасадор Тејтам заједнички су указали на значај међурелигијског дијалога, суживота и међусобног поштовања и уважавања у мултирелигијском друштву какво је у БиХ.

Амбасадор Тејтам честитао је владика Николају предстојећи Божић и остале наступајуће православне празнике.

Захваливши амбасадору Тејтаму на посјети и искреним жељама, митрополит Николај му је упутио позив за традиционални Божићни пријем, што је он са захвалношћу прихватио.

НЕКРОЛОГ

УПОКОЈИО СЕ
МИЛАН МИЛИДРАГ

Дана 20. 12. 2009. године упокојио се Господу у 56-ој години наш драги Предсједник Српске Православне Црквене Општине Сарајево МИЛАН (ИЛИЈЕ) МИЛИДРАГ.

Упокојени Милан Милидраг опојан је 21. 12. 2009. године у цркви Светог Ђорђа и сахрањен на гробљу у Миљевићима у Источном Сарајеву.

Опјело је учинио Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г.Г. Николај са дванаест свештеника и ђакона. Након сахране сви окупљени окупили су се у парохијској сали у Вељинама гдје је била постављена трпеза.

Општајни говор о. Вање након опијела у цркви Св. Ђорђа

Драги наш Милане,
Драги Предсједниче наше древне Црквене Општине Сарајево,

Ево, данас, док стојимо овдје, све оно што смо причали о Богу и нашем постојању у односу на Бога и кроз Бога - Све што смо разговарали и читали о преласку у други начин егзистенције - данас, када нема више ријечи ни погледа, данас ти је то јасно. Ти сада гледаш и живиш оно о чему смо разговарали под тријемовима Старе цркве - како би бесмислен био наш живот да се завршава смрћу јер је човјек створен за бесмртност. Својим Васкрсењем Христос нам је отворио двери Царства Небескога, вјечног блаженства онима који у Њега вјерују и живе праведно, као што си се и сам силно трудио у овоземном животу, попут свих нас осталих.

Твоја дјела и твоја непоновљива искрена личност са увијек неким посебним жаром надахнућа, својственог само умјетницима који са љубављу живе и умножавају таланте које им је Бог дао, остаће utkани као потка у непрекинуту тканицу историје наше Цркве у Сарајеву и наших живота.

Дошао си убрзо након рата да водиш, храбро и мудро заступаш нашу Цркву у Црквеној Општини у Граду који према нама није био ни најмање пријатељски настројен. Умио си да избалансираш све појаве, људе и догађаје и да на један ненаметљив начин успоставиш равнотежу у нашем постојању и трајању. Био си мудро храбар и за разлику од многих увијек си се максимално трудио да заштитиш наше постојање и наш опстанак. Ниси се либио ни да станеш пред камере и у етер јавности искрено кажеш оно што мислиш а што сви знамо и осјећамо. Полагао си свој живот за ближње а Бог те је чувао.

Свој ауторитет градио си са љубављу и сваки сусрет са тобом био

је драг, топао, пријатељски а сваки проблем који се испречио, заједно са тобом смо рјешавали, некако лакше и мање болно. Био си нам пријатељ, био си наш брат, био си дио нашег свакодневног живљења. Са тобом је наша заједница, заиста била заједница љубави. То се највише и најбоље показало у твојим последњим данама овоземног живота када су сви без задршке притрчали да ти у тјелесним слабостима, несебично помогну.

Ушао си и постао незамјењиви дио богате и древне историје Старе цркве у Сарајеву. Овај дуги и тешки период након рата, кроз цркву у Сарајеву ће засигурно бити препознатан кроз тебе и твоје име.

Недостајеш нам Милане.

Знам да си сада горе у друштву свих оних великих и поносних људи чије смо животе тако страшно и поносно истраживали - Манојла, Григорија, хаџи Гавре, Петра и свих осталих. Но оно што ме највише радује јесте то - што си поново са својим оцем Илијом и мајком Анђом од којих си се растао као дјете. Ето, вратило им се њихово дјете - јер си ти Милане у свом срцу и својој души уставри увјек био једно дивно и неискварено дијете.

Буди сигуран драги Предсједниче, вољени пријатељу, брате наш - да ћеш док је вијека остати у нама и бити спомињан у нашим молитвама. Моли и ти за нас љубљени - јер љубав никада не престаје - као што каже ап. Павле.

Молимо се Господару живота, Господу који прима у њедра своја свако створење нека упокоји душу његову у свјетлости вјечној лица његова, да вјернога слугу свога Милана упокоји тамо гдје нема ни туге ни плача нити уздисаја, него где је живот вјечни.

Бог да му душу прости и помилује.

У недељу Светих Отаца (на Оце), Митрополит Николај је служио Св. Литургију у манастиру Добрун, на којој је рукоположио јерођакона Серафима (Глигића) у чин јеромонаха и монаха Гаврила (Ђурића) у чин јерођакона.

ДА ЛИ ПОСТОЈИ ЗЛО?

Једног дана професор на факултету је одлучио да са студентима започне расправу.

Питао је: „Да ли је Бог створио све што постоји?“

Студенти су у глас рекли да јесте.

„Баш све?“, питао је професор.

„Да, све“, био је одговор студената.

„У том случају, створио је и зло, зар не? Јер, зло постоји.“, рекао је професор.

Студенти су заћутали, нису имали одговор на то питање.

Професор је био одушевљен јер је показао да је вјера само мит.

Одједном, један студент је подигао руку и питао: „Могу ли ја нешто Вас да питам, професоре?“

„Наравно“, одговорио је професор.

„Да ли постоји хладноћа?“

„Наравно, колега. Зар никад нисте осјетили хладноћу?“

„Заправо, професоре, хладноћа не постоји! Према ономе што смо учили из физике, хладноћа је одсуство топлоте. Може се само посматрати да ли објекат има и да ли предаје енергију и своју топлоту на друге објекте. Без топлоте, предмети су инертни, не реагују. Значи хладноћа не постоји. Ми смо створили термин ХЛАДНО да бисмо објаснили одсуство топлоте.“

„А тама?“, наставио је студент.

„Она исто постоји“, рекао је професор.

„Опет гријешите, господине. Тама је потпуно одсуство свјетлости. Можемо проучавати свјетлост и освјетљење, али не и таму. Николсова призма показује мноштво различитих боја на које се свјетлост разлаже у зависности од таласне дужине. ТАМА је термин који смо ми створили да објаснимо потпуно одсуство свјетлости.“

И коначно, студент је питао: „А зло, професоре, да ли постоји зло?“

Професор није одговарао.

Студент је наставио: „Бог није створио зло! Зло је одсуство Бога у човјековом срцу, оно је одсуство љубави, човјечности и вјере. Љубав и вјера су као топлота и свјетлост. Они постоје. Њихово одсуство доводи до зла.“

Сада је професор ућутао.

Студент се звао Алберт Ајнштајн.

ДАБАР

Билтен излази тромесечно

С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА

Главни и одговорни уредник:
архимандрит Калистрит (Бобушић)

Технички уредник:
архимандрит Јован (Гардовић)

Редакција:
иђрођој.-сђавроф. Момир Васиљевић
иђрођој.-сђавроф. Богдан Сђанишић,
јеромонах Серафим (Глизић)
јерођакон Гаврило (Ђурић),
Нађаиша Укај

Секретар у Редакцији:
иђрођакон Миђар Танасић

Фото:
Младен Томић
Хаџи Бранко Никићовић

Сарадници:
иђрођојереј Рајко Пеђејковић,
иђрођојереј Ранко М. Билинац,
јеромонах Михаило (Боровић),
ђакон Злађко Богдановић,
Небођа Ђосовић, Славо Хелеђа

Уредништво и администрација:
МАНАСТИР СВЕТОГ НИКОЛАЈА
Добрунска Ријека, Ређублика Срђска

Адреса редакције:
Манасђир Св Николаја, Дражевина,
73247 Добрунска Ријека, РС

e-mail: dabardobrun@yahoo.com

Телефони:
(+ 387) (0)58 612-112,
(+387) (0)65 431-505

Рукописи и фотографије се не врађају

Тираж:
2000 иђмерака

Штампа:
„Графичар“, Ужице

Припрема штампе:
Мирослав Радуловић

Решењем Министарства информација
Републике Српске, број 01-280/96 од
12.7.1996. године, Билтен Манастира
Успења Пресвете Богородице
у Добруну под називом „Дабар“ је
уписан у Регистар јавних гласила
под редним бројем 152.

Решењем Министарства науке и културе
Републике Српске, број 04-1202/01 од
25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као
публикација од општег друштвеног
и националног интереса
ослобађа се плаћања пореза на промет.